

ŽENA IN DOM

ŠTEV. 2

FEBRUAR 1940

LETO XI.

Prišla bo pomlad...

Že sedaj nabavite zase in za Vašo družino spomladanske obleke, površnike in plašče. Velika izbira modnega blaga. Modni vzorci. Oglejte si zalogo pri velemanufakturi

Poseben oddelek za
linolej, preproge, zastore itd.

A. E. Skabernè
Ljubljana

Rešite
svoje zobe!

Če je zobni kamen že omajal zobe, tedaj je prepozno. Storite rajši danes kot jutri, kar je potrebno, da se to prepreči: negujte Vaše zobe redno s Sargovim Kalodontom! „Dvakrat na dan Sargov Kalodont“ -- to ohrani Vaše zobe zdrave. Toda Sargov Kalodont mora biti, edina zobna krema v Jugoslaviji, ki vsebuje učinkoviti sulforicinoleat.

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnju

Skrb za sina

Danes se tudi jaz obračam do Vas s prošnjo za dober nasvet. Sem že deset let Vaša zvesta naročnica in zato upam, da mojega vprašanja ne boste prezrli.

Imam sedemletnega sinčka, ki bi ga rada pripravila do tega, da bi vsaj svoje stvari v redu pospravil in da bi vsaj malo bolj ubogal. Venomer ga moram priganjati, ker sicer ne napravi ne tega, ne onega. Ko n. pr. zjutraj vstane, sploh ne ve, kaj bi počel. Če ga ne priganjam, minejo tudi cele ure, preden se umije, napravi in pospravi svoje reči. Jaz pa bi rada, da bi vse to hitro opravil, da bi mu potem ostalo

še nekaj časa za šport in za kakšno manjšo pomoč v hiši.

Še bolj kakor to pa me vznemirja njegovo vedenje, njegov značaj. Kadar mu ni kaj všeč, hoče vse razbiti; premetava stole, brca v vrata itd. itd. Čeprav njegovim zahtevam ne ustrežem in ne popuščam, se vendarle ne boljša.

Bojim se, da so tega krive naše težke in žalostne domače razmere. Moj mož pije. Še celo tedaj, kadar je trezen, je živčno tako razdražen, da že kriči nad menoj, če ga le kaj vprašam. Kadar je pa pijan, je seveda še vse slabše. Da bi se mož kdaj spreobrnil, v to nimam prav nobenega upanja več, čeprav mu je, ko se strezni, vselej žal. Pa kaj, ko je vse kesanje že ob prvi priložnosti pozabljeno, in ista stara pesem se ponavlja vedno znova.

Zato si toliko bolj želim, da bi vsaj v svojem otroku našla nekaj skromne sreče in tihega veselja.

Le kako bi to dosegla?

Obupana mati.

Odgovor. Čeprav je vaš položaj žalosten in težak vendar ne smete izgubiti poguma, vere in zaupanja v boljšo in lepšo bodočnost.

Res je sicer, da se pijanec le redkokdaj spreobrne, a docela izključeno to ni. In če se Vaš mož svoje slabosti zaveda, če se je celo sramuje in se kesa, tedaj je prav lahko mogoče, da ga prej ali slej ta ali oni doživljaj spametuje in ga reši te njegove pogubonosne strasti.

Zato si prizadevajte, da bi bili prizanesljivi in obzirni, prav posebno še tedaj, kadar je mož trezen. Nikoli ne smete pozabiti, da s solzami, z očitki in s prepiri ne boste ničesar dosegli. Celo nasprotno! Ker se čuti mož prizadetega in krivega, ga to tem bolj razburja in draži, kar Vaš položaj seveda samo še poslabša.

Kadar Vam bo to prav posebno težko, tedaj se spomnite na svojega otroka. Otroci so izredno bistri opazovalci in vidijo veliko bolj jasno, kakor starši slutijo. Ne bo dolgo, pa bo tudi Vaš otrok razumel Vaš težki položaj in Vaše

trpljenje. Spoznal bo, da ste mu Vi boljša mati, kakor mu je Vaš mož oče. In tedaj se Vas bo oklenil z vso ljubeznijo svojega otroškega srca. Pa ne samo njegovo ljubezen, tudi njegovo spoštovanje in njegovo hvaležnost si boste tako pridobili. Da otrok danes še ni tak, kakršnega si Vi želite, Vas ne sme plašiti. Otrok sedmih let je pač res samo še otrok. In bodite uverjeni, da bi med vsemi njegovimi sovrstniki le težko našli enega samega, ki bi z veseljem in iz docela lastnega nagiba hitro in morda celo še brezhibno izpolnjeval vse svoje male dolžnosti in ki bi imel poleg te vrline tudi še smisel za red in za snago. Bodimo pogumne in priznajmo: mar smo me pri sedmih letih razumele, zakaj ni vseeno, ali obesimo obleko čez noč na obešalnik, ali pa jo vržemo kar čez stol?

Pa tudi v vsem drugem mislite na to, da je fant še majhen, nerazsoden in za vsakovrstne slabe vplive bolj dostopen, kakor odrasel in zrel človek. Zato si tudi ne smete preveč k srcu gnati, če se vede, kakor bi se res ne smel. Bodite tudi vnaprej dosledni in ne popuščajte njegovim trmastim zahtevam. Opravite z njim vselej kar najbolj na kratko. In potem ga kaznujte s prezirom in z molkom. «Da» in «ne», nič drugega. Ves dan in, če treba, tudi dva ali celo tri dni. To bo na otroka vzlic njegovih robatosti in njegovim napakam prav gotovo bolj učinkovalo kakor najdaljša pridiga in najostrejša beseda. Taki tihi dnevi napravijo vsakega otroka izredno sprejemljivega in dostopnega. In v takem razpoloženju povejte svojemu otroku, kako brezmejno žalostni ste, kadar rohani in besni, kadar razbija po vratih, premetava stole in brca z nogami kakor žrebe na paši. Pa ne žalostni zato, ker Vam kvari vrata in stole ter maže in trga obleko in obutev, temveč žalostni zato, ker veste, da s človekom,

ki se tako vede, dostojen človek noče imeti opravka. Takole kdaj v mraku ga pritegnite k sebi, svojega malega divjačka, in mu povejte prav po matersko: «Želela bi, da bi bil ti, moj sin, nekoč, ko dorasteš, gospod. Gospod, ki ga vsak, kdor ga pozna, vsaj prijazno, če že ne celo spoštljivo pozdravi. Pa mi povej, moj fant, bi mar ti človeku, ki rohani in besni in celo brca okoli sebe, kdaj rekel „gospod“? In vidiš, zato mi je tako hudo, ker se tako vedeš. Kajti če se tega ne odvadiš sedaj, ko si še majhen, se tega tudi ne boš odvadil, ko boš velik.» Takole, s te strani ga primite, svojega sinčka, pa boste videli, da bo pomagalo! Morda ne prvič, tudi drugič še ne. A pomagalo bo, o tem bodite prepričani!

Veliko ljubezni in veliko potrpežljivosti je včasih treba, zato pa nas tudi doseženi uspeh toliko bolj osrečuje in zadovoljuje.

Prevarana žena.

Po petih letih zakona sem izsledila, da sem že skozi dve leti varana. Po nesrečnem naključju sem namreč našla pismo, namenjeno njej. V njem se omenjajo razni dogodki in sestanki iz dveh let. To kruto spoznanje me je popolnoma strlo. Mož pa vzlic temu dokazu vse taji. Sveto zatrjuje, da vse to ni res, da ljubi samo mene in da me ne bo nikoli zapustil.

Vsa sem zbegana — saj imam tri otroke — in res ne vem, kaj mi je storiti.

Prevarana.

Odgovor. Menda je ni tragedije, ki bi se v človeškem, zlasti še v ženi-nem življenju ponavljala tolikokrat, kakor tragedija, ki jo v teh dneh doživljate Vi. Da je tako, bo vzrok menda v tem, da ženini miselnosti ni nič bolj tuje, kakor misel, da bi mogla biti varana kdaj tudi ona. Nič ne de, da je tudi ona sama večkrat pritrjevala mne-

nju, da v današnjih, čudno razgibanih dneh, resnično zvestih mož skoraj res več ni. Kakor hitro je prizadeta ona sama, je vse to pozabljeno, in srce ji krvavi iz tisočerih ran. Krvavi toliko bolj, čim večja je njena ljubezen, njeno zaupanje in njena vera v moža. To je trpljenje, ki je bilo in bo delež žene, dokler v človeškem srcu ne bo zamrla poslednja iskrica ljubezni. In kakor je večna ljubezen, tako je večna tudi radost, in je večno tudi trpljenje, ki se poraja iz nje. Zaman bi iskali človeka, ki ni nikoli okusil gorja ljubezni. In verjemite mi, gospa, da tisti, ki ga ni okusil, tudi ljubezni ni zajel v vsej njeni osrečujoči sladkosti.

Pomislite, gospa, koliko lepih, srečnih ur ste preživeli, odkar ste prvič srečali svojega moža! Časa prve plaha ljubezni se spomnite, ure, ko ste z radostno utripajočim srcem prvič prestopili prag svojega lastnega doma, trenutka, ko ste prvič privili k sebi svoje dete.

Mar ni bilo v vseh teh letih toliko sreče in lepote, da odtehta vso bridkost in vse trpljenje teh poslednjih dni?

Bodite močni in pogumni v teh dneh, že zavoljo otrok! Poglejte, tudi Vaš mož je samo človek! Človek, kakor vsak drugi možki, z vsemi slabostmi in vsemi napakami kakor vsi drugi. Treba je le količkaj priložnosti, malo prešerne radovednosti, češ: «ali bom imel še kaj vpliva na ženske?», in že je greh storjen. Greh, ki morda niti ni tako velik, kakor se v prvem hipu zdi. Oklenite se moževega zagotovila, da ima rad samo Vas, in njegove obljube, da Vas ne bo nikoli zapustil. Vse drugo pa potisnite v najbolj skriti kotiček svojega srca — kjer bo bledelo in naposled zaspalo.

Tako boste ohranili srečo sebi in možu. In kar je najvažnejše: svojim otrokom boste ohranili očeta. Očeta, brez katerega je sončna in srečna, vesela in uravnovešena mladost naših otrok docela nemogoča.

KOZMETIČNE OPERACIJE

Zdravniška kozmetika in posvetovalnica

Wiener Kosmetikum, Wien VI. Getreidemarkt 7
Telefon A 35-5-95

Na šivalnem stroju znamke „JAX“
sta že šivali Vaša babica in mati.

Kupite tudi Vi šivalni stroj „JAX“
in zadovoljni boste, ker so znani
k o t n a j b o l j š i.
Stari stroji se vzamejo v račun.

Oglejte si za'logo na Tyrševi cesti št. 36
prej Gosposvetska cesta št. 2.

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo žimo samo z zaščitno plombo

»STERILIZIRANO«

ZADRUŽNA TOVARNA
ŽIME

STRAŽIŠČE
PRI KRANJU

Naša žima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v ta namen z najmodernejšimi stroji in aparati.

Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušmarskih obratov, ker je slabo in nehigiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! — Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo!

»STERILIZIRANO«

SMELI

Petrček piše domačo nalogo. Nenadno vpraša mater:
«Kakšen čas je: Oče kvarta.»
«Izgubljeni čas, otrok!»

Mihec vidi prvič debelo, tolsto žival in vpraša strica, kaj je to.

«Prašič», pravi stric na kratko.
«Zakaj? Kaj je pa naredil?»

Gospod Kohn odhaja zjutraj v trgovino. Njegova žena mu da stekleničko vode za lase. «Kaj, čemu?» vpraša prese-nečen.

«Saj ni za tebe, ampak za tvojo tipkarico. Ta pušča zme-raj toliko las na tvoji obleki.»

«Jaz sem glava rodbine in lahko tu zapovedujem», je za-klical mož energično.

Prav tako odločno pa je odvrnila žena:

«Če si ti glava, sem jaz vrat rodbine in zato lahko obra-čam glavo, kamor se mi ljubi.»

«Že dve uri čakam na tebe!»

«Saj sem ti vendar rekla, da ni izključeno, da se za kako minuto zakasnim.»

Krotilec zveri je prišel zgodaj zjutraj domov. Njegova zvesta ženica je bila zelo razburjena.

«Kje si bil vso noč?» je jezno vprašala.

Ponižno je odgovoril mož:

«Sinočnja predstava je zelo dolgo trajala, pa sem si mislil, da bi te motil, če bi prišel tako pozno domov. Zato sem spal v levji kletki.»

Zaničljivo je zagodrnjala žena: «Ti strahopetec!»

«Kaj pa je v tehle dveh kupih papirja?»

«Mali kupček so ljubavna pisma, ki so mi jih pisale lepe ženske.»

«In veliki?»

«To so pa računi, ki sem jih zanje plačal.»

«Prej si me hotel iz ljubezni pojesti,» toži gospa Griv-čeva svojemu možu, «in danes ti je en sam las v juhi pre-več.»

«Papa, kaj je to avtodidakt?»

«To je človek, ki se je sam učil.»

«Papa, vzemi me iz šole. Jaz bom rajši avtodidakt.»

Gentlemanstvo. Prišla sta iz gledališča in se postavila pred garderobo, kjer jih je že mnogo čakalo. Nasmehnila se mu je in je bila radovedna, kako se bo vedel. Zdelo se je, da je njen pogled razumel, zakaj podal ji je svoj garderobni listek in rekel: «Lejte, gospodična, vi ste malo bliže, pa bi lahko vzeli tudi moj plašč. Meni bi v tej gneči preveč zmeč-kali moje cunje!»

Ta pa ni bil skromen.

Ko je potovala slavna francoska igralka, nesmrtna Sara Bernhardt, po Kaliforniji, jo je povsod spremljal pro-pagandni agent Sam Davis, reporter časopisov Carlson Appeal in San Francisco Examiner. Bil je izredno prijeten družabnik, in Sara Bernhardt ga je tako vzljubila, da ni dala ves čas intervjuva nobenemu drugemu časopisu.

Ko se je hotela vrniti v New York in je vlak že stal na postaji, je igralka objela Sama Davisa in ga poljubila na obe lici in na usta, rekoč: «Na desno lice za Carlson Appeal, na levo za Examiner, na usta pa za vas.»

«Madame,» je odgovoril reporter, «najvljudneje vas mo-ram opozoriti, da zastopam tudi novinarski koncern Asso-

ELIDA MILA

*najzanesljivejša osnova
uspešne nege!*

- Bogata mehka pena blago-dejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudo-vitega vonja

ciated Press, ki združuje v sebi še drugih tri sto osemdeset časopisov.»

Zdrava nega zobe

Ni težko imeti bele zobe. Toda nevarno je uporabljati jedka in ostra sredstva. Peneči PEBECO je blago in vendar zelo uspešno sredstvo za nego zob. PEBECO se obilno peni brez mila. Zobje Vam pobelijo brez nevarnosti, da si poškodujete zobno sklenino ali dlesno. Zakaj samo PEBECO vsebuje PEBECIN.

PZ 9

DANES TA DAN

je treba vse naprej plačati. Tudi papir in tiskarski material moramo takoj plačati. In na mezde ter plače osebje ne more čakati. Vzemite si to pojasnilo k sreči in še danes nakažite naročnino. Širite „Ženo in dom“.

Ako nam pridobite eno naročnico, si lahko izberete:

brisačo ali žlico in vilice za solato ali žlico in vilice za turiste ali pa denarnico.

Ako nam pridobite dve naročnici, si lahko izberete:

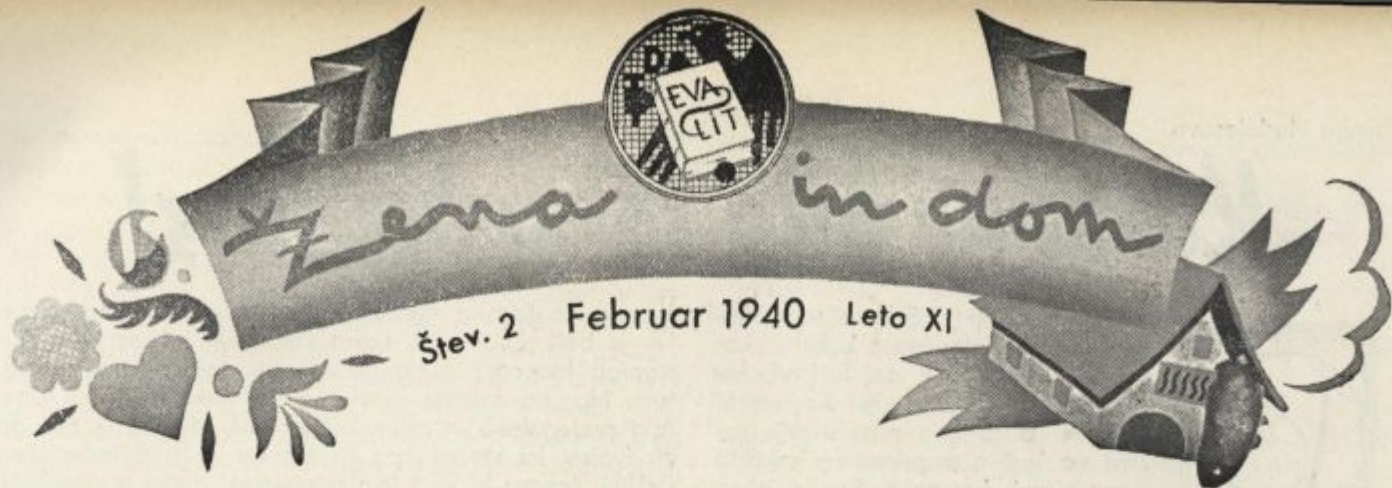
par svilenih nogavic ali žlico iz nikelj-kroma ali vilice iz nikelj-kroma ali nož iz nikelj-kroma ali samovar ali žepni nož ali pa električno žepno svetilko.

Nagrado, ki si jo izberete, Vam pošljemo takoj, ko Vaša naročnica poravnava naročnino za vse leto.

Poročile so se naročnice:
gospodična Anica Božičeva z gospodom Jankom Pogačnikom iz Lesc, gospodična Ivanka Božičeva z gospodom Vikom Bonačem iz Ljubljane, gospodična Marija Jenkova z gospodom Andrejem Žagarjem iz Most, gospodična Anica Kobalova z gospodom dr. Karlom Vojsko iz Štepanje vasi, gospodična Fanika Kovšetova z gospodom Vilkom Sedmakom iz Brezna, gospodična Tončka Koželjeva z gospodom Milanom Jeršičem z Jesenic, gospodična Ioanka Kunstljeva z gospodom Matijo Nadižarjem iz Kranja, gospodična Mara Lombarjeva z gospodom Maksom Žvegljem z Bleda, gospodična Fini

Pavelekova z gospodom Vladislavom Berčičem iz Ljubljane, gospodična Jožefa Pečnikova z gospodom Ivanom Matohom iz Zapuž, gospodična Antonija Ravnkarjeva z gospodom Emilom Strličem iz Dravelj, gospodična Slavka Slomškova z gospodom Vojinom Šukovičem iz Slovenjgradca, gospodična Frančiška Švigeljeva z gospodom Jankom Božnarjem iz Polhovega gradca, gospodična Zofija Zadnikarjeva z gospodom Maksom Gigerlom iz Guštanja in gospodična Hilda Zolgerjeva z gospodom Mirkom Hancmanom iz Maribora.

Iskreno čestitamo!

Vaša nagrada – dva koledarčka eden vezan v platno, drugi v svilo

Obljubljena koledarčka za plačilo naročnine za 12 številčk «Žene in doma», 10 krojnih pol in 5 gospodinjskih knjig in za revijo «Prijatelj» ter 10 prilog «Za pridne roke» smo Vam že priložili v revijo «Prijatelj», ki smo Vam jo poslali 15. januarja t. l. Ako ste nam nakazali naročnino samo za «Ženo in dom» in za knjige, smo Vam priložili samo en koledarček.

Naročnicam, ki so svojo naročnino kasneje nakazale, smo izjemoma poslali koledarček po pošti.

Prilaganje in ekspedicija koledarčkov se je vršila pod strogim nadzorstvom in dvakratno kontrolo. Naročnice, ki niso dobile koledarčkov, prosimo, da nam to sporoče. Takoj po njihovem sporočilu, da niso prejele koledarčka, bomo uvedli reklamacijsko postopanje.

Če pa naročnine še niste nakazali, potem Vam pa seveda koledarčka še nismo poslali!

Na željo nekaterih naročnic podaljšamo plačilo vseletne naročnine izjemoma samo še do 5. febru-

arja t. l. Ako nam torej nakažete letošnjo naročnino za dvanajst številčk «Žene in doma» in deset krojnih pol, t. j. 68 din, Vam takoj pošljemo po pošti en žepni koledarček.

Ako nam nakažete tudi naročnino za pet gospodinjskih knjig 37 din, Vam pošljemo koledarček, vezan v svilo.

Ako pa nam poleg zgornjih zneskov nakažete tudi še naročnino za 12 številčk «Prijatelja» in 10 prilog «Za pridne roke», t. j. 62 din, skupaj 167 din, pa Vam pošljemo dva koledarčka, eden vezan v svilo, drugi v platno. Obljubili smo Vam koledarček s 96 stranmi, dobili pa boste koledarček s 128 stranmi.

Če se hočete izogniti izgubi teh koledarčkov, Vam priporočamo, da pridenete za priporočnino še 3.50 din. Položnico smo Vam 1. t. m. poslali v posebnem pismu.

NE PORABI VEČ, KAKOR IMAŠ!

Vsak dan slišimo tožbe gospodinj, da se je vse tako podražilo, da ni mogoče več izhajati. Najbolj tarnajo tiste gospodinje, ki že pred sedanjo draginjo niso mogle spraviti svojih izdatkov v sklad z dohodki. Naša država stori vse, kar je mogoče, da olajša sedanji gospodarski položaj. Predvsem se bori država proti draginji, in marsikje so že stopile oblasti trgovcem na prste, če so neupravičeno dvignili cene. Zavedati se moramo, da se dela na tem, da bi se položaj izboljšal. Razumeti pa moramo tudi, da tega ni moči čez noč napraviti. V tolažbo nam bodi misel, da je drugod še huje!

Razumna gospodinja vodi knjigovodstvo o svojih dohodkih in izdatkih. Koledarji «Žene in doma» so za takšno knjigovodstvo nalašč urejeni. To knjigovodstvo izpodbuja gospodinjo že prvega v mesecu k varčevanju. Varčevati se mora namreč trideset dni, ne samo zadnjih sedem dni pred prvim. Takšna gospodinja ne bo izlepa v zadregi! Manj spretnim gospodinjam svetujem, naj se predvsem znebijo dolga, če ga imajo, in naj se ogibljejo dolgovi, če je le količkaj mogoče. Šele tedaj, ko ste brez dolgovi, ste dosegli prvo stopnjo varčevanja. Potlej skušajte vsak mesec kako vsotico prihraniti, da si lahko z gotovino nabavite obleko in obutev. To spada k drugi stopnji varčevanja. Tretja pa je v tem, da hranite primeren znesek za nepredvidene izdatke, bolezen in podobne primere.

Vzgajajte se same k varčnosti. Ne dopuščajte, da bi se zbudile v Vas želje, ki niso v pravem razmerju z Vašimi dohodki! Namesto tarnanja in jadikovanja se z razumom lotite gospodinjstva in vodite strogo knjigovodstvo o vsakem dinarju, ki ga izdaste. Uspeh ne bo izostal!

Marsikaj lahko sami napravite. Sebi in otrokom obleke po krojih «Žene in doma», pulovre, jopice, oblekice, perilo po «Prijateljevi» prilogi «Za pridne roke». Upoštevajte nasvete, ki so v «Ženi in domu» in v «Prijatelju». S tem prihranite na denarju in času.

Gospodinja.

Ko bi ne bilo tako dolgočas!

rav zares je bila lanska zima v Sodražici tako dolgočasna kakor le kaj, saj se ni zgodilo v vsej fari nič, kar bi bilo vredno besede. Še umirali so sami bajtarji in preužitkarji, rojstva pa tudi niso prinesla nikakršnih presenečenj, ker so ljudje že jeseni vedeli, kje vse bodo morali spet privleči zaprašene zibelke na dan.

Tako je minil januar in že dobra polovica februarja, ko je nekega jutra po vseh hišah zastalo delo ob novici, da je starega Tomažiča Gospod k

sebi poklical. Bog mu bodi milostljiv! Bil je čudak, toda če dobro premislimo, le ni bil slab človek.

Tako je bil čudaški kmet, kakor vsi drugi ob svoji smrti, deležen prelepe navade, da je treba o mrtvih samo lepo govoriti. Ker pa je ostalo za njim veliko, lepo posestvo in še eno manjše z vinogradom brez gospodarja, niso s starim Tomažičem opravili tako kmalu kakor s kakšnim bajtarjem. Predvsem je ljudi najbolj zanimalo, ali je sploh napisal oporoko in koga se je spomnil v njej; ko ni nihče vedel, da bi imel kje kakšne sorodnike. Da ni zapustil svojega premoženja cerkvi, so pač vedeli, ampak zdaj je umrl in Bog mu bodi pravičen sodnik, saj revežev ni odganjal od svojega praga in delavcem je dobro plačeval. Z ljudmi se ni dosti družil, še oženil se ni, čeprav so se v njegovih mladih dneh dekleta rada ozirala za njim.

Tako je minilo v Sodražici nekaj dni v napetem pričakovanju, dokler ni stara Lovračka prinesla od nekod vesti, da je Tomažič zapustil, če verjamete ali ne, svoje večje posestvo občinskim revežem in šoli, svoje manjše pa neki ženski iz mesta. Zdaj so bili v Sodražici poplačani za vse dolgočasje prejšnje zime. Spet so doživele zgodbe, ki so jih pomnili le stari ljudje, in Lovračka je imela posla dovolj, preden jih je raznesla po vseh hišah.

Že v svoji mladosti je bil Martin Tomažič zmerom bolj svoje glave. Rajši je zapustil svoj lepi dom, kakor da bi se bil pokoril očetu, ki mu je želel samo dobro, ko ga je silil, da bi vzel bogato Čolarjevo Ančko. Živel je v bližnjem mestu in se vrnil šele po očetovi smrti, ves spremenjen. Bil je zmerom nekako zamišljen, resen in tih.

«No, to je morala biti ženska,» so menili možje, «da je vse do svoje smrti ni pozabil.»

«Oh, zdaj je pač že stara žena. Bog ve, če bo sploh prišla gledat svojo dediščino?»

Pa je prišla, še preden so si mislili. Toda ljudje božji, če ne sedite, se usedite, zakaj tista ženska je bila mlado mestno dekle, bledolična stvarca, kar prenežna za ta svet. Torej hčerka Tomažičeve ljubice iz mladih dni!

Toda ne! Na občini, kjer se je oglasila takoj prvi dan po svojem prihodu v Sodražico, je povedala, da je bil Martin Tomažič le dober prijatelj njenega očeta. Vendar se ljudje, posebno ženske, niso zadovoljili s tako malo romantično dekletovo izjavo, in po vasi je kar šumelo od samih ugibanj in mnenj. Ubogemu dekletu pa se še sanjalo ni, kako pazijo na vsak njen korak, na vsako njeno besedo.

Še ko si je najela hlapca, starega, švedrastega Toneta, ki so mu pri Dermačevih ob novem letu odpovedali, ker je bil pač že preveč v letih in tako pravi primer hlapca

Jerneja, so ženske menile, da je storila tako samo zato, ker je bolj prebrisana, kakor kaže njen obraz. Vzela je starega hlapca, da bo laže mešala glave mladim fantom. No, pa saj ste slišali, kaj je rekel Milavčev Tine, tisto pretegnjeno in prismuknjeno oné: da mu je žal, da ni dvajset let starejši, pa bi kar šel služiti k Tomažičevi deklici, čeprav bi se s tem odpovedal domu in dediščini.

O, boste videli, ljudje božji, to bo še pohujšanja v naši fari! Le zapomnite si!

Vendar pa dolgo ni kazalo, da bi se dekcle sploh kaj menilo za moški svet. S tako vnemo se je lotila dela na svojem posestvu. Ženske so jo skoraj že pustile v nemar, le fantje so radi hodili tam mimo, zakaj prijetno je bilo videti drobno, gosposko stvarco, kako drobi v prevelikih, starih čevljih za svojim Tonetom, kako se veselo smeje njegovemu počasnemu, šegavemu pripovedovanju in kako ljubko nerodna je pri vsakem delu. In Tone, ali se ni kar pomladil? Le pogledjte ga, kako je uren s tisto svojo krajšo nogo! Kako se obrača in sklanja, kako hiti, kakor bi imel samo mladost v svojih starih udih! In na vasi se je prikazal šele tretjo nedeljo v novi obleki in novih čevljih, kakor da je prišel na svatbo.

«No, kaj je novega, Tone?» so ga spraševali od vseh strani, da je komaj utegnil odgovarjati.

Oh, dobro mu je prav zares, dobro, kakor mu še ni bilo nikoli. Skoraj ne more verjeti, da ga je na stara leta doletela tolikšna sreča. V mehki postelji spi, in gospodična mu pomaga pri delu, kadar le more in utegne. Zmerom je prijazna in dobra z njim, skoraj se mu zdi, da preveč, saj ni bil nikdar deležen niti trohice ljubezni!

»In zdaj si, Tone, deležen ljubezni?» je vprašal Urbanov Marka in se na vsa usta zasmejal, kakor da je povedal imenitno šalo.

«Da, deležen sem je več ko ti, ki si mlad gruntarski fant», mu je zabrusil Tone in vsem skupaj pokazal hrbet.

Torej ste slišali? Ljubezni je deležen, takle star, kruljav štor! In še glasno je to povedal, da so slišali! Kar vprašajte Lovračko, kako je rekel! In Jeranovo Ano in Tevža! Pa Martinovko in starega mlinarja!

Res, rekel je, da je deležen ljubezni, več kakor Marko, ki je mlad gruntarski fant. Še tisti popoldan je vedela vsa vas. Zvečer pa si je moral Urbanov Marko v Godejevi krčmi s pestjo iskati zadoščenja, zakaj vse preveč so ga spraševali, če je res, da ima stari hlapec Tone več sreče v ljubezni kakor on. Kmalu je nastal tak pretep, kakršnega v fari že dolgo ni bilo. Več ko polovica sodraških fantov je čepela drugi dan z oteklimi in razbitimi čeljustmi po zapečkih, da so si matere na skrivaj brisale solze z zaskrbljenih obrazov.

In vsega tega sta bila kriva edinole tista mestna frfra in stari prismuknjeni hlapec! Kaj je res treba dajati na veliki zvon, če živita tako, kakor bi ne smela živeti gospodinja in hlapec? Vnel se je stari panj, pa ga je zapustila pamet, da ne ve, kaj govori. Ženske so se zgražale, fantje so se nasmihali. Kadar pa jih ni nihče videl, so se hrepenče ozirali k Tomažičevemu posestvu na griču, gospodarji pa so se jezili, češ da so postali hlapci trmastih in uporni, odkar se je Tone tako širokoustil pred cerkvijo.

V Sodražici ni bilo več pravega miru. Kakoli se je zgodilo, vsega sta bila kriva Tomažičeva človeka s svo-

jim mirnim, zadovoljnim življenjem. Vendar tudi njuna sreča ni trajala dolgo.

Tone se skoraj ni smel več pokazati na vasi.

«Kako je kaj s tvojo ljubeznijo, Tone?» so ga spraševali. In čeprav jim ni odgovarjal, se vendar niso naveličali. Še vse kaj drugega so hoteli vedeti! Zmerom bolj predrzni so postajali, in kmalu ga še otroci niso več pustili pri miru. Seveda, saj je bil zmeraj tisti ponižni, boječi hlapec, ki se je vselej vsakomur zognil s poti, še v cerkvi je stal vedno pri vratih med kočarji in reveži. Zdaj pa se je nenadno povzpел tako visoko. S prijazno, lepo gospodično je kosil za isto mizo, ob nedeljah sta si skupaj ogledovala polje, in če je bil lep sončen dan, je posedal z njo na klopi pred hišo. Nikoli mu ni niti z besedo pokazala, da je samo hlapec, kakor so mu to prej vedno kazali drugi. Morebiti le ni bilo prav, da ni takrat molče požrl zasmeha Urbanovega Marka, saj je bil vendar tako vaje, poniževati se. Da, molčati bi bil moral, pa bi ne bili tako grdo obrnili smisla njegovih besed.

Po dolgem obotavljanju, ugibanju in premišljevanju je nekega večera vse potožil svoji mladi gospodinji. Najprej skoraj ni mogla verjeti. Ko pa se je spomnila, kako ves izpremenjen se ji je zdel Tone zadnje čase, je le verjela.

«Oh, ko bi vi vedeli, Tone, kako sem bila srečna, ko sem mestu pokazala hrbet!» je rekla in se zamislila. Toda kmalu je spet dvignila glavo in vprašala:

«In da je bil Martin Tomažič moj oče, pravijo?»

«Da, tako pravijo?»

«Vidite, pa ni bil. Le iz hvaležnosti do mojega očeta, ki ga je vzel pod streho, ko je bil nekoč brez dela in denarja, mi je zapustil svoje posestvo. Vedel je, da so mi starši umrli in da sem se morala sama prerivati skozi trdo življenje. Res pa je bilo, da je imel rad sestro moje

matere, ki pa je umrla, še preden je prevzel posestvo po svojem očetu.»

«Nič ne skrbite in nikar ne bodite žalostni», je rekel Tone s tresočim glasom. «Proč pojdem, in vse bo spet po starem.»

«Proč? Ne, Tone, nikdar! Ali niste rekli, da vas niso nikjer več marali?»

«Da, niso me marali, ker sem star in nisem za nobeno rabo.»

«Ampak tako dobri ne boste smeli biti z menoj tam v tega nikar ne pozabite!» je reklo dekletko s tako prisrčnim glasom, da so staremu hlapcu solze privrele v oči.

«Ampak zame še vedno dovolj pridno delate, Tone, tega nikar ne pozabite!» je reklo dekletko s tako prisrčnim glasom, da so staremu hlapcu solze privrele iz oči.

«To posestvo bom prodala in kupila kje drugo. Saj povsod vendar niso ljudje tako hudobni», je dodala, stopila k njemu in mu položila roko na rame. «Nekaj bridkih bova še požrla, zdaj, ko bova prodajala, potem pa se jim bova za zmerom zgubila izpred škodoželjnih oči.»

«Ampak tako dobri ne boste smeli biti z menoj tam v drugem kraju», je rekel premišljevalec. «Zakaj hlapec je hlapec in gospodar je gospodar.»

«Dobro,» mu je pritrdila, «midva bova ostala prijatelja, kakor sva bila, le kadar vas bodo vprašali, kakšna sem, jim odgovorite, da vas priganjam in zmerjam, če le morem, in videli boste, da bom potem gospodinja, kakor se spodobi.»

Ko se je drevje odelo v cvetje in so ozeleneli travniki, sta šla. Stara Lovračka bi bila spet imela dovolj posla, ko bi jo bili ljudje utegnili poslušati. Pričeli so orati in sejati in bili spet stari dobri kmetje, ki jim je bila ljubezen do grude najbolj sveta.

Prijateljska izpodbuda

Vi imate dve prijateljici, ki sta vašemu srcu enako blizu. Pa vendar imate družbo ene rajši, ne da bi se zavedali vzroka. Kje neki tiči vzrok? Obe sta pošteni, dobri, pametni, uslužni in zabavni. Toda če pridete k A. s polno glavo načrtov in s polnim srcem želja, se dene vse pod kritično povečevalno steklo, vse se polije s črnogledimi preudarki in opazkami, in nazadnje greste domov s tesnobnim prepričanjem, da ima prijateljica prav in da vi niste prav storili, ker ste sploh snovali načrte in se veselili.

S težkim srcem pridete potem k drugi prijateljici, in glej — vaše nade iznova oživijo. Ona vam ne zna samo dokazati, da se te nade lahko uresničijo, ampak okrepi vam tudi vašo samozavest.

Seveda ne mislimo s tem, da mora optimistična prijateljica vse odobravati, se nam samo dobrikati in nas hvaliti. Pametna presoja, dobrohojna kritika je često bolj koristna in izpodbudna, kakor odobravanje in

sglašanje. «Ravno tebi bi bila jaz več zapala, več od tebe pričakoval!» — «Ravno tebi je najmanj treba, da se izogiblješ vsaki težkoč!» Take besede nam pomagajo, da obvladamo notranje odpore in si ojačimo življenjsko moč.

Pametna prijateljica ne bo na primer hotela svoji nelepji prijateljici dopovedovati, da je zelo lepa, ampak se bo sklicevala na vse primere, ko so imele ravno manj lepe, da, celo grde ženske srečo v življenju in v ljubezni. Taka prijateljica bo obupanki dala pogum s primerom ljudi, ki so se s pomočjo potrpežljivosti in lastne moči dvignili iz teme v svetlo luč. Brezposelni prijateljici bo dokazovala, da se vendar vedno izpraznjujejo službena mesta, in da se sposoben človek tudi v težkih časih lahko prerine skozi težave.

Posebno važna je taka prijateljska izpodbuda v vzgoji otrok. Skozi dolgo vrsto radov se je mislilo, da je treba otroke vzgajati samo k skromnosti. Koliko nesrečnikov

in zagrenjencev je nosilo vse življenje s seboj žalostno, v otroških letih pridobljeno prepričanje, da niso nič in da nič ne morejo in ne znajo. Sodobno dušeslovje je ustvarilo v tem velike izpremembe in pokazalo, koliko je vredno izpodbujanje pri slabotnih, neodločnih otrocih. Današnja mladina potrebuje veliko poguma, zato je dolžnost zdrave vzgoje, da ji da ta moč in silo ustvarjajoči pogum s seboj v življenje.

Toda ne samo otroci in mladi ljudje so potrebni, da jim dajemo pogum in jih izpodbujamo, temveč tudi stari in bolni. Seveda ne sme biti pri tem hinavščina, ne sme se opaziti namen, ampak izpodbuda mora biti iskrena in razveseljiva.

Tako bolan, star in brezupen ne more biti prav nihče, da bi ne potreboval žarka upanja. Jemati pogum se pravi zastupljati organizem, dajati pogum pa nuditi svežo pijačo, ki budi duševne moči, jih dviga in izpodbujajo k dejanju.

MALI MOŽEK

Bančni sluga si snaži hlačnice in misli na obed. Poldne je.

Ku-ku! Izza vrat pogleda v predsob̄o pol obraza. «Jaz grem noter!» pravi mali možek s svetlimi lasmi in zbeži po preprogi do velikih tapeciranih vrat, ki vodijo k očki. Z razprostrtimi rokami napade očko, in gospod ravnatelj je v hipu od njegovih krepkih objemov razkuštran kakor divjak z otoka.

«Kaj bi rad telefoniral, žabek? Komu pa?»

Seveda staremu papanu v Ljubljano. «Halo, ti papači moj», čivka Igor v aparat in gleda važno in resno v črno odprtino. «Ali bo že kmalu poletje?»

Papa tam v Ljubljani tiho posluša, aparat molči. Toda Igo je zadovoljen in pošilja poljubčke.

Zunaj lahno sneži. Oh, pozabil je papanu povedati, da tukaj sneži. Tako strašno sneži, prvič letos. Že za prst debelo je snega na balkonu. In sneg pada v morje, pa ga nikjer ni več videti.

Poleti pa je bilo drugače. Bival je v planini, v prijazni samotni koči. Okrog kočice so čepeli nizki drevesni štori, kakor začarana bitja so varovali kočico in trato in sanjarili v planinski samoti. Štori so postali Igorjevi prijatelji. Posebno tisti nizki, podolgovati štor. Bil je Igorju motorno kolo, in njegovo brnenje in hupanje je odmevalo zdaj proti severu, drugič proti jugu, kakršna je bila smer potovanja. Štor je imel vse odlike dobrega motornega kolesa. Bencin je sprejemal zadaj ali spredaj, ubogal je in nikdar ni prevrnil svojega gospodarja. Celu prikolico je trpel poleg sebe. Prikolica je bila iz zaboja za trske. Kadar so se pasle krave blizu kočice, je Igor junaško branil svoje lesene prijatelje in podil krave, ki so nezaupno poslušale besnenje pritlikavega sovražnika v modrih hlačicah z vejo v roki.

Zjutraj, ko je planinsko sonce obsijalo kočico z vso prijazno dolinico vred, ko je rdeče žarelo skozi odprtine in razpoke do Igorjevega nosu, je planil Igor iz postelje svež in naspan. Zagledal se je v nebo in njegove oči so bile prav tako jasne in sinje kakor nebo. Rdeče jagode so rdele in vabile Igorčka. Borovnice so se vsiljevale enkrat v lonček, dvakrat v usta. Gobe so rasle v skritih sencah, in Igor je kričal in jih izdajal zdaj mami, zdaj drugim. In če je zmanjkalo drv in suhljadi, je Igor pridno pomagal vlačiti dolge suhe veje. Drevesni mah si je obesil okrog glave in brade, da je bil podoben gozdnemu škratu z rdečimi lici in bosimi nogami.

Zvečer pa, ko je legel zgodnji mrak na dolino in kočico, je Igor poiskal papanovo klop na verandiči in se privil k staremu papanu. Zdaj pa povest!

Potem pa: «Ti papači, ti imaš pa muštace!»

«Brke!» je popravil papa.

«Zakaj pa imaš brke? Očka pa si brije brke! Zakaj pa nimaš dolgih las, papači? Zakaj tukaj na vrhu tako malo las? Ali si briješ lase? — Zakaj pa imaš bele lase in bele brke? Ali bom imel jaz tudi brke?»

Čisto blizu nagne obraz in prisrčno gleda v papana. Z obema rokama ga drgne po glavi in ščipaje lovi kratke lase. Hudomušnost in nežnost, vse je v njegovih očeh, kadar se takole skloni k človeku in šepeta vprašanja. Slednjič pritisne svoje lice ali nosek na nos kakor Eskimo, in v očeh mu je smeh in ljubeznivost.

Ko je nabiral dračje, je našel suho vejo, ki je bila podobna kosi. Z navdušenjem jo je odnesel h koči, in poslej poje bridka kosa pred kočico, za kočico, v koči. Toda nesreča ne počiva, in njegova ljuba kosa je zašla v ognjišče. Igor se topi v solzah. Moja koša! Moja koša! Pol planine obidejo in ne najdejo več tako lepe kose. Igorjeva žalost je resnična in globoka. Niti iztesani revolver, niti bodež ne moreta nadomestiti skrivljene suhe veje. Na posled le najde nekaj podobnega, vendar veja ni več tako imenitno skrivljena. Z vso ljubeznijo jo nosi s seboj, celo pod posteljo jo spravlja ponoči, da jo zjutraj čimprej zagleda.

Ko se vračajo iz planine v dolino ob Savi in je Igor že v mislih pri svojih konjih in kravah in se veseli kruljenja prašičkov, šumenja Save in veselih ovčic, ne pozabi svojega zaklada — preljube suhe veje. Z vso drugo ropotijo mora na vrhu voza romati v dolino. Igorjevo prvo vprašanje je: «Kje je moja koša?»

Igor je sicer velik, krepak fantek, toda zvečer postane vselej malo neobgljeno detece, ki se privije k mami in zaspi pod njeno toplo čuječnostjo, z glavico ob njenem licu.

Ko pa se vrne s počitnic domov k morju, ga čaka njegova postelja, bela in prostorna. Nobena Igorjeva prašnja pri mami nič ne zaleže. V svoji postelji leži, beden in samoten. Obupano gleda v temo in posluša mamino enakomerno dihanje. Potem se oglasi. Žalostno in proseče vzdihuje sirotica. Tiho prosi glasek iz Igorjeve postelje, da se mami kriči srce od usmiljenja.

«Mamica, Igorčku tečejo solzke iz oči. Mamica, ali slišiš?»

Mama sliši, negibno leži v svoji postelji in hudo ji je, hudo do solz. Igor še prosi, čisto tiho kliče mamico. Potem ihti pod odejo, tri metre oddaljeno od mame, in končno zaspi. Lica so vsa mokra in blazina tudi.

Često se spominja povesti in prosi očko. «Ali o steklem polžu ali o jari kači?» vpraša očka in se hudomušno smeje sinku. Igor pozna past. «Ne o požju, ne o kači. Lepo povej, kakor papači.» In očka prične ... tisto povest, čisto kratko povest, da je žena v mestu kupila korec, mož pa lonec, in storije je konec. Igor tiho besni. Zaprosi vdrugeč, in očka zopet: Korec — lonec — konec! Igor molči in gre, se ozre pri vratih nazaj in neverno kima z glavo. Zvečer prosi mamo. Mama se ga hoče odkrižati, ker ima delo, in ga pošlje v sobo k očki. «Pojdi k njemu, dragec, on ti bo povedal povest.»

«Uh, očka pa ne zna druge ko tisto o loncu in koncu», meni prezirljivo Igor in pogleda od strani k vratom, kjer tiho stoji očka. Igor ujame prikrit smehljaj in ga prav hitro vrne. Nato pograbi svojega «mornarja Popaja» in se odpelje z njim po hodniku.

Kmalu se premisli in hiti s kuharico po stopnicah navzdol in zopet navzgor. Prvi prisopiha na cilj. «Trišto zelenih!» vzklika, kakor je slišal bančnega slugo, in zmagošlavno gleda skozi ograjo na stopnicah dol. Pri večerji pa se našopiri pred polnim krožnikom, nevšečno pogleda okrog sebe in izjavi: «Danes pa nimam nič teka!»

Očka ga vpraša in požmrkne mami: «Kaj pravi moj mali mažic?»

«Jaz nisem mažic, jaz sem mucek!» vzkipi Igor in prične zajemati z žlico.

Popoldne užali mamo. Ne uboga in ne posluša, pa se izpolni mamina prerokba, in skodelica leži na tleh sredi luže.

Mama ne kriči in ne tepe. Umolkne, žalostno pogleda skodelico in sinka. Igor je preplašen in skuša z rokami

Nikar ga ne motite!

očistiti tla, pa le še bolj razmaže. Z očmi pa visi na maminem obrazu in je obupan. Mama se nasloni na kuhinjsko omaro in zakrije obraz. V hipu je Igor na stolu in zagrebe ročice med njen obraz in dlani. «Mami, ne jokati! Ne jokati!» In že joče sam in se privije k njej z vsem telesom.

Joj, kakšno je veselje, ko prispe iz Ljubljane zavoj «za malega gospoda Igorja». Fantku se svetijo oči. Nemirno in nestrpno čaka, da mama odtrga vrvico. Počasno škrabljanje in odvijanje papirja ga razvne, da cepeta in tišči pesti k bradi. Mama darila odmota in jih razpostavi po mizi in po tleh. Z ključkom navije aeroplan in avtomobil. Hišice z rdečimi strehami, kozolček in ograjo, krave, račke in gosi, psičke, muce, vse sprejema Igor z viharnim navdušenjem in poskakuje po prstih okoli svojega bogastva.

«Kako da imaš tako rdeča lička?» ga šegavo vprašuje mama. «Da se mi nisi našminkal!» ga draži očka.

«Ko pa sem tako razburjen!» pojasni Igor in se gladi po vročih licih in si kuštra lase.

Kmalu hiti v banko in pripoveduje tisoč stvari v gluhi tihi aparat.

Zunaj sneži. Igor nabere snega na krožnik in ga s krepkimi ročicami stiska v kepe. Potem gleda, kako se počasi topi. Za Igorja je sneg nekaj čudovitega, saj malokdaj doživi to posebnost. Stol z blazino primakne k oknu, prisloni nosk k steklu in se zazre v sivino neba. Ves obrazek je poln zamaknenosti. Iz neba, od neznano kje pa se prijazno usiplje beli sladkor, mrzel in mehek.

Igor pozabi na papana, na hišice in aeroplan, na mornarja Popaja in gleda...

Doživljaji NAŠEGA MALEGA PETRČKA

Kopati se, žolotati po vodi — kakšen užitek za našo majhno človeško ribico!

Da tehta Petrček z osmimi meseci že kar osem kil, to je v zadostženje in veselje samo mami.

In kakšen užitek je zanj šele jesti! Pri mami ne pije več, to pa od tedaj, ko mu je zrasel tisti ostri zobček. Tada tudi stekleničica ni kar tako! Že ko jo zagleda, prične vriskati. In potem pije, pije... resnih oči, ves zatopljen, dokler stekleničica ni prazna. Tudi kruhova skorjica mu zelo uga-ja. Da ostane več skorjice na njegovem nosku, na njegovih ličicah, da, celo v lasih, kakor pa dobi v usteca, to njega kaj malo moti. Višek vseh dobrot pa je nastrgano jabolko.

Posebno doživetje je našemu Petrčku, kadar gleda skozi okno. Avtomobil, konji in vozovi in rdeči tramvaji se premikajo pred njegovimi začudenimi očmi in izginjajo za steno ob oknu. Tako vsaj se Petrčku zdi. Včasih pridejo mimo okna tudi otroci. Tedaj začne Petrček vriskati in cepetati. Tako

Da mami ne bo več opraskal.

Da ga bodo občudovale
prav vse tetice brez izjem!

Kako to prijetno ščegeta po
ušescih!

Doseženo je!

je, kakor bi hotel zleteti za njimi. Včasih pa zagleda na ulici nekaj prav posebno čudnega. «Psiček» pravi mamica tej prečudni stvari. In še dvoje stvari je, ki se jima Petrček neizmerno čudi: muha, ki leze po šipi, in aeroplan, ki tako neznansko renči in brenči. Tudi dež je zelo zanimiv in drevje in grmovje, ki se ziblje in giblje v vetru.

Se lepše pa je Petrčku, kadar ga mamica pelje v vozičku na sprehod. Lepo na mehkem in toplém sedi, in vendar se premika iz kraja na kraj. Ljudje hodijo mimo njega; taki, ki imajo svetle obleke in svetle lase, in taki, ki so prav temno oblečeni in imajo tudi na glavi nekaj čudnega, temnega. Za prvimi se naš Petrček kaj prijazno ozira, medtem ko tiste druge samo resno, dostojanstveno opazuje. Zunaj je Petrček sploh ves drugačen: zelo pazljiv, resen in molčeč.

Svet zase je Petrčku njegova stajica. Na trebuščku leži in sega z neokretnimi prsti

po barvastih kroglicah, ki so pritrjene ob ograji. Obrača jih in premika in tolče in zbija po njih, da kar žvenketajo. Potem pride mamica in ga položi na hrbtček. Takole na hrbtu ležati je pa najlepše. Tedaj Petrček počiva ali pa se zabava s čudovito igro: dolgo in zategnjeno žgoli in pri tem spet in spet z ročico udarja po ustecih, da se glasek spreminja v prelestnih tonih.

Umivanje obrazka našemu Petrčku ni nič kaj po gadu. Tem bolj pa uživa svojo kopal. Z rokami in nogami čofota kakor prava, pravcata ribica, da je ob kopanju kar na mah ena sama velika luža.

Ves iz sebe pa je Petrček, kadar pride v bližino klavirja. Tedaj maha in tolče po tipkah s takšno vnemo in s takšno silo, kakor bi bil za vsakršno bolečino docela neobčutljiv.

In vendar tudi on že ve, kaj je bolečina. Zobki, ti grdi zobki mu jo povzročajo. Enega že ima, a zdaj kaže, kakor bi hoteli za

tem prvim slediti kar trije, štirje. Petrčkova ličeca so rdeča, ves jokav je, nobena igrača ga ne veseli in ne zanima. In zdaj, zdaj se mu obrazek čudno nakremži, z ročicama krili po zraku in v očeh se prikažejo debele solze. Sicer tako majhna usteca se skoraj neverjetno na široko odpro, in iz njih privre orjaški glas, s katerim daje mali mučeniček izraza svoji bolečini.

Očka kar zbeži iz sobe...

Mamica pa in sestrice in bratci, vsi kar tekmujejo med seboj, kako bi malega potolažili in pomirili. A ves trud in vse prizadevanje je zaman. Tedaj se Petrčkova sestra nečesa domisli. Iz sobe hiti in se vrne z dolgo verigo iz divjega kostanja. Ta vam je čudovita stvar, takale veriga! S svojim rožljanjem more pregnati celo najhujši zobobol. Ko potem učinek te verige popusti, ko ne pomaga niti ura niti najsvetlejši gumb več, tedaj je edina rešitev samo še... spanje.

Petrček je zaspal. Kako lep je v spanju! Na ličeca, še vlažna od solzic, mu leže rahel odsev sladkega smehljaja. Ali sanja? Kaj vse bi dala, da bi vedela za tvoje sanje, moj otrok! Tako lep, tako spokojen je tvoj obrazek v snu, da tvoje sanje pač ne morejo biti drugačne kakor lepe, zelo, zelo lepe!

Pozneje, ko boš doraščal, boš pa še marsikaj odkril tako čisto za sebe. In tedaj se utegne zgoditi, da boš pritekel k mami in ji prav skrivnostno zaupal, da lahko vse vidiš, čeprav mežiš. Da si lahko prav vse predstavljaš, boš hotel povedati s tem. In kaj si boš predstavljal tedaj, moj otrok? Najlepše, samo najlepše! Recimo: fige in rožiče, dateljne in pomaranče, modro nebo

in zlato, toplo sonce. Pa konja, ki se guga, in travnik, poln pisanih cvetlic; bele snežinke in sladke sočne breskve in obraz svoje matere.

Ko boš potem nekoč s težkimi koraki odraslega človeka stopal skozi življenje, ne pozabi, da je bila ona tista, ki je bdeła ob tvoji posteljici, ko si bil še čisto majhen; da je bila ona tista, ki ti je prvič pokazala srebrno luno, ki je s svojim sijem srebrila tvojo posteljico.

In tudi tega ne pozabi, da ti bo v čast, če boš živel tako, da boš vreden svojega imena. Peter — skala! Trden in neomajen temelj sreče. Pa ne samo tvoje lastne, ampak tudi sreče vseh, ki ti bodo blizu v življenju.

Iaroslav Durych:

OČI OTROKOVE

Svet bi moral biti pozornejši na oči otrok. Te oči so nevarljive, nepodkupljive in pravične. Začenjajo videti zelo zgodaj, in sicer ne samo podobo reči, temveč tudi naravo in značaj reči. Že okrog tretjega leta začenja otrok videti marsikaj, česar odrasli človek ne opaža več. Otroške oči so stražniki in sodniki sveta.

To ni bila samo nežnost ali milosrčnost, če je rekel Odrašenik: «Pustite male, naj pridejo k meni!» Zakaj to so najbolj dovtetni učenci, najbolj razločujejo resničnost od videza, resnico od pretvare in hinavščine. Nimajo predsodkov, ki ovirajo odrasle ljudi, zmožni so junaštva, ker niso oprezni in preračunljivi. Njihovih src ne teži krivda in nje posledice; zato so otroci lahkega srca in nagnjeni k šali in nagajivosti.

Zanimivo bi bilo, ko bi mogli otroci povedati svojo sodbo o rečeh tega sveta, in sicer o vseh rečeh, za katere se svet najbolj trudi, katerim žrtvuje vse svoje moči. Otrok spozna pogosto v nekaj trenutkih več in bolje kakor najbolj izkušeni ljudje v dolgem času, in sicer prav zato, ker njihovih oči ne ovirajo tiste reči, ki ovirajo oči odraslih ljudi. Zato so otroške oči odraslim nevarne in včasih kar neprijetne. Svet se brani proti njim. Deloma ne priznava vrednosti otroškega videnja in pravi o otroku, da je le nerazumno dete, torej nekaj podobnega kakor govoreča živalca. Deloma si prizadeva, da bi otroka vzgojil, to je, da bi v njem zadušil to čisto in nepokvarjeno spoznavalno zmožnost in ga prisilil, da bi

gledal in pojmoval prav tako napačno kakor odrasli ljudje. In to dela svet z veliko marljivostjo. Zapreza otroke že od nežno mladosti v svoj voz in jih uči zanikati in tajiti resnico. Zato ni čudno, da je rekel Odrašenik: «Ako ne boste kakor tile mali, ne pojdete v nebeško kraljestvo!»

Bilo bi torej zanimivo, ko bi mogli otroci izrekatii svojo sodbo o rečeh tega sveta, in ko bi moral svet to sodbo sprejeti in jo slišati. Marsikaj bi se ne godilo, marsikaj bi se godilo drugače. Zakaj oči otrokove so pravične in neizprosne. Svet si prizadeva, da bi otrok pozabil, kar je videl. Pogosto mu to uspe, vselej pa ne. Tudi v otroškem srcu so skrivni kotički, kjer ostane marsikaj skrito za bodoče dni, kjer vse to klije in počasti raste. Zato se svet ne čuti varnega, dokler se ne polasti otrok. Brž ko jih ima v oblasti, skuša zadušiti v njih vse, kar je v njih ostalo iz časa prvotnega, čistega in neskaljenega videnja resnice.

Toda svet ni dovolj močan, dovolj vztrajen in dosleden. In tudi nima časa za vse. Otrok je veliko. In razen tega ima otrok proti temu svetu še skrivnega in nevidnega zaveznika, in to je njegov angel varuh. Ta vendarle otroka varuje, in posebno v najbolj odločilnih trenutkih. In potem je to sreča za ves narod ali za cele narode, kakaj zavoljo takih otrok se rešujejo cela mesta, cele dežele; samo taki otroci morejo priklicati usmiljenje in odpuščanje — in morda tudi mir.

tiho, tiho, opri se na drevo. Zopet prihaja bolečina...

«Tiho!» je rekel doktor. «Tako se vedete, kakor da hočete skočiti s postelje.»

«Saj ne bo,» je rekla babica.

«Tako strašno sem vznemirjena, ah, razburjena,» je vzdihovala žena. «Hoditi hočem, gibati se hočem. Tresem se od razburjenja.»

Doktor je odprl kovčeg in vzel iz njega iglo. «Dam vam nekoliko morfija,» je dejal.

Iztegnila je roko in čakala, misleč na otroka. Okna so bila zastriča z zastori. Nekje daleč se je oglasil telefon, toda ona je veliko pozorneje prisluškovala spanju, ki je uspavalo njeno telo, ud za udom, v globok mir.

Bilo je ob šestih naslednjega jutra. Pod vrata spalnice je vniknila svetloba. Vstopila je visoka babica.

«Ali ste dobro spali?» je vprašala žena.

«Vso noč se nisem ganila. In vi?»

«Še precej dobro.»

«Glejte, piti hoče!» Žena je podala otročičku prsi. Takoj je oživel. Samo sesal bi, hotel si je krčiti pot v življenje. Znal je svoje delo. Novo, močno življenje je bilo samo v njegovih ustih.

Babica je odšla, da bo skuhala čaja zase in za ženo. Bilo je vse tiho, sveži zrak je vel skozi okno v sobo, drevesa so se zibala v jutranji svetlobi, in na strehi so skakljali ptički in neprestano žvrgoleli. Žena se je sklonila nad otrokom z uro v roki. Rada bi mu podarila deset minut, toda bil je tako majhen, nezrel, da je po petih minutah izpustil prsi in zaspal. Neakretno ga je prijel pod glavo in pod hrbtom ter ga obrnila k sebi. Zdajci se je deček prebudil in se vesal, toda takoj je spet prsi izpustil.

Zdaj je spal z zaprtimi očmi, majčken in resen, in ona ga je čuvala. Čuvala je njegove lepe, male ročice in njegov zardeli obrazek, ki je nežno bledeł.

«Torej to si bil ti!» je rekla, misleč na devetmesečno skupnost, na svojo trdoto proti njemu, ki se je zdaj razblinila kakor jutranja megla, na njegove kretnje, ki se jih je že privadilo, in je iznova rekla začudeno: «Torej to si bil ti!»

Se zmeraj je ležala nekoliko omamljena, v tihi blaženosti zraven otroka.

A ne bo se dolgo veselila čudeža rojstva. Preden ga bo doumela, bo čar izgubil. Zakaj otrok, ki živi izven njenega telesa, izgublja počasi tudi duševno zvezo z njo. Potem je mati samo še žena, ki ljubi svoje dete in oskrbuje bitje, ki koraka po svoji lastni poti.

Toda dete v ženinem telesu ali dete pri prsih ustavlja čas. Čas stoji. Smrt se umika. Žena se zaveda brezčasnosti.

Smrt se umika. Otrok spi zraven nje in mirno diha.

Se pred kratkim je klicala: «Moje življenje, moje življenje!» in iztezala roke in napejala mlado telo, sama, polna silnega hopenja — in zdaj je mati že petič.

Zdaj ni njeno življenje več njeno. Ve, da je življenje tiho, nezadržljivo razvijanje. Dati življenje, roditi dete, umreti... je premišljevala. In prvič v življenju se ji je zdela smrt neznosna. «Bila sem sama s seboj, iz enega kamena, v eni sami obliki. Toda zdaj nisem nič, samo prehod bodočih rodov.»

ENIDA BOGNOLDOVA:

Radila se je dete

IZ ROMANA 'THE DOOR OF LIFE' - VRATA ŽIVLJENJA

Novorojenček je zakričal. Mati je vzplavala iz reke bolečin, postala je kraljica, ki so se ji klanjali. «Kaj je?» Ugibanje devetih mesecev bo v minuti rešeno.

«Deček, krasno dete!»

«To pravijo doktorji zmeram», si misli mati. «V resnici pa ni na njem nič lepega.»

V tistem hipu so ji položili v naročje malo stvarca, oblečeno že v pleten jopič. Komaj je bilo dete začelo dihati.

«Je čas obeda?»

«Dve je ura.»

«Rada bi kruha in mleka in medu.»

Kruh, mleko in med — vse je prišlo kakor pričarano. Mati je leno opazovala veselo vznemirjenje v sobi. Otroka so položili v zibelko, babica je zlagala perilo, doktor je odhajal iz kopalnice in se oblačil.

«Pred tremi urami sem še hodila po vrtu,» je rekla porodnica.

Hodila je po vrtu, na nič ni mislila; menjavale so se bolečine in prijetni občutki. Kadar jo je zajela bolečina, se je naslonila na drevo. Potem je spet odšla po vrtu —

Karel Pavlin:

PUSTNA ŠALA

Rihard je grenko in jezno kremžil svoj obraz. Ta obraz pa bi bil za vse drugo bolj prikladen kakor za veselo in razposajeno vrvenje, ki je bilo tisto pustno soboto na črno-beli reduti.

Zasledoval je svojo ženo, ki je radostno uživala občudujoče pogled, ki so jo božali in se ji laskali, kjer koli se je pokazala v slavnostno in okusno okrašeni plesni dvorani. In čim bolj vesela in srečna je bila gospa Tatjana, tem malobesednejši in nesrečnejši je bil njen soprog. Premišljeval je o trpljenju starejšega zakonskega moža, ki ga je zadela nesreča, da ima lepo, poželenja vredno ženo, ki se zna povrh še privlačno obleči...

Ko je v ponedeljek zjutraj sedel Rihard s svojo ženo pri zajtrku in malomarno listal po dnevniku, je omenil tako mimogrede:

«Tatjana, ali si imela na črno-beli reduti črno večerno obleko?»

«Kaj še!» se je zasmejala gospa Tatjana. «Zakaj se pa, če te smem vprašati, zanimaš za to reč?»

«Nič, kar tako mi je prišlo nekaj na misel,» je zamrmral soprog, vstal, pogoltnil še nadaljnjo opazko in se brž odpravil z doma.

Gospa Tatjana je premišljevala o moževih muhah, vzela časopis v roke in ga jela čitati tam, kjer ga žene po navadi prično čitati, to je na zadnji strani.

Nenadoma ji je obstal pogled na sledečem malem oglasu:

Črno-bela reduta.

Očarljivo, živahno damo v beli večerni toaleti s črnimi okraski, v spremstvu starejšega gospoda, prosí občudujoči jo inozemec, čigar pogledom se je odzivala, naj se milostno javi pod značko «Pustni sen 3149» upravi lista.

Na pustni torek je stal Rihard pred svojo ženo, se v zadregi prestopal, iskal besede, se odkašljeval in naposled rekel, svest si krivice:

«Draga moja, moram te prositi odpuščanja...»

«Mene?»

«Da. Čutim se zelo krivega.»

«Ti, Rihard?» je začudeno vprašala gospa Tatjana.

«Seveda, in še kako! In — in ker uvidim krivico, ki sem jo storil, sem ti kupil prstan, po katerem že tako dolgo hrepeniš!»

«Toda —» gospa Tatjana od presenečenja kar ni mogla z besedo na dan — «toda zakaj pa?»

«Le ne sprašuj!» je nežno odvrnil soprog in poljubil gospo Tatjano na čelo. «Le ne sprašuj in odpusti mi!...»

«Rihard — saj ti nimam ničesar odpustiti!»

«O, pač, pač... In pozabi, Tatjana, če sem te kdaj mučil!»

*

Ko je gospa Tatjana še tisti večer obiskala neko svojo prijateljico, jo je ta začudeno vprašala:

«Tatjana, od kod pa imaš ta prekrasni prstan?»

«Uspeh malega oglasa!» se je zasmejala gospa Tatjana. «Inozemec, ki me je občudoval na črno-beli reduti —»

«Ampak — ampak —» je očitajoče dejala prijateljica, »ti vendar nisi odgovorila na mali oglaš? Tatjana, to se mi zdi pa...»

«Kako se ti zdi?» se je namuznila gospa Tatjana. «Ali je mar to v predpustu prepovedano? Pisala sem mu — da, pisala...»

«No, kaj takega!» je jezno vzkliknila prijateljica.

«Pisala sem mu, da ljubim samo enega možkega, in to je moj mož!»

«Kakšna šala je pa spet to? Od kdaj pa življenje poplačuje zvestobo — kakor se to sicer godi samo v pravljicah, bajkah in pripovedkah?»

«Od kdaj?» se je razposajeno zasmejala gospa Tatjana. «I, od tistega trenutka dalje, ko je moj mož okreval od svoje strašne ljubosumnosti. Saj niti ne slutiti, da sem potrdilo o naročenem in plačanem malem oglasu pod značko «Pustni sen 3149» našla v žepu njegovega telovnika!»

Smešnost figur risanege filma je v tem, da so njih hoja, mimika in kretnje človeške in živalske obenem. Na sliki vidimo slušateljico, ki pred velikim ogledalom študira živalsko držanje in gibanje, izraženo s človeškim telesom.

Učenec ki kaže mojstru svoj filmski prvenec. Z mojstrovega obraza beremo, kako je tale prvi poskus uspel...

Prva lekcija v tečaju za risanje filmov. Charles B. Hastings, bivši sodelavec Walta Disneya, je narisal na deski sedem značilnih pritlikavcev

Zd. Medrický:

ŠOLA za risanje filmov.

V času, ko je dosegel ameriški film najnižjo točko svoje neplodovitosti, je prišel Walt Disney s svojimi risanimi spakami. Takrat se je gledalcu često pripetilo, da je bila kratka groteska o Micky-miški edina dobra točka. Marsikdo je šel v kino samo zato, da bi videl «dodatke», in je pravi celovečerni film sprejel kot potrebno zlo. Nekateri kinematografi so takoj razumeli to novo težnjo gledalcev ter so po cele večere predvajali samo vesele Disneyeve pravljice, pozneje tudi dogodivščine lažnivega mornarja Pop-paya, ki jih je narisal Fleischer. Dandanes si ne moremo več misliti sporeda brez teh filmov. Ustvarjena je bila nova umetnost, ki stoji med grafiko in

filmom. Vsi tvorca se nagibljejo k tipu gibljivih risb, zakaj niti Disney niti Fleischer nista odlična risarja stalnih, negibajočih se karikatur.

V Ameriki je zdaj nastalo vprašanje vzgoje umetniškega naraščaja. Gotovo je, da ima risalni film svojo bodočnost. Ali naj hodijo mladi kandidatje na slikarsko akademijo ali na filmski konservatorij?

Vprašanje je rešil Charles B. Hastings, bivši sodelavec Walta Disneya in Maxa Fleischera. Ustanovil je posebno šolo za risanje filmov, kjer se kandidat nauči vsega, kar mora znati, če hoče napraviti dober risan film. Naše slike so iz te Hastingsove šole.

Če risar še tako pretvarja naravo po svoji domišljiji, vendar se ne sme nikoli oddaljiti od tiste resničnosti, ki je pogoj smešnosti. Slušatelj Hastingsove šole mora torej tudi takšno kazanje jezika risati po naravi.

Šola ima na razpolago majhen živalski vrt, da se morejo učenci na živih modelih učiti anatomije in gibanja živalskih teles.

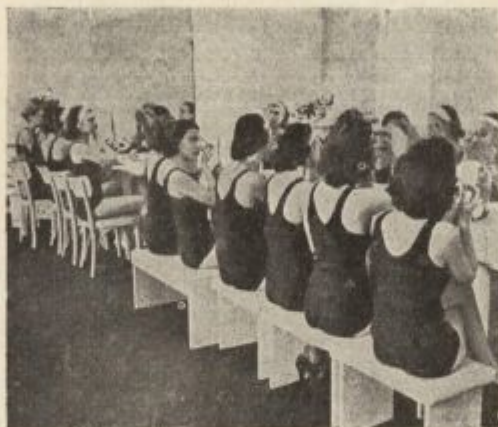
V 6 TEDNIH — dovršena lepota

Ravnateljica šole pozdravlja žene in dekleta, ki bi bile rade sprejete v šolo.

Napraviti iz deklice ali žene, kakršna je Bog ustvaril, popolno lepoticico — je seveda spet ameriški domislek. V New Yorku imajo res šolo za vzgojanje manekin (deklet in žen, ki v velikih modnih salonih poskušajo in predvajajo občinstvu modele oblek). Manekine morajo biti po postavi in obrazu brezhibne. In ta popolnost se doseže v tej šoli.

Ravnateljstvo pa sprejema v šolo samo tiste, v katerih spozna dovolj »gnetljivo su-

Ura kozmetike: gojenke se uče uveljavljati načela lepoticženja na svojem lastnem obrazu.

Popoldne študirajo gojenke obleka. Ogledujejo nove modele prvih salonov, ki jih strokovnjaki razlagajo. Včasih gredo v najboljše česalnice, da spoznajo razne načine, kako se delajo pričeske. Enkrat na teden so

Enkrat na teden se učijo pri plesnem učitelju osnove plesne umetnosti in glavne narodne plesne.

Na koncu tečaja je modni pregled, kjer nastopijo absolventke v vsej svoji pridobljeni lepoti pred zastopniki mode in umetnosti. Večkrat se izvrši že tu angažma novih manekin. Na sliki sta dve absolventki pred nastopom.

Gojenke pri dopoldanski telovadbi v dvorani, ki je vsa obložena z ogledali. Vadijo tako imenovano »Budovo pozicijo«, ki vzravna prsi in hrbet ter jači trebušne mišice.

rovino», iz katere se da »nekaj narediti«. Med sprejetimi so nekatere preveč debele, druge premalo razvite, nekatere se slabo držijo, druge se premalo ali pa preveč negujejo in lepoticijo; nekatere so preveč samozavestne, druge se spet čutijo manjvredne. Vsega tega jih šola ozdravi.

Treba se je tudi odpočiti.

popoldne v plesni šoli, kjer se strogo vadijo v osnovah plesa.

Na koncu tečaja se priredi v kaki odlični dvorani modni pregled. Vabljeni so lastniki modnih salonov, šefi modnih oddelkov velikih trgovin, modni slikarji in fotografi. Kakor metulji, ki so pravkar izleteli iz zapredka, se pojavijo novinke elegance in lepote pred občinstvom.

Za bodoče manekine je najvažnejša brezhibna hoja. Njih ideal so žene z otoka Bali, ki znajo baje najlepše hoditi. Pri tem se gojenke gibljejo po ritmu godbe, noseč na glavi »desko lepote».

In tu je uspeh šestih tednov: popolna dama, ki more in zna zastopati v javnosti tudi najodličnejši modni salon.

PREMALO LJUBEZNI — IN PREVEČ

Dragi starši, mogoče se že kar malo jezite name, češ: «Kaj pridiguje vedno le nam? Mar bi se spravila nad otroke!» Že prav; toda zdi se mi le, da bo na dobro obdelani njivi zrasla dobra želez, na slabo obdelani pa plevel. In vi ste tisti, ki sejete. Da včasih ne žanjete dobrega žita, seveda niste krivi sami, temveč okolnosti in razmere. Vendar: vi ste zasejali novo življenje, zato ste tudi odgovorni zanj.

O starših, katerim so otroci le breme in skrb, ne bomo govorili. Zakaj taki ljudje niso povsem normalni: čut materinstva oziroma očetovstva je v njih zamrl. Take ljudi kvečjemu pomilujemo, še bolj pa njihove uboge otroke. Vsak zdrav človek si želi otrok, čuti v sebi silno hrepenenje, da sam ustvari novo življenje. Slavni filozof Nietzsche je zapisal: «Zakon imenujemo voljo dveh, da bi ustvarila bitje, ki je popolnejše od njiju.»

Toda ne govorimo o tem, kaj bi bilo boljše. Govorimo o napakah vsakdanjega življenja in jih skušajmo uravnati.

Vobče pri nas Slovencih ne najdemo preveč razvite medsebojne ljubezni staršev in otrok. Kaj je temu vzrok, je težko reči; morda se čuti pri nas vpliv zapada. V tem pogledu nas zelo prekašajo naši južni bratje, dalje romanski narodi, zlasti Italijani, in tudi vzhodnjaki, Kitajci in Japonci. Toda vrnimo se domov.

Vzgoja je umetnost zase. Hoditi je treba zlato srednjo pot. Prevelika strogost ni umestna, vendar pa koristnejša od prevelike prizanesljivosti. Spomnite se samo na svoja šolska leta. Kateri vzgojitelje ste imeli rajši, popustljive ali stroge, toda pristržne? Menda stroge. In vaši otroci tudi. Pomehkužen, razvojen otrok se bo vedno teže znašel v življenju, kakor resno vzgojen.

Znan visokošolec mi je pripovedoval, da je, ko je študiral v Parizu, napravil s tovariši zanimiv poizkus: petnajst izmed njih je govorilo na gramofonsko ploščo, in potem so se poslušali; pa niti eden izmed petnajstih ni prepoznal lastnega glasu; medtem ko so ga vsi drugi takoj spoznali. Podobno in še težje nam je, spoznati svoje lastnosti.

Pravijo, da en oče laže preživlja šest otrok, kakor šest otrok enega očeta. To je res, pa tudi naravno. Oče, ki skrbi za svoje otroke, dela to iz naravne potrebe, saj so otroci nadaljevanje njega samega v bodočnosti. Otrok pa, ki mu prevelike skrbi za domače onemogočajo razvoj lastne osebnosti, je oropan svojih najsvetejših pravic. Bodočnost mu je zaprta ker je priklenjen na preteklost. Sodite sami: Pred nekaj tedni sem se peljala v istem vagonu z zdravo, zastavno gospo, ki je pravila svojemu sosedu, očitno znancu iz otroških let, svojo zgodbo. Res nisem imela namena, da bi prisluškovala. Doma iz okolice Z., je bila prišla gospa na obisk iz južne Francije, kjer imata z možem izvrstno vpeljano gostilno in trgovino. Popolnoma sta se že privadila novi domovini; tam rojeni otroci skoraj ne znajo slovenščine, in mož bo menda primoran prositi za francosko državljanstvo, če bo hotel ostati v deželi. Tako bo spet za naš itak maloštevilni narod izgubljena rodbina

zdravih, delavnih in podjetnih ljudi. In zakaj? Gospa X. je pripovedovala: «Veš, Franček, ko pa oče niso in niso pustili, da bi se vzela z mojim sedanjim možem. Tri sestre smo bile, saj veš, in oče so hoteli, da bi vse tri delale na gruntu in bi se nobena ne poročila, da bi ne bilo treba izplačati dote. Ko me je moj Tone snubil, so ga kar spodili. «Moj» pa ni izgubil poguma. Šel je v Francijo in, ko je nekaj zaslužil, mi je pisal, naj pridem za njim. Oče me niso hoteli pustiti in mi niso hoteli nič dali, pa sem kar ušla. Hvala Bogu! Danes mi je dobro in, ko pridem domov, bom še Micko in Nežka «podkurila», če že nista preveč splašani in zgarani.»

Drug primer. V rodbini je bilo dvanajst otrok. To dejstvo je gotovo lepo in razveseljivo. Toda: ima res samo ena generacija pravico do življenja, druga pa le dolžnost, da se zanj žrtvuje? Ni prirastek na eni strani izguba na drugi? Obitelj je bila meščanska in se kot taka krčevito držala nekdanjih predsodkov in navad. Primanjkovala je na vseh koncih in krajih, in starejši otroci, sami še nedorasli, so morali nositi breme, ki je presegalo njihove moči, ki jim je onemogočilo vsak razmah, ki jim pozneje v skrbeh za svoje ni dovolilo, da bi ustanovili lastne družine. To niso bili več ljudje, bili so stroji. Za to žrtve jim tudi nihče ni hvaležen. Vsem se zdi kar samo ob sebi umljiva. Morda tudi njim samim. Morda? Dvomim. V vsakem človeku je naravna težnja za koščkom lastne sreče. Vsak greh proti naravi se maščuje na duši in na telesu.

Poznam pa tudi revno, a srečno rodbino s šestnajstimi otroki. Toda ta revščina prav nikogar ne moti. Vsi se veselijo življenja. Komaj se otrok postavi na nožice, že pa svojih močeh pomaga. Komaj je iz šole, gre v službo in napravi prostor mlajšim. Rdečelična punčka, ki ji je poldrugo leto, se skriva vedri, krepki materi za predpasnik, ko mi ta ponosno pokaže fotografijo poroke najstarejšega sina.

Sin je umetnik. Fant je svojim staršem najboljši sin, svojim bratom in sestram najboljši brat. In namesto da bi delal to, kar nujno zahteva njegov talent, gara in se ubija s tem, kar je najbolje plačano. Škoda zanj.

Mati nikakor noče razumeti, da se je življenje v zadnjih dvajsetih letih korenito izpremenilo in da spadajo nekdanje «meščanske» navade samo še v romane iz polpretekla dobe. Ker pa v svoji res veliki dobroti ne more živeti drugače, kakor da ne prestando koga obdaruje, denarja pa seveda nima kakor nekdanj — zato pač kvačka svišene prtičke. Nebroj prtičkov. In te prtičke pošilja hčerki uradnici, da jih čimprej proda.

Mati in hči živita v skupnem gospodinjstvu. Hči, zelo priljubljena zdravnica. Če je slučajno kak večer prosta, zahteva mati, da mora biti z njo ali da jo pelje v gledališče ali restavracijo. Čila stara gospa se ne domisli, da bi bilo za njeno preobremenjeno hčerko bolj koristno, če bi se razvedrila v družbi znancev in znank svojih let.

Druga mama se tudi ni mogla privaditi sodobnim gospodarskim razmeram. Zato se

ji je zdelo kar samo ob sebi umevno, da ji je hči uradnica pomagala z vedno večjimi zneski. Dokler se ta vzlic vsej ljubezni do matere ni uprla. Danes ima lastno samsko stanovanje in izhaja bolje ko prej, čeprav še vedno znatno podpira mater. Počuti se vedro, zdravo in spočito. Z duševnim delom zasluži mimogrede precej več, kakor je bilo prej vredno to, kar je pripomogla z gospodinjstvom opravki. Mnoge matere, ki same nikdar niso bile v službi, namreč še zmeraj ne morejo razumeti, da so njihove hčere, ko pridejo iz urada, predvsem potrebne počitka.

Podobno zahteva gospod J., da njegovi odrasli otroci vsak večer po več ur z njim kvartajo. Vsi so ves dan zaposleni in niti eden izmed njih ne kvarta rad. Predlagali so očetu, da mu bodo povabili za to zabavo družico starejših gospodov, upokojencev, kakor je on sam. Toda oče je ta predlog odločno odbil: «Čemu pa imam otroke?» Gotovo je že pozabil, kaj bi bil kot tridesetletnik rekel tistemu, ki bi ga hotel prisiliti, da bi vsak večer kvartal...

Dva druga primera. Fant in dekle sta se imela rada; toda oče se je odločno protivil njuni zvezi, čeprav je imel samo en izgovor za to: da ženinov poklic «ni stanu primeren». Posledica? Dvoje nesrečnih ljudi. Tudi v drugi rodbini se je zgodilo nekaj podobnega, akoravno tu velečenjena obitelj plus žlahta pametnemu, simpatičnemu, zdravemu in vsestransko sposobnemu mlademu možu z najboljšo voljo ni mogla očitati drugega kakor «revščino». Polnoletna hči pa se na srečo ni menila za to in je danes vzlic skromnim dohodkom najsrečnejša žena in mamica. Toda njej in njeni rodbinici je še vedno zabranjen vstop v domačo hišo. Kaj pravite: nimamo v dvajsetem stoletju zanimivih sodobnikov? —

Nedoletno dekle, brez poklica, materialno popolnoma odvisna od zelo premožne matere, je rodila nezakonsko dete. Mati ji je «greh» sicer odpustila, toda le pod pogojem, da bo veljal novorojenček za njenega otroka — torej: za brača svoje rodne matere. Hčerka je pristala. Toda čez nekaj let, ko se je poročila z očetom svojega fantka, je seveda mislila, da bo sedaj dete vendar že smela priznati. Pa se je korenito zmotila. Stara mati namreč pod nobenim pogojem noče veljati za «staro mater», in tako se ta tragikomedija nadaljuje. Še danes. Prosim, ne mislite, da vam pripovedujem pravljice. Priznajte rajši: tudi starši so včasih potrebni pridige...

Je res še kdo med nami, ki noče razumeti, da stavi današnje življenje na mladino vse težje telesna, duševna in živčne zahteve ko kdaj prej? Jadikovanje ne pomaga. Kar je, je, kar bo prišlo, bo prišlo. Zato se veselimo vsakega sončnega žarka, dokler nam še sveti, in če nam tudi kani mrzla kaplja za vrat, se nikar preveč ne jezimo. Če vam danes ni lepo, pomislite na to, kaj ste vse lepega že užili. «Pa jaz sem tega vajen», je okruten egoizem. Kaj pa tisti, ki nikdar niso ničesar užili? In morda tudi ne bodo. Zato si ne grenimo dni niti ur. Medsebojno razumevanje, medsebojna ljubezen je in ostane vzlic obupnim časom, v katerih živimo, ena izmed največjih vrednot človečanstva.

Za večerne prireditve

M 2853

M 2862

K 8469

M 2853. Eleganten večerni plašč z oglavnico. Narejen je iz moareja ali pa iz brekata in ima okrogel obramek. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

M 2862. Ta večerni plašč z lisičjim ovratnikom se lepo poda k večerni obleki pod K 8469. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8469. Tesna večerna obleka s široko volano. Na to obleko se poda plašč na sliki M 2862. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8545. Večerna obleka, ki spominja na empirsko dobo. Edini okras je zlata vrves. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8545

K 8418

K 8418. Mladostna plesna obleka iz tafta ali pa iz moareja. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8470. Večerna obleka iz mehke svile. Oprsje in krilo sta močno nabrana. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8431. Večerna obleka iz šoržeta. Živet je spredaj gosto nabran, krilo je pa zvončasto. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 8561. Moderna večerna obleka iz temne ali pa iz črne teške svile. Naramnice in vsi robovi so positi z biseri. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev. Za pošito obrobno lahko naročite odlikanico «Ultra» pod KO 8561, ki stane 12 dinarjev.

K 8470

K 8431

K 8561

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI STEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Po novi modi

B 2525. Ta okusna bluzna je narejena iz čipkastega blaga in iz žoržeta. Za velikost I potrebujemo 85 cm žoržeta, če je 92 cm širok, in 80 cm čipkastega blaga, če je široko 90 cm. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

B 2525

B 2510

B 2510. Preprosto bluzo, ki je na vseh robovih okrašena s prešivi, naredimo lahko z dolgimi ali pa s kratkimi rokavi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 1.65 m, če je 92 cm široko in če hočemo bluzo s kratkimi rokavi. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

K 8589. Obleka iz lahkega volnenga blaga. Krojena je v celem in je pošita z vrvco. Pas je iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.35 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8485

K 8617

K 8485. Preprosta volnena obleka z usjenim pasom. Našiti žepi, ovrtnik in rokavi so obrobjeni s trakom. Ta obleka ima lahko dolge ali pa kratke rokave in se spredaj zapira na zadrgo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.90 m oziroma 3.30 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 8617. Edini okras te preproste in okusne obleke so obložki iz istega blaga in na poseben način nameščen žametast trak. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.70 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 8595. Volnena obleka iz temnega enobarvnega blaga s črnatim ovrtnikom je primerna za bolj obilno postavo. Zivot ima obliko telovnika. Petlja je iz istega blaga kakor ovrtnik. Blaga potrebujemo (za velikost IV a) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV a po 22 dinarjev.

K 8577. Mladostna volnena obleka. Okrašena je s kožuhovino in se zapenja na hrbtu. Namesto kožuhovine lahko uporabimo za okras žametast trak. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8595

K 8580

K 8577

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ZENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

Lepi modeli iz volnenega in

čipkastega blaga

K 8599

K 8611 B 2512

B 2503

B 2512. Bluza iz čipkastega blaga z ozkim okroglim ovratnikom. Vsi robovi bluze so obrobljeni z ozkimi čipkami. Bluza se zapenja spredaj z gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2 m, če je 90 cm široko. Mali kraj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 14 dinarjev.

B 2503. Sportna bluza z nušitimi žepi, ki se zapenjajo z gumbi. Naredimo jo lahko iz kakršnega koli blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 17) 1,90 m, če je 92 cm široko, ali pa 2 m, če je 89 cm široko. Mali kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 14 dinarjev.

K 8584. Obleka, ki ima videz kostuma. Jopica je prišita na krilo in je ob vratni izrazi in pri zapetju okrašena s čipkastimi nabori. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3,25 m, če je 90 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8592. Obleka brez pasu, ki se zapenja zadaj z gumbi. Prednik je ob rami gosto nabran na krilo sta pa dve široki pleti, ki sta spredaj zakroženi, zadaj se pa v loku stikata. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,40 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8624

K 8599. Priležna obleka, ki jo lahko nosimo s pasom ali pa brez pasu. Edini okras je ovratnik iz svetlega blaga, ki je ob robu večkrat prešit. Blaga potrebujemo (za velikost V) 2,75 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8624. Mladostna obleka s čipkastim ovratnikom. Prednik je pod pa-

K 8584

K 8611. Obleka iz čipkastega blaga. Zapenja se zadaj in sega spredaj visoko pod vrat. Rokavi so spodaj široki in stisnjeni v ozek zapetek. Zvončasto krilo, ki je sestavljeno iz štirih pol, je pod pasom prišito na živo. Blaga potrebujemo (za velikost III) 4,50 m, če je 90 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 din.

K 8596. Temna obleka za gospe. Spredaj ima bel telovnik, ki prehaja zgoraj v nizek pokončni ovratnik s petljo. Prednik ima ob rami robčke, krilo je pa spredaj položeno v gubo. Blaga potrebujemo (za velikost IV a) 2,45 m, če je 130 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih III in IV a po 22 dinarjev.

som sešiti in ob straneh nabran, zadnik je pa urezan iz ceła. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8592

LEPI PREPROSTI MODELI

K 8533. Preprosta obleka z obrankom in z našitki iz drugačnega blaga. Za obramek in našitke se lahko porabi ponošena bluza. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,75 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I in II po 22 dinarjev.

K 8547. Praktična obleka iz karirastega blaga. Krilo in obrobe su urezane posevno. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3,40 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8533. Temna obleka za gospe. Vratna izreza in rokavi so okrašeni s čipkastimi nabori. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,90 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8533

K 8647

K 8635

K 8620

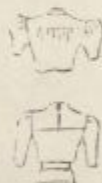
K 8504

K 8589

B 2508

K 8620. Lčna obleka iz dveh vrst blaga. Život in šep sta iz pikčastega blaga. Edini okras so petljice iz svilenega ali pa iz kametnega traku. Za velikost III potrebujemo 2,70 m gladkega in 1 m pikčastega blaga, oboje pa mora biti po 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8504. Obleka z ozkim okroglim ovrtnikom je urezana v cellem. Na predniku sta na vsaki strani po dve votli gubi, zadnik je pa gladek in v pasu zožen s posnetki. Pas je usnjen. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 22 dinarjev.

B 2508. Bluza z obrankom in s pokončnim ovrtnikom. Pod obrankom je spredaj in zadaj nekoliko nabrana in se zapenja spredaj z gumbi. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1,40 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

B 2523. Mladostna bluza, ki se oblači čez krilo. Obramek je pri vratu dvignjen, prednji del obranka je pa spodaj podaljšan v dve ozki plati, ki segata do pasu in sta nanj pri-

peti. Blaga potrebujemo (za velikost I) 1,50 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

K 8589. Popoldanska obleka, narejena iz motnega in iz svetlejšega se blaga. Po tem kroju lahko preuredimo tudi stare obleke. Prednik je okrašen z vrvco. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3,10 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

B 2523

M 2880. Čeden sportni plašč za vitke gospe in gospodično. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8534. Priležna obleka, krojena na nenavaden način. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2.09 m, če je 130 cm široko, svile pa 1.15 m, če je 92 cm široka. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8623. Preprosta volnena obleka, okrašena s temnejšim blagom. Zapira se spredaj vseskozi na zadrgo in je prepasana z usnjenim pasom. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.80 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

Apartno okrašeno

W 2056. Predpasnik iz pikčastega pralnega blaga z ozkimi nabori. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 7 dinarjev.

W 2068. Praktičen predpasnik, za katerega porabimo lahko tudi ostanke blaga. Zanj potrebujemo (za velikost III) 1.45 m enobarvnega in 40 cm karirastega blaga, oboje pa mora biti po 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 7 dinarjev.

W 2056

W 2068

M 2880

K 8623

K 8534

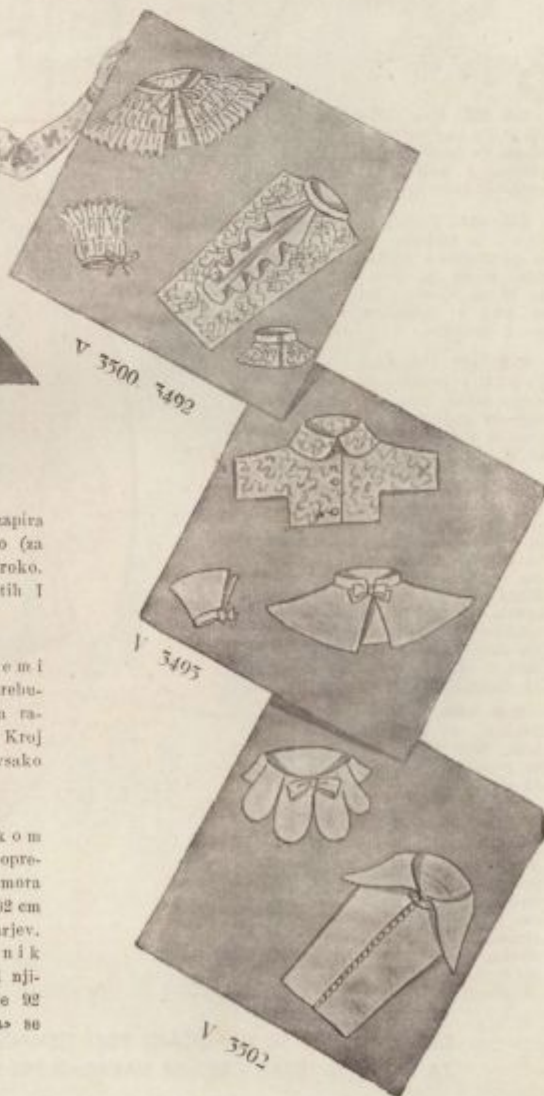
M 2889

M 2889. Jopica za dom ki se zapira spredaj na zadrgo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 1.75 m, če je 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 14 dinarjev.

V 3500 in 3492. Dve okusni opremi za obleko. Za vsako izmed njiju potrebujemo po 25 cm žorfeta, za V 3492 pa razen tega še 25 cm čipkastega blaga. Kroj «Ultra» se dobi po 7 dinarjev za vsako opremo.

V 3495. Ovratnik z obramkom in oprema za obleko. Za obe opremi potrebujemo po 25 cm blaga, ki mora biti za prvo 130 cm, za drugo pa 92 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

V 3502. Ovratnik in ovratnik z naprsnikom. Za vsakega izmed njiju potrebujemo po 25 cm blaga, ki je 92 cm oziroma 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

Za dojenčke in večje otroke

S-G 381. Jopica in čepica iz prelitnega blaga ali pa iz pliša. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 95 cm, če je 80 cm široko, ali pa 75 cm, če je 120 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih $\frac{1}{2}$ in 1 po 7 dinarjev.

S-G 341. Dnevna srajčka za dojenčka. Zgornji rob srajčke je okrašen s čipkami. Blaga potrebujemo 45 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih $\frac{1}{2}$ in 1 po 7 dinarjev.

S-G 395. Krstna obleka iz vezinastega blaga. Iz istega blaga so narejeni tudi čevljički. Blaga potrebujemo 2,70 m, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi za obleko in čevljičke v velikostih $\frac{1}{2}$ za 7 dinarjev.

S-G 325. Hlačke in nedrček. Za hlačke potrebujemo 65 cm barhenta, za nedrček pa 60 cm pralnega blaga, če je oboje po 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 0 in $\frac{1}{2}$ po 7 dinarjev.

S-G 355. Prva srajčka za dojenčka. Ima klomsko rokavo, zadaj je pa vseskozi odprta in se pri vratu zavezuje s trakom. Blaga potrebujemo (za velikost 1) 75 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih $\frac{1}{2}$ in 1 po 7 dinarjev.

S-G 352. Dva različna slinčeka. Za oboje potrebujemo 30 cm blaga, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» s predlogo za vezenje vred se dobi za 7 dinarjev.

S-G 354. Jopica in čepica iz tankega blaga. Oboje je okrašeno s čipkastim naborem. Blaga je treba 70 cm, če je 80 cm široko. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih $\frac{1}{2}$ in 1 po 7 dinarjev.

K-K 1677. Praktičen vetrni jopič s pristo oglavnico za večje dečke. Pod vratom se zapira na zadržgo. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 po 14 dinarjev.

K-K 5516. Dekliška oblekica iz volnenega blaga ali pa iz laneta. Bluza in krilo imata spredaj na vsaki strani po eno prešito gubo, zadaj sta pa gubi samo na krilu. Bluza je pod pasom sekita s krilom. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 1,20 m, če je 120 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 dinarjev.

K-M 5400. Plašč za večje deklice, s krznenim ovrtnikom. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-K 1681. Oblekica za majhne dečke. Hlačke se nosijo čez karirasto blužo in imajo spredaj naprsnik, zadaj pa prekrizane naramnice. Blaga potrebujemo (za velikost 3) 75 cm enobarvnega in 1,10 m karirastega, če je oboje po 80 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev.

S-G 352

K-K 1677

K-K 5516

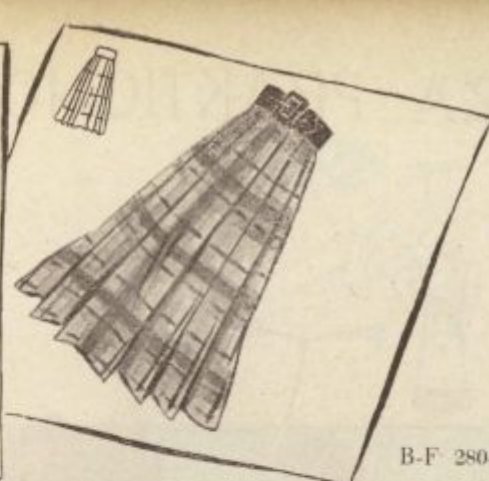
K-K 1681

K-M 5400

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

K-K 1676 K-K 1675

B-F 2804

OTROŠKA OBLAČILA

K-K 1676. Športni deški jopič na zadržo in pa v velikostih 9, 11 in 13, in sicer vsak po 14 dinarjev.

K-K 1675. Športni deški jopič z gumbi. Blaga potrebujemo za K-K 1676 (za velikost 8) 80 cm, za K-K 1675 (za velikost 13) pa 1 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi za K-K 1676 v velikostih 6, 8 in 10, za K-K 1675

K-M 5518. Dekliška oblekica iz dveh vrst blaga, ki se da prav dobro predelati iz ponošene obleke. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 7, 9 in 11 po 14 dinarjev.

B-F 2804. Nagubano krilo iz karirastega blaga. Blaga po-

trebujemo (za velikost 15) 2,35 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 14 dinarjev.

B-F 2802. Dekliška obleka z obramkom. Krilo, ki ima spredaj in zadaj prešite gumbje. Je prišito na bluzo. Ovrtnik je lahko iz istega blaga ali pa bel. Veliki kroj

«Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 dinarjev.

B-F 2766. Čedna svileni obleka za mlada dekleta. Krilo je sestavljeno iz štirih pol in pod žametastim pasom prišito na život. Obleka je ob vratni izrezi in pri rokavih okrašena z belimi nabori in z žametastim trakcem. Blaga potrebujemo (za velikost 16) 3,25 m, če je 92 cm široko, ali pa

3,60 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 14 in 16 po 22 din.

K-M 5513. Oblekica za majhno deklico. Zvončasto krilce se pripenja na bluzo, jopica ima pa obliko bolera. Blaga potrebujemo (za velikost 7) 1,40 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 5, 7 in 9 po 14 din.

B-F 2802 B-F 2766

K-M 5513 K-M 5557

B-F 2784. Dekliški plašč iz vinskordečega blaga. Ovrtnik in rokavi so obrobljeni z ozkimi pasami črnega krzna. Blaga potrebujemo (za velikost 15) 2,40 m, če je 140 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 15 in 17 po 22 din.

K-M 5534. Dekliški plašč z ozkim kožuhovinastim ovrtnikom. V pasu je prerezan in je spodaj zvončasto razširjen. Spredaj ima dve vrsti gumbov, ki so prišiti v poševni smeri. Blaga potrebujemo (za velikost 13) 2 m, če je 140 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 din.

B-F 2784

K-M 5534

K-M 5557. Oblekica iz pikeja. Blaga potrebujemo (za pralnega žameta za majhno deklico. Proge črtastega blaga gredo po dolgem in potez. Ozki dobi v velikostih 2, 4 in 6 po okrogli ovrtnik je iz belega 14 dinarjev.

KROJI «ULTRA» SE NAROČAJO POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI «ŽENI IN DOMU», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8. ZA KROJE JE TREBA OBENEM NAKAZATI PRI KROJU OZNAČENI ZNESEK. KROJ PREJMETE IZ INOZEMSTVA V ŠESTIH DNEH.

ZA PRAKTIČNO GOSPODINJO

K 8638. Obleka za nosečo ženo. Sestavljena je iz dveh vrst blaga in narejena tako, da se da razširjati. Ta kroj je primeren zlasti tedaj, če hočemo prenaraditi staro obleko. Za prenovitev potrebujemo (za velikost II) 1.60 m blaga, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 8636. Okusno prenarajena obleka. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8607. To čedno obleko naredimo lahko iz ponošenega kostuma, če dokupimo nekaj karirastega blaga. Čeprav je obleka sestavljena iz dveh vrst blaga, je videti kakor nova, saj izdelujejo zdaj tudi nove obleke tako. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih II in III po 22 dinarjev.

K 8535. Obleka za dom in za službo. Narejena je iz črtastega blaga in se zapenja s predaj z gumbi. Na obramku, zapetkih in na široki plasi v krilu gredo črte počez. Oba naprsna žepa sta vsitna. Pas jn iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost I) 3.25 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in I po 22 dinarjev.

K 8658

K 8530. Praktična halja za dom. Narejena je iz rokastega pralnega blaga in ima lahko dolge ali pa kratke rokave. Obramek je samo na predniku. Halja se zapenja zadaj z gumli. Pas je iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.70 m ali pa 3.40 m, če je 80 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

W 2069. Praktičen predpasnik. Oblači se čez glavo in ima spredaj dva siljasta žepa. Pas se zavezuje spredaj v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.40 m, če je 80 cm široko. Kroj se dobi v velikostih I, II in III po 7 dinarjev.

W 2066. Predpasnik s naramnicami. Kroj je primeren zlasti za bolj obilne gospodinjke. Kroj se dobi v velikostih IVa, V in VI po 7 dinarjev.

K 8628. Delovna halja iz belomodrega ali pa iz belordečega karirastega pralnega blaga. Ovrtnik se nosi lahko tudi odpet. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17, I, II, III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8628

W 2066

W 2069

V 3513. Kroj za 10 ženske copate se dobi za štev. 37 in 39 po 7 dinarjev.

V 3514. Moške copate s opetnicami ali pa brez njih. Naredimo jih lahko iz starih klobukov. Kroj se dobi za štev. 42 in 44 po 7 dinarjev.

K 8535

K 8650

V 3513

V 3514

V novih čoljih nas radi pečejo podplati. To preprečimo, če podplat na notranji strani natremo s špiritom.

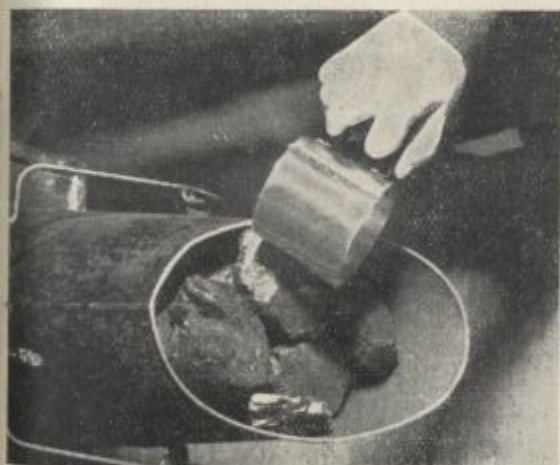
Od cigaret rumeni prsti ne kaze le žensko, ampak tudi moško roko. Očistimo jih najhitreje z razredčenim kisom in s plobcem.

Noževa rezila najprej očistimo s časopisnim papirjem. Šele nato jih pomočimo v vročo vodo — toda samo rezila, državec ne — jih umijemo in še vlažne osušimo s čistilnim kamnom ali pa s praškom.

Nasveti

v slikah

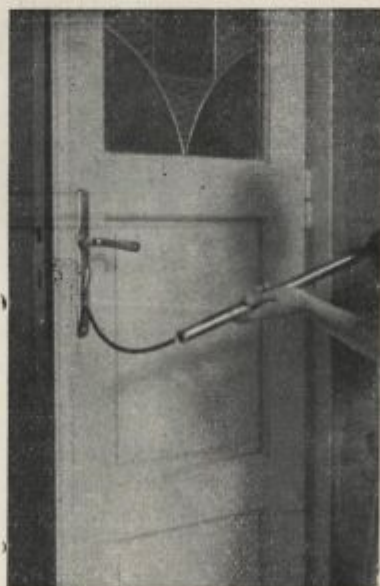
Premog, ki daje mnogo saj, polijemo, preden ga naložimo na ogenj, s slano vodo. Bolje bo gorel in tudi saj bo manj.

Posoda se pri mešanju ne bo premikala po mizi, če jo postavimo na prt, ki ga večkrat pregnemo.

Kakao se ne sprime v kepe, če ga pomešamo s sladkorno sipo, preden ga osušimo v mleko.

Tudi ključavnice je treba negovati. Če jih v rednih presledkih dobro izpihamo in nabrizgamo z oljem, si prihranimo precej jeze in marsikak zlomljen ključ.

Vtисnjena mesta odpravimo iz baršuna, če ga držimo nad vodno soparo.

VEDRA ŽENA SREČEN MOŽ

«Saj nič ne ne rečem: ni lepa, ni bogata, ampak razveseliti zna človeka!» Tako je ondan zagovarjal svojo ženo moj prijatelj, ko mu je brat namignil, češ da bi si bil že lahko izbral lepšo in bogatejšo nevesto, ko je tako dolgo izbiral.

Prijatelj je imel prav. Kaj pomaga, če je žena lepa kakor Madona, pri tem pa pusta, pretirano resna in dostojanstvena, zavedajoča se svoje lepote? Saj žena ni za to, da bi jo mož dal pod stekleni zvonec in jo gledal. Ne, žena mu je družica, ki naj ga spremlja skozi življenje in njemu in sebi vedri ure in dneve. Vesela žena deli blagoslov sreče, s svojo vedrostjo obseva dom kakor prijazno, toplo sonce. Ni srečna le sama, temveč osrečuje tudi moža in otroka in vse, s katerimi je v stiku, s svojo vedrostjo in veselostjo. Smehljaje nosi težo dolžnosti, dočim se čuti čemerna žena kakor vpreženo v zakonski jarem. Notranja veselost, prirojena vesela narava je največja življenjska dobrina poleg spoznanja, kaj je resnica, dobro in lepo.

Žena vesele narave se nikoli ne smeje prisiljeno in ne razsiplje veselosti tako, da bi se tega zavedala. Ne, veselost ji je prirojena in žari iz nje na vse strani kakor blagodejni žarki.

Ne smete pa misliti, da so take žene slabotni značaji, da ne smatrajo ničesar za resno in so lahkomišelnice. Ne, one znajo dobro in pravilno presojati, znajo tudi skrbeti, ampak ne obupujejo, temveč gledajo vse tudi od dobre strani, upajo, da se bo dalo vse premagati s trdno voljo in bo spet pogledalo izza oblakov najlepše sonce sreče in zadovoljstva. Veste, kaj je nedavno rekla v družbi star ljubljanski zdravnik, ki ga v Ljubljani vsi poznate? «Ti praviš,» je dejal, «da se ti slabo godi? Zakaj? Zato, ker vidiš samo tiste, ki se jim bolje godi kakor tebi? Ne glej navzgor, temveč navzdol! Morda je slaba primera, ampak poglej brezposelnega družinskega očeta — pa boš videl, da se tebi naravnost sijajno godi!» In res je! Človek se mora zavedati, da so od navadne teme še bolj črne teme. In vedra žena vselega srca in radostne misli ti to vsak dan pripoveduje.

Takšna zlata, dobra duša doseže vse že s tem, da je pri tebi; ni ji treba ukazovati: «To moraš storiti!» Dovolj je, da sede k tebi. Takoj čutiš njeno bližino, in zaskrbljeni dan se razjasni v najlepši sončni dan.

Srečna veselost, vedri, nasmejani obraz žene premaga vse in deli blagodejni mir, blagoslov sreče na vse strani.

Med lesenimi stenami pod lesenimi stropi

Vsi ljubimo gozd. Radi imamo ne samo šumenje listja, ampak tudi les vitkih, gladkih ali grčavih debel. Les vidimo v neštivilnih potrebnih predmetih, ki so jih stoletja oblikovala iz njega in jih še dandanes oblikujemo. Les vidimo v umetniških likih, ki jih občudujemo. Pa tudi kemija in tehnika dela čudeže iz lesa.

Les je dandanes ena izmed najzlahtnejših in najbolj mnogostranskih surovin, kar jih imamo. Celo hiše gradimo iz lesa. Že v davnih časih so delali stavbe na kolen iz lesa, v 18. stoletju so bile lesene hiše na severu zelo priljubljene. Sodobna lesena hiša pa je še razmeroma mlada. Moderni arhitekt gradi ljubke in čedne hiše prijetnih oblik. Ugaja nam posebnost njihove oblike, in lesena hiša nas varuje pred vremenom prav tako kakor zidana. In — to je najvažnejše za stanovalca v leseni hiši — dá se tudi v notranjščini lepo in udobno urediti. Stene in stropi nudijo iznajdljivemu okusu široko polje: s spretno razvrstitvijo, lepo izbranimi barvami in dobrim materialom dosežemo presenetljive uspehe.

Za gladko pleskanje uporabljamo navadno voščene barve, ker potem stene ali strop lahko umivamo. Lahko pa barvo tudi docela ali deloma opustimo, tako da se uveljavlja samo naravna lepota lesa. Pri tem moramo paziti na razne risbe v lesu samem, ki so lepe zlasti tam, kjer je bila na deblu, oziroma v deblu grča. Če vzamemo še razne vrste lesa, lahko sestavimo stene tako, da so prav slikovite. Tak naraven les pa moramo lužiti ali povosčiti. Mehak les, ki ga na primer uporabimo za stropne trame, lahko obdelavamo tudi s spajalno svetilko in jih s tem različno globoko in močno ožgemo. Pri tem mehki les izgori, smolnati pa zogleni in postane temnorjav. Hkratu je s tem les tudi že impregniran.

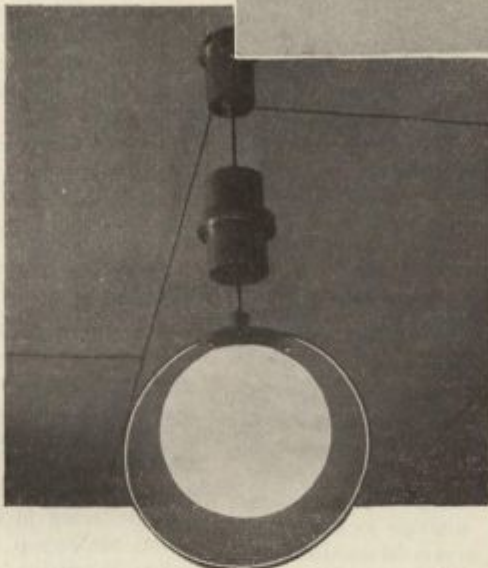
Veranda v pritličju lesene hiše z izhodom na vrt. Leseni deli so popleskani s harbolinejem, drugo pa je belo. Tla v pritličju, kjer navadno sedimo, so iz rdečih peščenih plošč, med katere je vdelana prepeka. Izhod v gornje nadstropje ima letvasto mrežo kot tla in je zavarovan z železno ograjo. Na sliki zgoraj vidimo notranjščino pomolov. Svetlo popleskane stene in strop se lepo podajo k pestrim barvam cecilic in rastlin.

Lahko pa sobo še drugače poživimo. Predvsem moremo popleskane stenske plošče okusno sestaviti in gledati pri tem na to, da so barve v prijetnem soglasju. Dalje se lahko naša domišljija udejstvuje posebno na stropu. Strop moremo narediti gladek v eni barvi in velikih ploškah in z le malo črtami, ki označujejo te ploške. Lahko napravimo strop plastičen s tem, da pritrdimo nanj letve, ki so po svoji barvi med seboj zelo različne.

Stvar izvežbanega okusa je, da se držimo prave mere pri izbiri barv. V sobah bomo uporabili nežnejše barve in manj poudarjali kontraste, kakor pa v predsobi in veži, kjer so lahko barve bolj poudarjene. Nasprotna večkrat prav lepo učinkujejo. Zato bo navadno prav, če bomo stene svetlo popleskali, strope pa temno izlužili. V taki sobi se prijetno stanuje. Čutimo se nekako bolj v zavetju. Pri teh in drugih kontrastih pa moramo biti seveda oprezní v izbiranju barv, da ne dosežemo namestu lepe ubranosti (harmonije) nesoglasja (disonance). Za zgled lepega sklada barv navajamo verando z rastlinami in cveticami v razmerju s sobo. Svetlo popleskane stene in svetel strop tvorijo preprosto in primeren okvir za pester barve cvetlic in rastlin. Hkrati pa se lepo podajo tudi k temnemu lesenemu stropu in temnim bukovim tlom (parketom) v sobi. Od zunaj naj bo veranda ne samo hiši v

Strop z velikimi ploškami, ki jih plastično označujejo in v barvi poudarjajo letve. Stropne ploške so izlužene v tonu pohištva. Stene so gladke in svetlo popleskane. V tem primeru njih porazdelba ni poudarjena.

Drugače razdeljen strop: strop je iz gladkih in velikih lesenih spahnjenih desk, ki so v naravni barvi povoščene. Strop je tako v nasprotju s svetlo popleskanimi stenami, ki so poprečno progaste.

okras, temveč mora biti tudi v barvi s celo hišo v prijetnem soglasju. Lesene dele popleskamo s karbolinejem, ki varuje tudi pred vremskimi vplivi, drugo pa naj bo svetlo. Med temeljem verande in pokritega predhišja je le majhna razlika glede višine. Izhod v gornje nadstropje ima letvasto mrežo in je zavarovan z železno ograjo (glej slike!).

Barva je sredstvo, ki nam pomaga vsak prostor lepo razdeliti. Najvažnejša je barva sten in stropa, pa tudi okna in vrata morajo biti kot deli stene z njimi v barvnem soglasju. V taki leseni hiši je veselo in živahno.

Stopnišče dvodružinske hiše, zgrajene v močnih kontrastih. Strop je belo popleskan, tramovi so temni, impregnirani s spajalko. Posamezne stenske deske so vodovarno poudarjene z barvastimi črtami.

Kako uporabljamo spajalko na stropnih tramih. Mehki les izgori, smočnati zogljeni in postane temnorjav. S tem tudi les impregniramo. Se lepši so tramji, če jih potem odrgnemo z žičnato ščetjo.

Okna imajo motno steklo in so nežno plastično vstavljena v steno. Isti svetlobni učinek dosežemo ponoči, ako pritrdimo na steno navpično ploščate skledaste svetilke iz motnega stekla.

Sužnji ljubezni

Poslovenil dr. Joža Glonar.

I.

o sem napisala jaz, napisala danes, da bi si olajšala srce. Zgubila sem službo v kavarni in svoje vesele dneve. Zgubila sem prav vse. In kavarna je bila kavarna «Excelsior».

Mlad gospod v sivi obleki je večer za večerom prihajal z dvema prijateljskima in sedel za eno izmed mojih miz. Toliko gospodov je prihajalo, vsak mi je privoščil prijazno besedo, samo on ne. Bil je visok in vitek, imel je voljne, črne lase in modre oči, s katerimi me je včasih ošinil, in rahel puh na gornji ustnici.

Cel teiden je prihajal večer za večerom. Navadila sem se nanj, tako da sem ga pogrešila, ko ga neki večer ni bilo. Iskala sem ga po vsej kavarni, dokler ga nisem našla za enim izmed velikih stebrov na drugem koncu; sedel je pri neki dami iz cirkusa. Imela je žolto obleko in dolge rokavice, ki so ji segale čez komolce. Bila je mlada; imela je lepe, temne oči — moje pa so modre.

Za trenutek sem se ustavila pri njih in poslušala, o čem sta se pogovarjala: ona ga je oštevala, bila ga je sita in se ga je skušala otresti. V svojem srcu pa sem si mislila: jaz: Sveta Devica, zakaj ne pride k meni?

Drugi večer je zopet prišel s svojima prijateljskima in sedel za mojo mizo; stregla sem namreč pri petih mizah. Nisem šla k njim kakor sicer, ampak sem zardela in se naredila, kakor da jih nisem opazila. Ko mi je pokimal, sem stopila k mizi in rekla: «Snoči niste bili tu.»

«Kako čudovito vitka je naša natakariča», je rekel svojima prijateljskima.

«Pivo?» sem vprašala.

«Da», je odgovoril. Jaz pa sem bolj stekla, kakor odšla in prinesla tri čaše.

II.

Minilo je nekaj dni.

Pa mi je nekoč dal vizitko in rekel:

«Nesite to tja...»

Vzela sem vizitko, še preden je končal, in jo nesla žolti dami. Spotoma sem prebrala ime: Vladimir T...

Ko sem se vrnila, me je vprašujoče pogledal.

«Da, nesla sem», sem mu odgovorila.

«Pa niste dobili odgovora?»

«Ne.»

Dal mi je krono in smehljuje se rekel:

«Če nič ne odgovoriš, tudi odgovoriš.»

Cel večer je mirno presedel, ves zaverovan v žolto damo in njena spremljevalca. Ob enajstih je vstal in šel k njeni mizi. Sprejela ga je hladno, njena spremljevalca pa sta ga vzela med se, ga zbadala s porogljivimi vprašanji in se smehljala. Ostal je pri njih nekaj minut, ko pa se je vrnil, sem mu povedala, da so mu v žep svršnika vlili čašo piva. Sleklo ga je, se naglo okrenil in se nekaj časa zagledal v mizo žolte dame. Osnažila sem mu svršnik, on pa mi je z nasmeškom rekel: «Hvala, sužnja!»

Ko ga je zopet oblačil, sem mu pomagala in ga pri tem skrivaj pobožala po hrbtu.

Zopet je sedel in se zamislil. Eden izmed prijateljev je še naročil pivo. Vzela sem njegovo čašo in segla tudi po T...jevi. On pa je rekel: «Ne!» in položil svojo roko na mojo. Pri tem dotiku je moja roka kar omahnila; on je to opazil in svojo roko takoj umaknil.

Zvečer sem kleče pred svojo posteljo dvakrat molila zanj. In sem vsa srečna poljubljala svojo roko, katere se je on dotaknil.

III.

Nekoč mi je podaril cvetlice, kar cel kup cvetlic. Kupil jih je pri cvetličarici, brž ko je bila prišla; bile so sveže in rdeče, skoraj vsa njena zaloga. Položil jih je pred seboj na mizo. Bil je sam, brez obeh prijateljev. Jaz pa sem, če sem le utegnula, stala za stebrom, ga gledala in razmišljala: Vladimir T... mu je ime.

Tako je menda pretekla kakšna ura. On je kar naprej gledal na uro. Pa sem ga vprašala:

«Ali koga pričakujete?»

Nekako raztreseno me je pogledal in nenadno rekel:

«Ne, nikogar ne pričakujem. Koga naj bi pričakoval?»

«Jaz sem samo menila, da mogoče koga pričakujete.»

«Pridite sem!» mi je odgovoril. «To je za vas.»

In mi je dal vse svoje cvetlice.

Zahvalila sem se mu, toda od kraja nisem mogla prav z besedo na dan, pa sem samo šepetala. Kar utonila sem v nekakem krvavo rdečem veselju; brez sape sem stala ob bifetu, odkoder bi morala nekaj prinesiti.

«Želite?» me je vprašala blagajničarka.

«Da, no, kaj si mislite?» sem jo vprašala.

«Kaj si mislim?» je rekla blagajničarka. «Ali se vam je mogoče zmešalo?»

«Poskusite uganiti, od koga sem dobila te cvetlice?»

Plačilni je šel mimo. Čula sem, kako je rekel: «Pozabili ste na pivo za gospoda s štulo.»

«Od Vladimirja sem jih dobila», sem rekla in odhitela s pivom.

T... še ni bil odšel. Ko je vstajal, da bi se odpravil, sem se mu še enkrat zahvalila. Začudil se je in rekel:

«Prav za prav sem jih kupil za neko drugo.»

IV.

Drugo jutro je deževalo.

Razmišljala sem sama pri sebi, ali naj oblečem črno ali zeleno obleko. Odločila sem se za zeleno, ki je bila bolj nova. Bila sem zelo dobre volje.

Ko sem prišla na postajališče, je tam v dežju stala neka gospa in čakala na cestno železnico. Bila je brez dežnika. Ponudila sem ji, naj stopi pod mojega, pa je hvaležno odklonila. Zato sem tudi svojega zaprla in čakala. Potem gospa vsaj ne bo sama mokra, sem razmišljala sama pri sebi.

Zvečer je prišel Vladimir v kavarno.

«Hvala vam lepa za cvetlice», sem ponosno rekla.

«Kakšne cvetlice?» je vprašal. «Dajte mi vendar mir s cvetlicami.»

«Samo zahvaliti sem se hotela za nje», sem rekla.

Skomignil je z rameni in odvrnil:

«Vas ne maram, sužnja!»

Ni me maral, ne. Saj tega tudi nisem pričakovala in nisem bila razočarana. Toda vsak večer sem ga gledala; sedel je za mojo mizo, ne za mizo katere druge, in jaz sem mu nosila pivo. Na svidenje, Vladimir!

Prihodnji večer je prišel zelo pozno. Vprašal me je:

«Ali imate veliko denarja, sužnja?»

«Ne, na žalost ne», sem odgovorila. «Sem revna deklica.»

Pogledal me je in smehljuje se rekel:

«Niste me prav razumeli. Do jutri potrebujem nekaj denarja.»

«Nekaj denarja premorem», sem odgovorila. «Doma imam sto trideset kron.»

«Doma? Ne tukaj?»

Odgovorila sem mu: «Počakajte še četrť ure, da bomo zaprli. Potem lahko greste z menoj.»

Počakal je še četrť ure, nato je šel z menoj.

«Samo sto kron», je rekel. Vedno je šel ob moji strani in me ni pustil ne naprej ne vzadi.

«Jaz imam samo tesno sobico», sem rekla, ko sva se ustavila pred hišo.

«Ne pojdem z vami», je odgovoril. «Tukaj bom počakal.»

In je res čakal.

Ko sem prišla nazaj, je denar preštel in rekel:

«To je več ko s' o kron. Deset kron vam dam za napitnino.»

— Da, da, čujte, deset kron vam dam za napitnino.»

In mi je dal denar, mi voščil lahko noč in odšel. Videla sem, kako se je na vogalu ustavil in dal stari beračici krono.

V.

Prihodnji večer je takoj obžaloval, da mi denarja ne more vrniti. Zahvalila sem se mu za to, da ga ni mogel vrniti. Odkrito mi je priznal, da ga je pognal.

«Kaj naj porečemo o tem, sužnja?» je smehljaje se rekel. «Saj pač veste: tista žolta dama.»

«Zakaj praviš naši natakariči, da je sužnja?» je rekel njegov prijatelj. «Sam si bolj suženj ko ona.»

«Piva?» sem ga vprašala in ga prekinila.

Kmalu potem je prišla žolta dama. T... je vstal in se poklonil. Šla je mimo njega in sedla za prazno mizo, ob kateri pa je rezervirala dva stola. T... je šel takoj k nji, si vzel stol in sedel. Čez dve minuti pa je zopet vstal in rekel: «Dobro, pa pojdem. In me nikdar več ne bo nazaj.»

«Hvala!» mu je odvrnila.

Od samega veselja niti svojih nog nisem čutila. Stekla sem k bifetu in nekaj rekla. Menda sem povedala, da se nikoli več ne bo vrnil k oni. Plačilni je šel mimo; ostro me je pokaral, pa se nisem nič zmenila zanj.

Ko smo kavarno ob enajstih zaprli, me je T... spremil do hišnih vrat.

«Pet kron od onih, ki sem vam jih včeraj dal», je rekel.

Dala sem mu vseh deset, ki jih je tudi vzel, pa mi jih je pet takoj dal za napitnino, čeprav sem se branila. Mojih ugovorov niti poslušati ni maral.

«Nocoj sem tako vesela», sem rekla. «Ali vas smem prositi, da greste z menoj, ampak jaz imam samo tesno sobico.»

«Ne, ne pojdem», je odvrnil. «Lahko noč!»

In je odšel. Spet je šel mimo one stare beračice, pa ji je tokrat pozabil kaj dati, čeprav se mu je poklonila. Pa sem jaz stekla k njej, ji dala nekaj in rekla: «To je od gospoda, ki je pravkar šel mimo, od onega v sivi obleki.»

«Od gospoda v sivi obleki?» je vprašala beračica.

«Od onega s črnimi lasmi, Vladimirja.»

«Ali ste njegova žena?»

Odgovorila sem: «Ne. Jaz sem njegova sužnja.»

VI.

Nato mi je nekaj večerov zapored tožil, da mi denarja ne more vrniti. Prosila sem ga, naj me s tem ne žalosti. Tako glasno je govoril, da so lahko vsi čuli, in marsikateri se mu je zaradi tega smejal.

«Lump in propalica sem», je rekel. «Denar sem si izposodil od vas, pa ga ne morem vrniti. Za petdesetak bi si dal kar desnico odsekati.»

Bolelo me je, če sem ga čula tako govoriti, pa sem razmišljala, kako bi mu lahko preskrbela denar. A nisem mogla.

In je še nadaljeval: «Če pa me sicer še vprašate, kako je z menoj, potem... Žolta dama se je s cirkusom odpeljala. Pozabil sem jo. Niti v misli mi ne prihaja več.»

«In vendar si ji še danes pisal pismo», je rekel njegov prijatelj.

«Bilo je zadnje», ga je zavrnil Vladimir.

Kupila sem vrtnico pri cvetličarici in mu jo zataknila v gumbnico na levi strani. Čutila sem njegovo sapo na mojih rokah pri tem, pa mi je bilo skoraj nemogoče zapeti buciko.

«Hvala!» je rekel.

Vzela sem še onih nekaj kron, ki sem jih imela pri blagajni terjati, in sem mu jih dala. Saj ni bilo vredno besede.

«Hvala!» je rekel še enkrat.

Ves večer sem bila srečna, dokler ni Vladimir nenadoma rekel:

«S tem denarjem se za teden dni odpeljem. Ko se bom vrnil, boste dobili vse skupaj nazaj.» Ko je opazil mojo razburjenost, je še dodal: «Samo vas imam rad!» In me je prijel za roko.

Bila sem vsa prepadena, da se bo odpeljal, pa mi ni hotel povedati, kam, čeprav sem ga po tem vprašala. Vse, karvarna, lestenci, gostje, vse skupaj se je zavrtelo okoli mene; nisem se mogla več premagati, pa sem ga proseče prišla za roke.

«Čez teden dni bom zopet pri vas», je rekel in naglo vstal.

Čula sem, kako je plačilni rekel: «Vas bomo odslovili.»

Pa dobro, sem mislila sama pri sebi, kaj za to? Čez teden dni bo Vladimir spet pri meni! Pa sem se mu hotela za to zahvaliti in sem se okrenila, toda njega že ni bilo več.

VII.

Čez teden dni sem našla na svojem stanovanju njegovo pismo. Pisal je silno obupno, priznal, da se je odpeljal za ono žolto damo, da mi ne more vrniti denarja, nikoli, da je v svojih revah ves potrť. In se je imenoval podlo dušo. Na koncu pisma pa je še pripisal: Jaz sem suženj žolte dame.

Žalovala sem dan in noč, pa si nisem znala pomagati. Čez teden dni sem zgubila svojo službo, pa sem si morala poiskati drugo. Podnevi sem se predstavljala po raznih kavarnah in hotelih, zvonila tudi po stanovanjih in ponujala svoje roke. Pa se mi ni prav nikjer posrečilo. Pozno zvečer sem potem pokupila ostale časopise in doma skrbno prebirala oglase. Mislila sem, da bom mogoče kako rešila Vladimirja in sebe.

Snoči sem našla njegovo ime v nekem listu in čitala o njem. Takoj sem odšla iz stanovanja, blodila po mnogih cestah in šele davi prišla domov. Mogoče sem kje spala ali sedela na kakšnih stopnicah, ker nisem več mogla naprej; tega pa se zdaj ne morem domisliti.

Danes zjutraj sem zopet prebrala; ampak snoči, ko sem prišla domov, sem prvič brala. Lomila sem roke; potem sem sedla na stol. Čez nekaj časa sem sedla na tla in se na stol naslonila. S ploskimi dlanmi sem tolkla po tleh, ko sem o vsem tem razmišljala. Mogoče tudi nisem na prav nič mislila; ampak tako mi je šumelo po glavi in sama nisem vedela, kaj in kako je z menoj. Potem sem menda vstala in odšla iz stanovanja. Spodaj na vogalu ulice sem dala, tega se spominjam, stari beračici dinar in rekla:

«To je od gospoda v sivi obleki. Saj veste.»

«Ali ste mogoče njegova nevesta?» me je vprašala.

Jaz pa sem odgovorila: «Ne — jaz sem njegova vdova.»

In sem spet do davi blodila po ulicah. In zdaj, sem še enkrat prebrala, Vladimir T... mu je bilo ime.

To sem napisala jaz sama, napisala danes, da bi si olajšala srce.

To mi je bila vseč

Nekaj zgledov o ravnanju z ljudmi

Ali hočete ugajati? — Ali pa tudi znate ugajati? — Dragi moj, to sta dve sila različni reči. Kdor hoče, kakor pravimo, imponirati, ne bo nikoli imponiral. Kajti tisto, kar je ljudem všečno, se ne da strniti v kratek šolski nauk. To se pokaže samo v življenju, oziroma po zgledih, zajetih iz življenja. Ugajanje je trenutno obvladovanje v vsakem položaju. Navedli vam bomo nekatere primere, ki vam dokažejo, da je lahko slabost prav tako všečna kakor moč, umerjenost in olika prav tako kakor surovost in nadutost. Treba je v pravem trenutku bliskovito izkoristiti priliko, treba je pravega preudarka in poguma — in že si se pravilno uveljavil. Pogosto lahko užge ena sama beseda, kakor je lahko en sam gib nepozaben za vse življenje.

Učenec pouči učitelja

Neki sodnik pripoveduje:

V zadnjem razredu ljudske šole, preden sem odrinil na gimnazijo, smo imeli za razrednika zelo bistrega učitelja, ki pa je imel eno slabo navado: da je namreč tega ali onega učenca, ki mu ni vedel odgovoriti, prijel za uho. S svojimi ostrimi svetlimi nohti ga je praskal po ušesu, potem pa ga je potegnil za uhelj, da je fant kar zinil in iztegnil vrat. To je bila že tako ustaljena navada, da se prav nihče izmed nas ni pritožil. Tem manj, ker je največkrat prijel za uhelj tega ali onega krepkega, zdravega kmečkega fanta. Že res, da tudi pri nas, ki smo bili bolj »gosposki«, ni delal prehudih izjem, — pač, en sam je bil v razredu, ki se mu učitelj nikoli ni upal do živega. Toda to je bil lekarnarjev sin. Njegov oče je pač s šolskim upraviteljem vsak večer metal tarok... Razen tega pa je bil lekarnarjev sin resnično dober, nadarjen učenec. Čeprav je bil vedno prvi v razredu, je bil tako preprost in priljuden, svež in čil, da smo ga vsi imeli prav radi.

Pa se je zgodilo, da je gospod učitelj nekega dne začel mrevariti z nohtom po ušesu enega izmed nas meščanskih otrok. In sicer je bil na vrsti nekoliko slabotni sinko tovarniškega knjigovodje. Naenkrat se je nekaj zdramilo v mladem lekarnarju, ki je predrzno vstal in rekel razredniku:

— Gospod učitelj, nisem tožljivec, toda če ga ne izpustite povem očetu, ali pa grem sam h gospodu upravitelju.

Nas vse v razredu je oblila kurja polt.

Zmedel se je tudi sam razrednik, ki je hipoma popustil in se vrnil nazaj k mizi. Sedel je za mizo, strmel v nas, potem pa čez nekaj časa rekel zateglo, nekoliko hripavo:

— Zdaj pa preidemo k naslednjemu poglavju!

Nikomur se ni zgodilo nič več žalega. Tisto leto se potem razrednik ni nikoli več premaknil z odra v razred; bil je ljubezniv, kakor je le znal biti. In ko smo se ob koncu šolskega leta poslovili, smo bili ganjeni ne samo mi, temveč tudi on.

Grobost v pravem trenutku

Poslovodja večje trgovine z manufakturo pripoveduje:

— Bil sem takrat še mlad trgovski pomočnik pri veliki ljubljanski trdki, kjer sem se bil izučil. Naš šef, stari gospod Tomaž, je bil hudikavo pretkan trgovec, spreten kakor le kdo, toda neverjetno surov in zadirčen. To je bila njegova taktika. Vse trgovske zastopnike, ki so prihajali ponujati blago, je nadiral, da so bili kar osupli. Potem so popuščali — in kdo je imel dobiček? Nihče drugi kakor gospod šef Tomaž, ki je vedno znal cene zbiti na najnižjo mero. O, trgovski zastopniki so bili veseli, kadar so po srečno prestani bitki s surovim šefom zapustili njegovo pisarno.

Nu, vsak nož najde svojega ostrivca, pa je tudi gospod Tomaž naletel na pravega. Velika tekstilna tvornica je poslala čisto mladega zastopnika, ki je ponujal lepo, res zelo okusno blago za pomlad in poletje. Cene so bile kar spre-

jemljive. Toda naš stari je začel mladega trgovskega zastopnika nadirati kakor paglavca. Premetal in prebrskal mu je vso njegovo zbirko. Tudi to je bila njegova taktika: kajti vse tisto, kar je imel trgovski potnik tako lepo zloženo, je bilo zdajci razmetano kakor cigansko bogastvo. To pa staremu gospodu Tomažu še ni bilo dovolj. Popadel je debelo zbirko vzorcev in jo vrgel brez preudarka, ne da bi vedel, kam bo treščilo — naravnost potniku v glavo, rekoč pri tem:

— Tole kupim po sto in petdeset!

Bliskovito se je pripognil mladi trgovski zastopnik, pobral tisto zbirko vzorcev in jo dobro pomerjeno zabrisal staremu gospodu Tomažu naravnost v glavo, kričeč:

— Po sto in sedemdeset, če hočete... ali pa naj vas vrag jaše!

Stari gospod Tomaž je bil krepka grča, košat in tršat dedec. Zdjaci je ostrmel kakor Lotova žena. Srepa je pogledal predrznega trgovskega potnika in pristal:

— Dobro, pa se pogovoriva... Po sto in sedemdeset.

Potem sta sedla za mizo in kupčija je bila sklenjena. Naposled se je zgodilo tisto, kar še nikoli prej. Srepi gospod Tomaž je ponudil mlademu trgovskemu potniku roko v slovo. Trgovski sotrudniki, ki smo bili priče tega prizora, smo se v tistih kratkih trenutkih dosti naučili.

Gosja pečenka je boljša kakor kaviar

Gledališka igralka pripoveduje:

— Bila sem še mlada. Pravili so tudi, da sem zelo lepa. Toda doma nam je slaba predla. Na gosposki družabni prireditvi, kjer sem med drugim nastopila s prav uspešo recitacijo, mi je začel dvoriti mlad industrijec. Bil mi je všeč, ker je bil precej duhovit in lokavo nevsiljiv. Prijetno je bilo z njim kramljati. Naposled mi je ponudil, da me v nedeljo popelje z avtom na izlet. Menila sem: zakaj pa ne? Saj sem samostojno dekle, in takle lep nedeljski izlet z avtom me more le razveseliti.

Dogovorjeno, storjeno. V krasnem nedeljskem jutru sva zbrzela z avtom v naše najodličnejše letovišče. Več ali manj sva bila še oba tešča in tako je torej mladi kavalir smatral za svojo prvo dolžnost, da me povede v najlepšo restavracijo k izdatnemu zajtrku. Naročil je poleg drugega dve ogromni porciji kaviarja. Trdil mi je, da strašno rad je kaviar, in da to le poživi človeka, zato naj se ga tudi jaz ne branim. Jaz pa kaviarja še nikoli nisem jedla in mi tudi to pot kar nič ni bilo do njega. Mimogrede sem pogledala na jedilni list in videla, da stane vsaka taka porcija trideset dinarjev. Skupaj torej šestdeset dinarjev — bogme, da jih takrat niti v denarnici nisem imela in se mi je to videla, kar lepa vsotica. Zdrznila sem se pred kaviarjem. Mladi gospod je takoj uvidel, da ne maram kaviarja, in je začel kramljati o najrazličnejših rečeh. Jaz pa sem pustila jedilni pribor lepo v miru. Tedaj je mladi gospod poklical natakarja in je vrnil obe porciji kaviarja.

To mi je bilo takrat močno všeč in danes vem, kaj je to bilo: — mladi gospod je bil vendarle dostojen in se je pokazal prav tako močnega ali močnejšega od mene. Potem sva pogledala dalje po jedilnem listu. In veste, kaj sem si izbrala? Imeli so hladno gosjo pečenko in to imam najrajši od vsega dobrega.

Minka je zmagala orjaškega boksača

Težak športnik pripoveduje:

Nu, v življenju se mi je že marsikaj prigodilo in to in ono mi je že bilo všeč. Zanimam se za boks, o katerem pravijo, da je najbolj surov šport na svetu. Jaz pa sem kakor ustvarjen zanj. In če je kje kakšna večja tekma, že hočem biti zraven. Seveda se tudi sam rad boksam. Inam krepkega soborca, prijatelja Petra. Z njim se večkrat uriva v boks, in včasih on pošteno naključja mene, včasih pa

mu jaz pomerim nos. Priznati moram, da je njegov udarec hujši od mojega. To sem posebno okusil nedavno, ko sva se pomerila na mojem stanovanju. Izpočetka sva se udrihala precej zmerno. Toda Peter se zna hitro razbesniti v zasebnem življenju, še bolj pa pri boksu. Vem, da niti nasproti ženskam ni posebno ljubezniv. Pa se je tisti večer spet razvnel in me je neusmiljeno obdelal. Ko sva končala tekmo, se mi je prav prilleglo, da sem se nekoliko odpočil na svoji otomani. Nu, tedaj se je pa Peter nekoliko pokesal svojih udarcev in je rekel:

— Naj bo! Da se pobotava, te pa povedem nocoj na litrček terana in pa na dober prigrizek. Kar brž se preobleci, potem stopiva k meni na dom in vzameva še ženico s seboj.

Da, to sem bil pozabil povedati v prejšnjem odstavku, da se je bil Peter kljub svojim neljubeznivostim do nežnega spola pred nekaj meseci oženil. In kakor je pač pravilo v življenju, da se skladajo nasprotja, si je tudi moj orjaški prijatelj Peter izbral za družico drobno, vsekakor brhko in pogumno Minko.

— Prav, sem rekel. Pa pojdiva, prijeten mi bo večer v vajini družbi, saj tvoje ženice od te strani še kar ne poznam. Šla sva torej na Petrov dom. Ko sva štorkljala po stopnicah, so se zgoraj odprla kuhinjska vrata in v okviru podbojev se je pokazala brhka postavica gospe Minke.

— Poglej jo, mi je rekel Peter, je že pripravljena za sprejem in za odhod z nama. To bo prijeten večer.

— Kakšen odhod, kakšen večer? — je vzklikala brhka ženica.

— I nu, z nama pojdeš na prigrizek in na čašico terana...

— Tako... tako si torej, dragi moj, predstavljaš zakonsko življenje? Ves dan se mi potepa, na večer pa takole... na prigrizek in na čašo terana... O, že poznam tvoje muhe, toda jaz ti jih bom izbila iz glave.

S Petrom sva stala osupla v kuhinji. Peter je kar prebledeval — ne morda od jeze, marveč je v mučni zadregi nekaj mečkal, kakor da ga je kdo neusmiljeno upilil pod brado. Ko je začel menicati, češ, naj Minkica kar ne bo nič huda, je sledil napad, da sem ostrmel.

Minka je planila na moža in mu neverjetno spretno vzela denarnico in ključe — bogme, v varietetu bi lahko nastopila s to svojo umetnostjo. Zaloputnila je potem kuhinjska vrata, konec!

Samo še spogledal sem se s prepadenim Petrom, ki mi je za slovo obupano rekel:

— Nu, tedaj pa nocoj nič, če Minkica ne mara z nama...

Rešitev in kazen

Carinski uradnik pripoveduje:

Tega je že nekaj let, ko sem vršil carinsko revizijo na znanem našem obmejnem kolodvoru. V brzovlaku je med drugimi potniki prišel na vrsto starejši gospod, ob njem je bila elegantna gospa — oba iz prav ugledne ljubljanske rodovine. Bila sta na povratku iz Pariza. Pokazal sem na gospodov kovčeg, rekoč: «Prosim, odprite ga!...» Opazim, da je gospod svoj mali ročni kovčeg bliskovito spustil med noge, da bi ga spet odrinil in kakor koli skrnil in zatajil. Ob tem je radovoljno odklepal večji kovčeg in nato tudi ostale. Našel nisem nič posebnega, bilo je vse v najlepšem redu. Ko pa sem pregledoval stvari, sem tudi mimogrede pogledal gospodu in gospé v obraz. Gospa je bila popolnoma mirna, gospod pa nervozen, kakor pravimo.

— Tako, zdaj pa prosim še tistile ročni kovčeg.

Gospod se je za trenutek pomudil, potem je vendarle dvignil kovčeg. Res lep in pripraven kovčeg, v njem so bile razne toaletne potrebeščine. «Prosim,» je rekel gospod, «to so zgolj stvari za spalni voz.» Njegov glas je bil nekoliko višji kakor prej, da je gospa malce osuplo pogledala svojo šibkejšo polovico.

Ogledal sem si vsebino in videl, da je moje brskanje gospodu budo neljubo. Kar roka mu je drgetala, na vsak način bi rad preprečil moje nadaljnje stikanje. V škatlici za milo ni bilo nič sumljivega. Pogledam še v etui za zobno krtačico. V etuiju pa ni bila zobna krtačica, marveč ozek

usnjen tulec in v njem krasna zapestnica iz platine z dragocenimi kamenčki, fino, moderno pariško delo. Take stvari vendar cariniki poznamo. Saj so med brati vredne po dvajset do trideset jurčkov.

Pogledam gospoda — okrog po vagonu je bil tisti znani nemir carinske revizije, in noben nepovabljenec ni bil priča tega prizora. Gospod je pobledelel, jecljal je nekaj predse, česar nisem mogel razumeti, tako tiho je govoril. Sploh pa ni več gledal vame, marveč v svojo gospo in je bil čisto zmeden.

Kar se je zdaj odigralo, ni trajalo niti pet sekund. Gospa je vsa prisebna pogledala zapestnico, potem svojega moža, s pogledom ga je imela popolnoma v oblasti. Vedela je, da je zapestnica namenjena neki drugi, in že se je tudi nasmehnila in rekla méni:

— Oh, za božjo voljo — to je vendar moja zapestnica. Nisem hotela, da bi moj mož vedel, da sem si jo vendarle kupila. — pa sem jo pri naglem pospravljanju v zadnjem trenutku vtaknila v njegov necesér.

Gospod je kar nejeverno pogledal svojo gospo in si globoko oddahnil. Gospa pa se je še bolj razživela, smehljala se je zdaj že čisto naravno in je bila očarljiva:

— Kajne, gospod, saj mi oprostite mojo pozabljenost. Vidite, kako presenečen je moj mož — ko šele zdaj zve, da imam takšno zapestnico...

Nu, pa sem zatisnil oko in zadeva se je ugodno rešila. Prisebnost te gospe mi je bila zares všeč.

Dve sto zlogov na minuto

Izkušena stenografinja pripoveduje:

Smejali se boste, če vam povem, kaj mi je nekoč ugajalo. Bila sem takrat nameščena pri večji trgovski družbi. Bila sem že na glasu dobre stenografinje in strojepiske. Kar dobimo novega ravnatelja. Temu pa nisem več znala ustreči. Ne jaz ne tovarišice. Ta človek je imel pri narekovanju strahotne manire. Mencial je in momljaj, hipoma pa zbežljaj kakor podivjan konj, potem se je spet popravljal in je znova zdvijal. Imeli smo pri podjetju več dobrih stenografinj, toda nobena ni mogla slediti njegovega diktata, mož pa je cele ure mrevaril svojo žrtev, ki je pač bila na vrsti. Mož se je tudi zapletel vsebinsko in slogovno, da konec ni bil v skladu z začetkom. Bilo je strašno.

Seveda novi ravnatelj ni bil zadovoljen z nobeno izmed nas. Ta in ona je zatulila, če jo je nahrulil. Pač ni šlo in ni šlo. Dobrim stenografom in stenografinjam ni prav nič težko pisati po dve sto zlogov na minuto. O, še po dve sto petdeset jih zmorejo izbranci. Toda treba je znati ne le pisati, marveč tudi narekovati.

Pa so slednjič dobili zanj novo moč. Bila je prav prikupna vitka blondinka, lepo opravljena, vedno mirna. Vsi smo bili radovedni, kako se bo obnesel prvi diktat. Morala sem ravno ponesti pošto k ravnatelju, ko je diktiral, — nu, kakor že rečeno: konj v galopu. In vendar je nova stenografka pisala popolnoma mirno, vsaka izmed nas pač to brž spozna. In ravnatelj je brbral dve sto in celo dve sto in petdeset zlogov na minuto.

Popoldne je nova moč odpravila pošto. Vse je bilo v najlepšem redu, ravnatelj ni raztrgal nobenega pisma, nobene besede ni popravil, pravi čudež! In pri tem je ostalo. Ravnatelj je narekoval samo še svoji blondinki in je bilo prav ujemu in nam.

Nekoč pa smo vendar vprašale blondinko, kako more izdržati ravnateljjev narek. Pa se je zasmejala:

— Ali ste čudne, kako pa naj zmorem njegov tempo? Niti ne mislim nanj. Pustim ga brbljati, kakor hoče, in si beležim le glavne reči. Iz tega potem po lastnem preudarku popolnoma mirno sestavljam spodobna pisma, kakor vidite.

— Kaj pa, če mu morate iz stenograma prebrati, kar je narekoval?

— O, tudi to se naredi, dekleta. Prečitam mu pismo, ki ima glavo in rep, in mož je vesel, da se zna tako odlično izražati.

ŽENA PO NEVARNI DOBI

Karin Michaelisova je sloveča danska pisateljica. Njeno ime je gotovo znano tudi vsem našim čitateljicam. Še mnogo koristneje pa bo, če spoznate njena dela. Karin Michaelisova ni samo ljubezniva pripovedovalka, marveč zna tudi izvrstno in tehtno obravnavati važne ženske življenjske zadeve. V naslednjem objavljamo njena razmišljanja o ženskah, ki so že prestale nevarno dobo. Ne dvamimo, da bo prav vse čitateljice zanimalo, kaj nam vé danska pisateljica talažilnega povedati o dobi po nevarnih letih.

Še ni dolgo tega, ko nismo prav za prav ničesar vedeli o ženski takole od tridesetega leta do smrti. Taka žena je bila odpravljena s središča pozornice, čeprav je bila prav takrat na višku svojega življenja. Ni bila več prišeta k osredju zanimanja. Vsi so jo pač smatrali za odzorel sad, skratka za «starejšo damo» in so v tem smislu tudi ravnali z njo. Ta praznovernost ima svoje korenine v tem, da smo pač bile ženske že tisočletja navajene živeti brez lastnega razmišljanja in da smo neke reči pač pridržale same zase kot žalostne, skoraj zločinske skrivnosti. Ženska svojih dni se ni zaupala niti zdravniku, še manj za božjo voljo svojemu možu. Če je živela v tako napetem stanju, da se je vendar prosojno razodevalo nekaj njenega trpljenja, tedaj so pač ljudje brž imeli pri roki znano krilatice o ženski hysteriji. In brž so se ji začeli na stežaj odpirati razni zavodi za živčno balne, od katerih ne vodi dolga pot v — norišnico...

Ženska je navajena trpeti, ona je brezmejno pogumna, če je treba prenašati telesno trpljenje; vsak zdravnik mi bo v tem pritrtil. Ženska lahko prenaša mnogo več bolečin kakor moški, ženska pa je tudi voljna prenašati premnogo duševnega trpljenja. Le enega ne more trpeti ali, recimo, strpeti: da bi jo imeli za smešno. Je pa na svetu tako, da smo pri ženski obkladali vsako duševno motnjo, naj je bila kakršna koli, četudi še tako naravno, s skupnim imenom: «hysterija». Ženska je sodila, da more z molkom najbolje premagati samo sebe nasproti drugim in da najbolje zataji svoje stanje, če se z ničimer ne izda. Po moji sodbi se je strahovito zlorabljal izraz: obvladati se. Ženske se pač obvladamo prej več kakor premalo. Sodile smo svoj čas, da je naše notranje življenje nekaj neprijetnega, nekaj takega, o čemer ne smemo razpravljati. In tako se pač ženska nedavne dobe še ni upala pripovedovati, kako se počuti v prehodnih letih, ki jih imam v mislih. Molčala je, molčala, dokler ni izčrpala vseh svojih moči. Naučila se je z lažjo preiti neke reči, in to ne zavoljo moža, temveč tudi zato, ker so bile tovarišice po spolu preveč strahopetne, da bi ji stale ob strani.

Sredi preteklega stoletja so se pričeli nekateri pesniki in pisatelji zanimati za zrelo žensko. Pesniki in pisatelji, ki jim je dana izredna moč sredi svetovnega reda, so čisto preprosto privrgli ali pridodali ženski nova leta mladostnega življenja. Žena svo-

jih štirideset let je po svoji volji lahko še vedno ljubila in bila ljubljena — ne da bi jo imeli za strahotno smešno. Čim bolj je zorela doba, tem večje so bile pridobitve za zrelo ženo, tem bolj se je daljšala ljubezenska doba, ki so jo pesniki in pisatelji dobojevali ženski. Me, ki stojimo danes v zenitu — (pa naj tudi različni dedci sodijo, da se že nagibamo v popoldan) — me smo si s pomočjo pesnikov in majčkeno tudi s pomočjo zdravnikov priborile, da smemo ostati ženske tudi daleč čez nevarno dobo. Potem pa konec... konec? Medtem ko je prejšnje čase «razžensčena» ženska sedela pri pletenju nogavic ali pri gnetenju testa in je skušala izpolnjevati svoje neizkoriščeno notranje življenje s čisto navadnim klepetanjem, se današnja ženska zanima za tisočere reči, ki polno oblikujejo njeno življenje, da je bogato in dostojno, pa naj je to komu všeč ali ne. Današnja zrela ženska ni prenehala biti ženska niti tedaj, ko je klimakterij že za njo.

Jaz bi se prav nič ne čudila, če bi se se klimakterij sčasoma občutno spremenil. Na primer takole: medtem ko danes nastopa navadno med štiridesetim in pedesetim letom, naj bi se čez kakšnih sto let pojavljat šele proti šestdesetemu letu. Čvrsto verujem, da bomo zmagovali to nerodno dobo, s katero nam pač priroda ne prizanese. Vprašam vas, kdo bi bil mogel pred sedemdesetimi leti verjeti, da se lahko ženska blizu svojih pedesetih let še vedno lepo obleče in da kot taka lahko tudi vedno še osvaja? Kdo bi le bil mogel verjeti, da lahko celo babica ima ljubčka in da pri tem vendarle ni grozansko smešno? Če bi se bilo tiste čase primerilo kaj podobnega, bi pač bili takšno žensko brez prizanašanja vlaknili v norišnico.

Današnja ženska, ki je prestala nevarno dobo brez onih hudih posledic, ki utegnejo nastopiti, je po moji sodbi brezpogojno na višku življenja. Zrela je, nabrala je izkušnje, ki jih zna šele zdaj prvič res učinkovito izkoriščati. Ima občutek, kakor da je njeno telo prerjeno in kakor da se je kri popolnoma izčistila. Njenih petero čutov čuti bolj kakor kdaj koli prej. Naučila se je spoznavati prirodo, ljubi jo in ceni. Z vsem, kar koli se ji primeri, zna obračunati brez globokih bolečin. Postala je modra in vedra. Zdaj zna uživati kakor nikoli prej. Ni nič več toliko notranje zaposlena sama s seboj in zatorej bolj skrbi za svoj prijateljski krog. Ker je sama trpela, zna biti talažnica. Zna pomagati. Da, pomagati. Zaradi tega pa se še nikakor ne počuti starke. Nikakor ne! Nasprotno — mlada je, mladostna s slehernim vlakencem svojega srca, in če ljubi, potem ljubi zdaj s čudovito krasnim bogastvom srca, z bogastvom duše, z bogastvom čustev, brez strahu, da bi kaj izgubila, brez vsega tistega, kar ji je prej vedno prમેશાલો grenkobo v kupo radosti. Taka je ženska, ki je prestala nevarno dobo.

Ženska nevarnih let je kakor na krovu majhne ladje sredi razburkanega morja. Ko pa nevarna doba mine, čuti spet čvrsta tla pod nogami. Zdaj se lahko pokaže taka, kakršna je v resnici, ali pa se tudi lahko

popolnoma potaji, kakor jo je pač volja. Na žalost pa ji tudi še dandanes kaže najboljši prav, če vse prikriva in taji.

Primeri se, da se ženska po prestanem klimakteriju v nekem drugem smislu počuti kakor «prerajena», pravilneje: spremenjena. Postala je druga ženska. Tolikanj druga in drugačna, da sama sebe ne more več spoznati. «Mar sem res še tista, ki je storila to ali ono?» Čudi se in strmi. In razmišlja! Tega ne more prav razumeti. Po čiščenju krvi se lahko prigodi, da se ženska počuti popolnoma deviško. Minil je naval krvi, naval čustev, pohlep po doživljajih in pohlep po ljubezni. Taka ženska se pogosto zadovolji s tem, da ljubi. In s tem je spet podan dokaz za neko posebnost ženske duše, ki je morda v zvezi z njenim spolom. Ženska lahko ljubi, ne da bi se ji ljubezen vračala, — in vendar se zaradi tega ne počuti prezirana ali nesrečna. Ljubi. Konec! Ljubezen sama ji zadostuje. Spoznala je, da ni glavna reč biti ljubljena, marveč da je vse jedro v tem, da ona ljubi.

Zdaj pa prehajamo k žgoči točki. Pomudili se bomo pri ženski, ki je še polna zrelih moči, kateri pa so po koledarskih letih že pričeli odrekati pravico, da bi živela kot spolno bitje. Govorim o ženski, ki je še vedno željna ljubezni in je tudi sposobna za ljubezen, odkar se je šumenje njene krvi nekoliko umirilo... Zakaj naj bi bila takšna ženska zmedena, zakaj naj nam bi bilo smešno? Prejšnje čase bi jo bili seveda postavili na sramotni oder kot vsiljivko, če ne celo kot grdo zločinko. In tudi dandanes v splošnem še smatra večina takšno žensko za prišutno vsiljivko. In to ni samo grozovito, surovo in brezsrčno, — je tudi neumna, podla in krivična! Prav tako, kakor blagrujemo tiste ljudi, ki so si ohranili čvrste zobe, lepe lase in gladko polt, prav tako kakor jim privoščimo dolgotrajno bistrino duha, dober voh, bistré oči in čvrsta vsa druga čutila, tako pač moramo najprisrčneje blagrovati tudi vse tiste, ki so čisto blažloško — ohranili sposobnost za ljubezen do poznih let. To je dar narave, za katerega ji ne moremo biti nikoli zadosti hvaležni.

In slednjič imamo opraviti še z ženskami, ki se prej niso bavile z ljubeznijo, ki so postale trudne, trudne v borbi za ljubezen in si iščejo novih življenjskih smotrov. Najdejo jih v javnem življenju. Če so takšne ženske resnično preudarne in duševno prečiščene, lahko storijo mnogo koristnega. Gore lahko predstavljajo. Take ženske lahko osredotočajo svoje misli, voljo in moč na svetovna vprašanja in lahko potegnejo ves svet za seboj. Postanejo lahko voditeljice, močne so dovolj, da priborijo napredek na katerem koli področju. Imeli smo pač že dovolj prilike, da smo spoznali, kaj zmorejo ženske. Seveda lahko tudi mlade ženske v javnem življenju marsikaj dosežejo. Toda čim bolj je ženska zrela, s tem večjo stvarnostjo in veljavnostjo stoji na svojem mestu. Njene besede vžigajo. Za seboj ima drago plačane, neprecenljive izkušnje, ki jih izkorišča v prid splošnosti. Premoč takih žena čuti tudi današnja mladež, ki že gre čisto po drugačni poti, kakor smo šle me. Današnja mladež si je že ustvarila lastno moralo, in sicer takšno, ki je njej všeč. Ali pa je takšna morala dobra ali slaba, bo kmalu pokazala bodočnost.

Njena skrivnost

(Nadaljevanje)

Ni se ji takoj posrečilo. Bila je zelo slaba, ker je izgubila veliko krvi. Noge so ji klecnile, in polje, grič in kolovozna pot so ji v vrtnčastih kolobarjih zaplesali pred očmi, da je omahnila in bi bila skoraj padla. Znoj ji je zlepil lase na čelu. Noge so ji bile težke kakor svinec. Končno je vendarle vstala. Otroka je krčevito stiskala k sebi in čakala, da ji kolobarji izginejo izpred oči. Potem je oprezno, še vedno omahujoča, stopila na kolovoz.

Pisani kolobarji se ji niso več delali pred očmi, noge pa so postajale z vsakim korakom težje. Znoj se ji je v neštetihih drobnih kapljicah nabiral ob sencih in na čelu, čeprav si ga je neprestano z levico otirala. Rdeči lisi sta ji goreli na licih. Ustnice so jo pekle od žeje. Pot pa je bila zmerom bolj kotanjasta. Tu in tam so bile še korenine že davno posekanih dreves, in njene težke, trudne noge so se spotikale ob nje.

Otrok je spal. Glavico je tiščal v mehko toploto njenih grudi in malce sopel. Samogibno se je napolila proti griču — proti hišam. Tam bo prenočila. Jutri pa pojde dalje. Kam? O tem bo že pozneje razmišljala. Najprej se mora pošteno spočiti in naspati. Tako zelo je trudna.

Toda grič s hišami se ji je odmikal, namesto da bi se ji približeval. Zavila je s poti na stezo in potem s steze spet na široko, belo cesto, po kateri so odmevali koraki kakor po mestnem tlaku. Tu in tam so bili na polju ljudje. Nekje je samotni pastir piskal na piščal. V kapelici ob cesti je gorela rdeča luč pod vencem pisanih papirnatih rož.

Nasproti ji je prišlo drobno, bosopeto dekletce in jo gledalo začudeno, radovedno.

«Ali je še daleč do vasi?» jo je vprašala.

Otrok je odkimal in stekel.

Medtem je zlezlo sonce za grič. Hladne mrakotne sence so legle na cesto in polja. Počasi je šla dalje. Zdaj pa zdaj je malo postala, se oddahnila in se ozrla okrog. Srečala je starca, nato trop dninarjev, ki so se vračali s polja. Dolgi, radovedni pogledi so jo bodli v dno srca.

Za seboj je začula drdranje voza. Ozrla se je. Mlad voznik z globoko na oči potisnjenim klobukom se je pozibaval na praznem vozu. Ko je privozil vstric nje, je postala in ga zaprosila:

«Bi me vzeli na voz do vasi?»

Voznik je dvignil glavo, si popravil klobuk in jo začudeno pogledal. Potem pa je pridržal konja in rekel kratko: «No, naj bo!»

S trudom se je vzpela na voz. Pri tem pa se ji je otrok zbudil in zajokal. Bilo ji je zelo nerodno. Vsa rdeča, se je zmedeno opravičevala.

«Hm, z otroki je sitno.» je rekel voznik in je bežno pogledal ter v velikem loku pljunil na cesto. Potem pa sta oba molčala.

Konj je počasi, lagodno stopal. Voz se je zibal v enakomernih tresljajih. Otrok je spet tiščal svoj drobni obrazek v matrine prsi in spal. Tudi nje se je loteval dremež. Najrajši bi bila zaspala kar na vozu in se nikoli več ne zbudila, ali pa nekje v drugem, lepšem svetu. Kakor skozi meglo je videla, kako

jo voznik radovedno pogleduje. Srečevala sta ljudi. Zdaj je ta, zdaj oni vrgel vozniku besedo, njej pa dolg, radoveden pogled.

Medtem se je polagoma znočilo. Kakor umazanosisiv trak se je vlekla cesta nekam v temotno brezkončnost.

«Eha, oooo, stoj!» Konj je nenadoma kopitljažoj obstal.

«Tam je vas,» je pokazal voznik na nekaj migljajočih luči v temi in pristavil: «Jaz peljem pa tod okoli. Nisem iz te vasi.»

S sanjavim pogledom je sledila njegovo roko in se počasi domislila, da mora zdaj pač z voza. Trudno je zlezla na tla in se zahvalila vozniku.

«Eh, kaj bi to,» je zamahnil fant z roko in počil z bičem. Voz se je ropotaje odpeljal.

Stala je sredi ceste in gledala za njim. Potem se je počasi obrnila in krenila proti lučim. Zdaj, ko je stopila z voza, je še teže hodila kakor prej. Komaj je vlekla noge za seboj. In ta neznosna žeja! V grlu jo je žgalo, ustnice so bile kakor drvene. Kje bi bil kak studenec? Kadar je prišla mimo grmiča, je utrgala list in ga skušala žvečiti. Pa ga je kmalu spet izpljunila, ker ni imela niti kapljice sline več v ustih. Včasih je vsa vztrepetala in so ji zašklepetali zobje. Tedaj je vselej dete tesneje prižela k sebi in pospešila korak, kolikor je pač mogla.

Slednjič je prišla do prve hiše. Troje majhnih, medlo razsvetljenih štrikotnikov je zrlo vanjo kakor troje tujih, radovednih oči.

Stopila je k najbližjemu. V medli luči je za hip zaplahutala njena senca. Pesek ji je zaškripal pod nogami. Najprej bo prosila vode.

Iztegnila je roko, da bi potrkala. Tedaj pa je nekje v temi zarožljala veriga. Velik pes se je vrgel proti njej. Vsa preplašena in tresoča, je zadnji hip odskočila in trudno utonila nazaj v temo.

Saj so ob cesti gorele še druge luči in povsod vendar nimajo psov.

Večer je bil topel, poln vonja po suhi travi. Visoko nad njo so migljale zvezde. Včasih je svetel utrinek zdrsel mimo njih. Nekje je škripala harmonika. Pes je še vedno lajal. Včasih je premolknil, kakor da prisluškuje, potem pa je zatulil iznova, zateglo in še bolj divje. Drugi psi so mu odgovorjali.

Zdajci se ji je zazdelo, da sliši nekje ob poti rahlo šumenje. Obstala je in prislubnila. Ni se motila. Nekje prav blizu je drobno curljala voda. Stopila je na rob ceste in skoraj zakričala od veselja. Prav pred seboj je zagledala veliko kamnito korito. V drobnem, svetlikajočem se curku je tekla vanj voda. Nastavila je prgišče in začela piti v dolgih, hlastnih požirkih. Tako je pila dolgo, dolgo, kakor trudna, žejna žival. Voda ji je klokotala v goltancu, ji tekla po bradi in prsih na otroka, ki se je zbudil in se začel emeriti. Jokal je vedno glasneje, morala ga je potešiti. Zdaj ji je bilo čisto dobro. Najhujšo žejo si je pogasila. Potrebovala je samo še topel kotiček, da bi se odpočila in zaspala, zaspala. Saj je bila tako trudna in čedalje bolj jo je mrazilo. V sencih ji je klujuvala topa, brezizrazna bolečina. Spati, spati!

Nič ne bo hodila okrog ljudi. Kar sama si poišče topel hlev ali listnjak, kakor ga je že prenekaterikrat v teh dneh. Ljudje bi jo spraševali, posebno še zdaj, ko ima otroka. Ona pa je tako trudna, saj bi ne mogla govoriti. Še enkrat je zajela polno prgišče vode, po-

tem pa je počasi vstala in krenila proti široko raztegnjeni črni gmoti, sredi katere je mežikalo edino razsvetljeno okno.

* * *

V sive jutrnje megle je zapel prvi petelin.

Iz očrnelega, nagnjenega dimnika se je začel sukljati prvi, drobní stebriček dima.

Sivka je zateglo, žalostno zamukala v hlevu.

Polagoma so se megle dvignile in izginile. Na vzhodu je zaplamenelo nebo. Junaški kokošji čuvarji so se oglašali od vsepovsod. Iz vseh vaških dimnikov so se sukljali drobni, modrikasti stebrički dima. Sivka je v hlevu spet zateglo, žalostno zamukala.

Tedaj je stopila na prag postarna dekla Marjeta, v širokem, ohlapnem krilu, razkuštrana in slabo prepana. Ozrla se je po nebu, ugotovila, da bo lep dan, natresla kokošim nekaj prgišč zrnja, nato pa vzela v veži golido in počasi krenila čez dvorišče proti hlevu.

Kakor vsako jutro, je Sivka podrgnila svoj vlažni gobec ob njo. Marjeta jo je pogladila po glavi, potem pa je vzela izza vrat trinožni stolec, pripravila golido ter stopila v kot po naročaj mrve. Segla je v temo in zatipala mrzlo človeško telo.

Smrtno prestrašena, je kriknila in zbežala. Tekla je v hišo in sklicala domače. Potem se je zbrala pred hišo vsa družina. Še sosed, ki je slišal krik, je prišel. Gospodar je široko odpahnil hlevna vrata, in s sosedom sta vstopila v toplo temo. Zunaj so se tiščali otroci preplašene gospodinje in strmeli v temno odprtino hlevskih vrat. Sivka jih je gledala z velikimi, začudenimi očmi.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Iz temne notranjščine hleva je planil droben, slaboten jok.

«Jehata, otrok!» sta zaklicali Marjeta in gospodinja hkrati. Otroci so ponovili, polni začudenja in strahu: «Otrok!»

V okviru vrat se je prikazal sosed in nato gospodar z jokajočim otrokom v naročju.

«Ona je mrtva», je kratko povedal in dal otroka Marjeti.

«Za Kriščevo voljo, in prav pri nas se je moralo to zgoditi! In še ta otrok zraven, kakor da bi svojih ne imeli», je tarnala gospodinja.

«Po orožnike bom stopil», se je ponudil sosed in z dolgimi koraki odšel.

Otrok pa je jokal.

Marjeta je razgrnila cunje, v katere je bil zaviti, in se začudila:

«Glejte, v svojo srajco je zavila malo, ubogo siroto, in punčka je...»

Sivka pa je spet zateglo, žalostno zamukala, ker je bila lačna in jo je v vimenu tiščalo mleko.

* * *

Ker niso mogli pozvedeti, kdo in od kod je bila ženska, ki so jo tisto jutro našli mrtvo z otrokom v Mrakovem hlevu, in ker je tisto poletje pobrala griža Mrakovim dva otroka in se je postarna dekla Marjeta z vso materinsko požrtvovalnostjo zavzela za malo siroto, je končno Mrakovka po temeljitim premišljevanju in posvetovanju z možem privolila, da ostane otrok pri hiši. «No, pa naj bo v božjem imenu, nam

bo pa pasla, ko odraste», je rekla in pobrskala po skrinji, kjer je hranila stare, preprane plenice, povoje, otroške jopice in drugo takšno drobnjav od svojih otrok. Od vsakega je nekaj odbrala ter dala Marjeti, rekoč: «Na, vzemi, zavij in obleci otroka, kakor je prav in se spodobi, da ne bodo sosede gobezdale, da pri nas nismo usmiljeni in krščanski.» In Marjeta je z materinsko nežnostjo in s ponosom odnesla cunje k ognjišču jih pogrela in potem odnesla v svojo izbo, kjer se je na njeni stari, črvojedni postelji cmerilo dete. Nežno ga je oblekla in povila, ga nahranila z mlačnim, z vodo zmešanim mlekom, nato pa ga vzela v naročje in mu zapela uspavanko o svetem Jožefu, ki ziblje dete — drobno Dete, Jezusa...

Toda otroka je bilo treba tudi krstiti, ker samo siročica, kakor jo je nežno nazivala Marjeta, deklica pač ni mogla vse večne čase ostati. Marjeta je želela, da bi se dekletce imenovalo po njej, Marjetica, pa je bila preveč boječa, da bi bila to glasno povedala. Gospodinji pa je bilo vseeno.

«Naj bo Ančka, Tončka, Marička ali Špela, meni je vseeno, le Minca ne sme biti kakor moja hči», je rekla.

Zadnjo besedo pa je imel župnik. Ko so prišli za voljo krsta k njemu, je dejal:

«Ne bom krstil otroka ne za Špelo ne za Ančko in ne za Maričko, ker so to imena otrok mojih župljanov, ki so pošteno in pravično pred Bogom in pred ljudmi zvezani z najsvetejšimi vezmi zakona, o materi tega otroka pa nič ne vemo, kdo je bila in od kod je prišla, kakšno je bilo njeno življenje in kam je bila namenjena njena pot. Najbrž je bila ena izmed izgubljenih ovčic, ki jih je po mestih zdaj tisoče in tisoče in je ta otrok sad greha. Zato ga bom krstil z imenom velike grešnice in spokornice Magdalene, da se bo tudi ta punčka nekoč spokorila za grehe svoje matere in hodila skozi življenje po pošteni, krščanski poti.»

Ko je Marjeta, ki je držala otroka pri krstu, slišala ime Magdalena, sta ji drobno vzdrhtela ustna kota in oči so se ji zasolzile. Koliko lepše bi bilo, če bi se mala imenovala Marjetica! Otročiču pa je bilo vseeno. Nič se ni upiral in jokal, ko so ga potresli s soljo in oblili z vodo. Mirno je spal in drobceno sopel, ker mu je bilo tako prijetno in mehko in toplo v novih povojih, ki mu jih je kupila botra Marjeta iz svojih prihrankov za ta slovesni dan, in ga je do sitega nahranila, preden ga je odnesla v cerkev.

Tako je mala siročica dobila svoje ime in dom, povrh pa še dobršen kos prave, iskrene materinske ljubezni, ki ji jo je naklonila postarna Marjeta, kateri ni bilo usojeno, da bi sama postala mati.

2. poglavje.

Lenka je jedla, spala, jokala in se smejala kakor vsi otroci njene starosti. Bila je lep, živahen otrok. Njene oči so bile črne in globoke, laski pa skoraj popolnoma beli z rahlim zlatim odbleskom in so se ji na temenu rahlo kodrali. V očeh Mrakove matere je večkrat vzplamtela zavist, če jo je primerjala s svojima otrokoma, z Janezom in Minco. Tedaj je vselej sitnarila o beraški nadlegi, ki si jo je čisto po nepotrebnem nakopala in jo mora zdaj rediti s svojimi žulji in svojim znojem.

(Dalje prihodnjič.)

Proti odebelenju!

BOXBERGER KISSINGER TABLETE ZA HUJSANJE

S. br. 14470/35

Naša anketa

„Ali mora žena možu zmerom vse povedati?“

Velecejena gospa urednica!

Danes bodo žene na to vprašanje gotovo drugače odgovorile, kakor bi bile pred petdesetimi leti. Takrat je veljala žena še za nekakšno sužnjo in je morala možu zmerom vse zaupati, medtem ko ji je mož povedal le toliko, kolikor se mu je zdelo prav glede na svoj lastni dušni in telesni blagor. Kakor se je žena na zunaj izpremenila in uspešno tekmuje pri delu v javnem življenju s svojimi moškimi tovariši, tako se je izpremenila tudi v svoji du-

ševnosti. Besede «možu podložna», «možu pokorna» so zastarele. Otrok mora za svoja dejanja dajati odgovor staršem. To je v redu. Nikjer pa ni rečeno, da mora žena za svoja dejanja dajati odgovor možu! Le v primerih, kjer se zakonca dogovorita, da bosta drug do drugega v odvisnem razmerju, tam mož tahko zahteva popolno zaupljivost. Sicer pa dandanes živijo vsi zakonci po medsebojnem dogovoru: «Kakor ti meni, tudi jaz tebi». Če mož ne čuti potrebe, da bi se ženi v vsakem pogledu

izpovedal, potem tudi žene ne zadene greh, če možu kaj zamolči.

V mnogih primerih pa je tudi molk v resnici zlata vreden. Če na primer mlada žena v trenutnem boleznem razpoloženju krene na nepravi tir in skuša svojo zablodo pozneje popraviti, tako da postane iz nje najboljši zakonski tovariš — kakšen pomen ima potem to, da nese svoj greh možu na nos?! Če mož ne ve zanj, jo ima še naprej prav tako rad, žena ga ima po možnosti še rajši ko prej, in njuno življenje se ne skali. Če pa bi se žena možu izpovedala — bi bilo konec srečnega zakona. Če bi že ne prišlo do ločitve, nastal bi vsaj razdor. V možu bi se naselilo stalno nezaupanje, očitki bi bili na dnevnem redu, in prej ali slej bi se drug drugemu toliko odtujila, da bi bilo res bolje, če bi se ločila. Molč je pogostokrat zlata vreden. Ko bi vsak mož zaupal ženi svoje velike in male zablodice, bi bilo malo srečnih žena na

Pri takem vremenu sem nenadomestljiva!

Kdo more bolje varovati Vašo kožo kakor jaz? Samo NIVEA vsebuje EUCERIT, odlično okrepčevalno sredstvo za kožo. Z njim Vam napravlja NIVEA Vašo kožo odpornejšo in skrbi, da koža ne pordeči, ne postane hrpava in ne razpoka. — Z NIVEO okrepčana koža ostane zdrava, mehka in bela tudi pri hudem mrazu. Pred odhodom v naravo si torej nikar ne pozabite dobro namazati kožo, zlasti pa lice in roke s kremo NIVEA!

Ako pri ženi nastopi

SEKSUALNA NERVOZA

(seksualna nevrastenija),

se morejo poskusiti

PROFEMIN

hormonske pilule za žene.

Dobivajo se v lekarnah. Poskusna škatla s 30 pilulami din 84.—, 100 pilul din 217.—. Po povzetju razpošilja Apoteka Bahovec, Ljubljana. Zahtevajte opis in obširno navodilo, katero brezplačno razpošilja: Glavno skladišče Farm. Kem. Laboratorij Vis-Vit, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 5846/39

svetu. Zakaj bi v obratnem primeru morala žena s svojo preveliko zaupljivostjo ogrožati lepo sožitje? S kakšno pravico pripravi v tem primeru žena otroke ob starše in dom? S kakšno pravico zagreni svojemu zakonskemu tovarišu življenje? Mislim, da so stvari, ki jih žena ne sme povedati možu, da tako ohrani dom in družino.

S spoštovanjem I. K., stara 59 let.

Spoštovana gospa urednica,

Doslej se še nisem nikoli udeležila Vaših razpisanih anket. Toda zadnji naslov je zbudil mojo pozornost. Ko sem bila še mlado dekle, sem bila prepričana, da mora žena svojemu možu vse povedati. Tudi najbolj neznačajne reči mora zaupati možu in se z njim o vsem posvetovati in pogovoriti. Pozneje sem se omožila in skušala živeti po teh načelih. Če se mi je pri kuhi kaj pokvarilo, sem hitro povedala možu, koliko teh in onih hranil je šlo v nič, če sem pri trgovcu iz nepazljivosti več plačala, kakor bi bila morala, sem se tudi hitro izpovedala, in tako sem ravnala v vseh rečeh. Pozneje sva začela zahajati v družbo in, karkoli mi je kdo povedal, bodisi ženska ali moški, vse sem zvečer zvesto poročala možu. Kmalu pa sem spoznala, da je tolikšna zaupljivost odveč. Mnogokrat sem morala zaradi svoje odkritosrčnosti poslušati pikre opazke ali pa še prav »očetoško« pridigo. Moja mati, ki je bila izkušena ženska mi je dopovedovala, da moškimi ni treba vsega vedeti. Posebno sem se o tem prepričala v enem primeru: dolgoletni prijatelj mojega moža mi je časih podvoril, kadar ni bilo moža v bližini. Ko sem možu povedala, kaj mi je rekel, se je prijateljstvo ohladilo, in moj mož nima danes nobenega tovariša iz svoje mladosti. To je bil njegov edini zaupnik, in še nad njim se je razočaral — po moji krivdi. Meni njegov prijatelj ni bil všeč, in nikoli bi se mu ne bilo posrečilo, da bi skalil najino družinsko srečo. Ker pa sem možu vsako besedico povedala, je nastala med njima nezaupljivost, po nekaj pikrih opazkah s strani mojega moža pa celo napetost, in pozneje je bilo prijateljstva kmalu konec. In tedaj mi je moja mati dejala: «Vidiš, ko bi ne bila tako neumna in bi ne nosila svojemu možu vsake besedice na nos, bi imel še danes prijatelja!» Tako sem

iz lastne skušnje spoznala, da je prevelika zaupljivost nepotrebna. Zdaj, ko imam že odrasle otroke, časih kaj prikrijem možu. Ko je sin prinesel zadnjo dvojko domov, sem sama podpisala dijaško knjižico in tako obvarovala vso družino pred «nevihto». Sin mi je v zahvalo obljubil, da bo dvojko čimprej popravil, in storil je res tako. Mislim, da to ni hud greh. Spoznala sem, da mora žena v zakonu in v družini vedno gladiti in izravnovati nesporazume, in zato je potrebno, da ne zaupa možu vsega, kar se dogaja. V velikih rečeh pa se morata mož in žena vselej posvetovati in ne sme žena možu ničesar prikriti. To je moje mnenje.

Lepo Vas pozdravlja Vaša dolgoletna naročnica M. Ž., žena profesorja v **

Spoštovana gospa urednica!

Nikakor ni potrebno, da bi možje zmerom vse vedeli. Saj nam tudi možje ne povedo vsega, kar so doživeli ali pa susali. Meni mož še do danes ni povedal vsega iz svoje preteklosti, in mu tega prav nič ne zamerim. Kar je bilo prej, me ne zanima in me tudi boleti ne sme, saj me takrat še ni poznal. Isto pravico pa zahtevam zase. Od trenutka pa, ko sem postala njegova žena, se moram tako vesti, da ne bo njegovemu imenu v sramoto. Pri tem pa ni važno, ali mu vse povem, kar mi prijateljice zaupajo, ali mu takoj nesem na nos vsako manj prikupno besedo, ki jo pove o njem njegov brat, moja mati, moj oče ali pa moja tašča. S tem bi napravila samo razdor in nepotrebno zamero. Prav tako pa tudi od njega ne zahtevam, da bi mi podrobno pripovedoval, kako se mu je godilo v moški družbi, kaj je rekel ta in kaj oni. Glavno je, da žena nikoli ne pozabi, da živi navsezadnje vsak izmed zakoncev svoje lastno notranje življenje in da drug drugemu ne smeta kratiti osebne svobode.

Z odličnim spoštovanjem

A. G., učiteljica.

Velecenjena gospa urednica!

Novo anketo sem z velikim veseljem prebrala in zdaj sem prav radovedna, kako bodo naše žene odgovorile na to kočljivo vprašanje. Po mojem mišljenju mora žena možu zmerom vse povedati in vse zaupati. Le tako ji je mož lahko v življenju pravi zaščitnik. Če je bilo v dekliskem življenju žene kaj takega, kar možu ne more biti všeč, mu naj to že pred poroko zaupa. Tako ga hkrati lahko tudi preizkusi, ali jo ima resnično rad ali ne. Če čuti pravo ljubezen do nje, bo šel mimo vsega in ne bo teh reči v zakonu nikoli omenil. Žena se pa s tem tudi zavaruje, da bi mogli «dobri ljudje» pozneje napraviti zdrabo med zakoncema. V zakonu samem pa naj si zakonca popolnoma zaupata, saj je prav zaupanje edina trdna osnova zdravega in srečnega zakona. Če se mož zaveda, da je žena edino bitje na svetu, ki mu vse zaupa in neomajno veruje vanj, je gotovo ne bo skušal

ALI SE ŽELEZO LAHKO UŽIVA?

Da bi kos železa odgrizli ali železni prah kar z žlico jedli, to ne bi zaleglo. Vendar pa je tudi v špinači železo, ki ga v taki obliki lahko uživamo. Pa še druge snovi so telesu potrebne, kakor n. pr. fosfor. Tudi ta ni v surovem stanju užiten, celo smrtonevaren je. V obliki rastlin pa železo kakor tudi fosfor brez nadaljnega lahko uživamo. Rastline so pač naravna hrana, zato pa tudi vedno zdravjša od umetnih zdravil. Tako so od pamtiveka tudi zelišča, če jih pravilno izberemo, zdravilna in krepična sredstva. Dovajajo nam namreč nove snovi in odvajajo ob enem razkrojene strupene tvarine iz telesa.

«Planinka» čaj Bahovec, sestavljen večinoma iz planinskih zdravilnih zelišč, je čistilno sredstvo prav posebne vrste. Tako delujejo sestavine «Planinka» čaja, ne da bi se njegova učinkovitost zaradi navade zmanjšala. Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da od strani redno uživanje «Planinka» čaja *zaprtje in slabo prebavo*, ki imata za posledico *pomankanje teka, napetost telesa, hemeroide, kožne izpuščaje in glavobol*. Dalje očisti «Planinka» čaj čreva in obvaruje na ta način pred vnetjem *žolčnega in sečnega mehurja*. «Planinka» čaj oblažuje želodčne bolečine in odstranjuje vetrove. «Planinka» čaj kot odlično sredstvo ne bi smelo manjkati v nobeni hiši in ga dobite v vsaki lekarni po din 20.— in din 12.—.

Reg. S. br. 19097/35.

varati. Človek se že po naravi rad dela takšnega, kakršnega vidijo soljudje. Žena se tako tudi ogne strahu, da bi mogel mož od tega ali onega izvedeti, kje je bila, s kom je govorila. Kar sama zaupaš možu, ni nikoli tako hudo, da bi se mogel mož resnično jeziti nate. Kar pa možu prikriješ in izve mož pozneje v grši obliki od drugih ljudi, lahko zruši tvojo zakonsko srečo. Takšno je moje mišljenje, in mislim, velecenjena gospa urednica, da se strinjate z menoj.

Sprejmite lepe pozdrave.

H. F., žena žel. uradnika.

Dober otisk

napravi vselej gospodinja ali služkinja, če vam pride odpirat v čistem, izlikanem predpasniku. Lepo izlikan predpasnik dopolnjuje pri vstopu v domačijo prijetne besede sprejema. Da bodo vaše domače obleke in vaši predpasniki dalje časa čisti, lični in lepi, jih morate pri pranju pravilno oškrobiti s krompirjevim škrobom.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

vel. og. S. br. 2744/36

Dojenček in domače živali

Vsaka razumna mati ve, da domače živali (psi, mačke, zajci in kokoši) niso primerna družba za dojenčka. In vendar še marsikdaj grešimo v tem pogledu. Dokler dojenček ne kobaca okrog, navadno ne pride v stik z živalimi, toda potem se večkrat zgodi, da pustijo otroku, da boža psa, vleče mačko za rep, stiska zajčka k sebi in lazi za piščanci. Tako početje je zmerom nevarno in nehigienično. Domače živali lazijo po blatu in prahu, nikdar niso popolnoma čiste, in otrok si tako umaže roke. Vemo pa, da nosi malček vkljub skrbni pažnji roke v usta. Tako otroku lahko zaide v usta ali pa v požiralnik dlaka ali perje, in nastanejo lahko hude posledice. Gobček in krempelj domačih živali so vse prej ko čisti, in tudi najbolj nedolžna in prijazna mačica lahko opraska. Iz malenkostne praske se je že večkrat razvila huda rana. Otrok tudi nima dovolj razuma, da bi ločil živo mačko od baržunaste; vseh mu je, da hodi, da ima mehko dlako, toda prav nič ne ve, da žival tudi čuti in da se zna braniti, ako ji otrok povzroči bolečine. Žival ni igrača. Dajte otroku igrače iz lesa in blaga, živali pa ne pustite v njihovo bližino. V tem pogledu je na kmetih dosti slabše ko po mestih. Kolikokrat vidimo, da malček, ki še hoditi ne zna, leze za mačko ali psom in ga vleče za rep, ušesa; uboga žival cvili, otrok, ki nima razuma, pa vriska od veselja. Toda take igre se navadno žalostno končajo, otrok dobi praske, žival vgrizne, če se ne zgodi še kaj hujšega. Mnoge domače živali so pa toliko dobrodušne, da se niti ne branijo, toda vzlic temu škoduje otroku taka igra. Otrok se navadi trdosrčnosti proti živalim, ki mu lahko ostane za vse življenje. Žival mu ni čuteče bitje, temveč le stvar, nad katero ima popolno oblast.

Ena izmed naših naročnic nas je nedavno vprašala, ali mačke res zadušijo dojenčke. Odgovor na to vprašanje je kaj preprost. To ni res. Zgodilo se je pa že, da je dojenček sam spal v sobi, kjer je bila tudi mačka. Mačka išče

Sodoben
ČLOVEK
PIJE

Kneippovo
SLADNO KAVO

vedno toploto, in tako najde naposled zibko, tam čuti toploto, topel dih iz dojenčkovih ust in že leže otroku na obraz. Pri tem se lahko zgodi, da se otrok zaduši, posebno če je še prav majhen, mačka pa dorasla in dobro rejena, in če ni nikogar v bližini, ki bi hitro rešil otroka neljubega bremena. V takem primeru ne gre za hudobnost mačke, pač pa za nepazljivost staršev. Na kmetih se je tudi že zgodilo, da so prišli prašiči v sobo, kjer je spal dojenček v nizki zibelki. Ker diši dojenček po mleku, so se ga prašiči lotili in, preden je prišel kdo izmed ljudi na

pomoč, je bil dojenček že mrtev ali pa vsaj pobabljen in hudo ranjen. Vse to nam samo kaže, kako pazljivi moramo biti, če živimo na kmetih. Zapirajte zmerom vrata, pazite, da so hlevi dobro zaprti, ne puščajte otrok brez nadzorstva!

Živali smejo v otrokovo družbo šele tedaj, ko je otrok dovolj razumen, ko spozna, da so živali njegove prijateljice in mora z njimi ravnati tako, kakor želi, da se ravna z njim samim. Takrat je otrok tudi že toliko razumen, da ve, da si mora zmerom po igri z živalimi dobro umiti roke.

Samo eden najukazuje

V posredovalnicah za gospodinjske pomočnice se človek najlaže seznanja s težnjami in pritožbami gospodinje kakor tudi gospodinjskih pomočnic. Gospodinja, ki ima doma številno družino, prav težko dobi dobro pomočnico. Večina deklet si želi službe pri zakoncih brez otrok, pri samostojni dami ali pa pri maloštevilni družinici. Ta pojav ima utemeljen vzrok. Mnoge pomočnice se namreč pritožujejo, da je težko služiti več gospodarjem hkrati. To je pri mnogoštevilni družini skoraj neizbežno. «Komaj mi je gospa odredila delo,» mi je tožila ena izmed deklet, ki so čakale na službo, «že je prišla gospodična in mi dala drugo delo! Upirati se nisem smela gospodinji, še manj pa menda domači hčerki. Opoldne sem pa sploh včasih mislila, da bom zblaznela. Gospod je hotel to, mladi gospod to, gospodična spet ono, gospa pa je priganjala vso družino k obedu in se jezila name, ker nisem stala neprestano pri štedilniku. Vsak je hotel nekaj drugega, in če bi bila hotela vsem ustreči, bi bila morala imeti deset rok in deset nog in po možnosti vsaj tri glave! Zato si bom pa zdaj poiskala lažjo službo. K veččlanski družini ne grem več.»

Take tožbe slišimo lahko vsak dan. Uvidevna gospodinja mora gledati v hiši na red. Prepričati mora moža in odrasle otroke, da obzirno postopajo s služkinjo. Služkinja mora čutiti, da ima samo enega gospodarja, in to je gospodinja! Ona ji odreja delo, ona ukazuje, ona graja, ona hvali. Gospodinja naj določi, kako je treba streči gospodarju, hčerki, sinu, tašči in še komu, nikakor pa naj ne dovoli, da bi drugi člani družine nalagali dekletu delo ali pa jo pošiljali od enega dela k drugemu. Ob dnevih, ko imamo v hiši pranje ali pa veliko pospravljanje, mora gospodinja opozoriti družinske člane, da morajo to upoštevati. Nedorasle otroke pa naj mati že zgodaj navaja k vljudnemu vedenju nasproti gospodinjski pomočnici. Dobro vzgojen otrok ne bo nikoli kričal na služkinjo, jo brcal in zmerjal. Za storjeno uslugo se mora vljuden otrok služkinji prav tako zahvaliti kakor materi ali očetu. Prav tako ne bo dobra gospodinja dovolila, da bi služkinja kaznovala otroka, če je bil nespodoben. Služkinja in otroci se morajo zavdati, da je v hiši samo eden, ki ukazuje in kaznuje, graja in hvali. Le tako je mogoče ustvariti znosno ozračje.

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh, praktično, neviden, neelektričen, nobene šole, brez baterije, nikakor pritičline Zdravniško režišusen in priporča. Zahtevajte brezplačne prospekte in pogoje.

30 dnevni poskus.

APARATI V BRAPHON
(Dep. 43. Zagreb. Tomislavov trg 17.

ZA NAŠE MALE

Vaše nagrade

Naše male prijateljice in prijateljski so nam poslali toliko lepih slik, da je bilo res težko izbrati najlepše. Po dolgem primerjanju smo se odločili za slike, ki so jih napravili:

Milan Gorjupov iz Donjega Krajevca, Majda Ješkova iz Tržiča, Rozika Kajfeževa iz Domžal, Marija Kraljeva iz Slovenskega Javornika, Ivanka Pfeiferjeva z Rakeka, Olgica Pintarjeva iz Zemuna, Nevenka Pucova iz Ljubljane, Vinko Revnov iz Žirov, Viktor Šircev iz Slatine, Joško Tomšičev iz Notranjih gor, Jelena Tomšičeva iz Krškega, Marica Vorinova z Zidanega mosta, Ivan Zakrajškov iz Celja in Lenka Žumerjeva iz Splita.

Vsem tem smo že poslali knjigo «Živalce in roparji».

Rešitev ugank štev. 1

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. zima, 5. Azov, 7. taka, 7. orel, 8. kora.

Navpično: 1. zatok, 2. izaro, 3. moker, 4. Avala.

Rešitev skrivalnice.

lev, svak, leča, valček.

Rešitev računske uganke.

Bacek je stal točno 99 dinarjev.

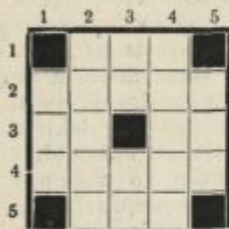
Uganke štev. 2

POZOR, BISTRE GLAVICE!

Soba ima štiri kote, v vsakem kotu sedi ena mačka; pred vsako mačko sedijo tri mačke, a na repu vsake mačke sedi ena mačka.

Koliko mačk je v sobi?

KRIŽANKA.

Vodoravno:

1. os. zaimek;
2. posoda;
3. medmet, pom. glagol;
4. hudobec;
5. del cerkve.

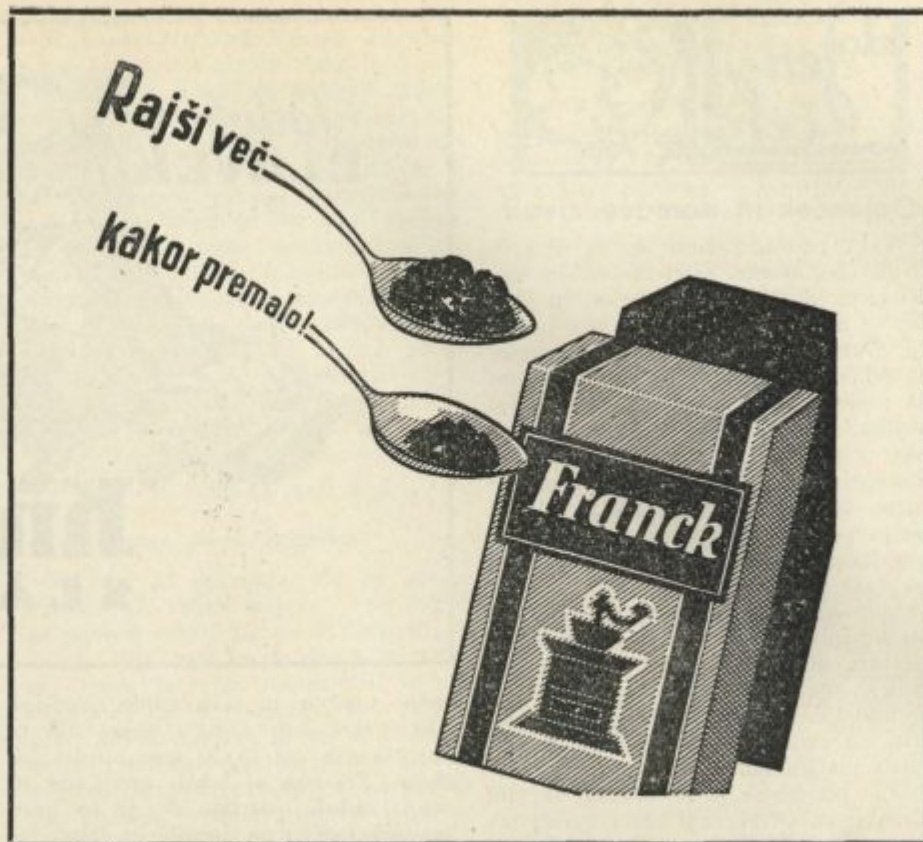
Navpično: 1. ptič; 2. bojevnik; 3. plosk. mera; kaz. zaimek; 4. obrtnik; 5. kovina.

Šala za naše male

«Striček, zdaj se učimo v šoli tudi francoščine,» se pohvali Mojca.

«Tako, tako,» pravi stric. «Ali mi lahko poveš, kako se reče po francosko osel?»

«Veš, striček, psovč se pa še nismo učili!» se odreže Mojca.

Živali, ki razumejo šalo

So živali, ki so po naravi dobrodušne, druge spet hudobne, nekatere vedno žalostne in spet druge, ki so rade vesele. Težko si mislimo, da bi utegnil biti lenivec vesel ali da bi se dal mlad bik kar tako dražiti, ne da bi podivjal. Toda nekatere vrste opic in večina papig, pa tudi drugi ptiči, kakor na primer sraka, so veliki šaljivci.

Resnica je, da se je neka papiga naučila žvižga svojega gospodarja. S tem žvižgom je gospodar klical psa. Kadar je papiga zažvižgala, se je pes pridretil v sobo, meneč, da ga kliče gospodar. In kadar se je papigi ta potegavščina posrečila, se je vselej glasno zasmejala, pes pa se je osramočen in jezen vrnil na dvorišče.

Na nekem parniku so imeli zelo razposajeno opico. Najrajši se je potikala po kuhinji. Nekoč, ko je kuhar odšel za nekaj trenutkov na krov, je opica odprla vodovod in polivala vodo po tleh. Ko se je kuhar vrnil in se razjezil nad poplavo, se je opica kar prekopicavala od veselja.

Neka druga opica v londonskem živalskem vrtu je zvezala dvema mlajšima opicama rep. Nepopisno se je zabavala s tem, ko je opazovala mali opici, kako sta se trudili, da bi šli narazen.

Prošnja lačnega ptička

Ljubi otroci! Ko boste v topli sobi veselo praznovali božične praznike in se gostili s sladkimi poticami — nikar ne pozabite na nas! Hvaležni vam bomo za vsako drobtinico!

Založba Zveze društev «Šola in dom» je izdala naslednje knjige:

1.) srbskohrvatske:

- a) A. Šenoa: Karanfil s pjesnikova groba;
- b) Epske narodne pesmi, I. del;
- c) Epske narodne pesmi, II. del;

2.) francoske:

- a) Perault: Contes de Feés;

3.) nemške:

- a) O. Ludwig: Der Erbförster;
- b) Grimms Märchen, I. del;
- c) Grimms Märchen, II. del;

Knjige so najprimernejši dar za mladino srednjih in strokovnih šol.

Naročite jih pri Zvezi društev «Šola in dom», Dalmatinova ulica 8/I.

Popravi! V Gospodinjsem koledarju popravite na strani 97 pri oglasu «Slavija» srednjo telefonsko številko 21-75 v 21-76.

Ali se učite francoščine? Knjiga Perault: «Contes de Feés» je najprimernejša za vajo v jezikovnem pouku. Dobi se pri Zvezi društev «Šola in dom», Ljubljana, Dalmatinova 8/I.

Egiptovska kuhinja.

V najstarejši zdravniški knjigi, ki jo poznamo in ki jo je napisal neki egiptovski zdravnik pred 5000 leti, je posvečen znaten odstavek cikoriji, ki so jo Egipčani zelo cenili in jo redno uživali zavoljo redne prebave. Prednosti te blagodejne rastline uživamo mi danes v beli kavi s Pravim Franckom, katerega izdelujejo iz korenin domače, požlahtnjene cikorije.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.— in naročnina za družinski list «Prijatelj» s prilogo «Za pridne roke» je 62.— din, skupaj torej 167.— din, za pol leta din 84.—, za četrt leta din 43.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 6.—; za Italijo Lir 90.—. Posamezna številka din 5.—, krojna priloga din 2.—, gospodinjška knjiga din 20.—, «Prijatelj» s prilogo din 7.—. Deset broširanih leposlovnih knjig din 100.—, Vezava din 60.—. Deset broširanih rodbinskih knjig din 67.—, Vezava din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tiskala Delniška tiskarna d. d. (predstavnik Francé Pintar v Ljubljani).

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z ocvrto nastrgano kašo. 2. Govedina. Leča v prežganju (301). Pečen krompir. 3. Sadje.

Zvečer: Rezančev narastek.

Torek.

Opoldne: 1. Porova prikuha s krompirjem. 2. Pražena svinjska jetra. Ajdovi žganci. 3. Kompot.

Zvečer: Fižolica v omaki. Špageti.

Sreda.

Opoldne: 1. Guljaževa juha (7). 2. Ohrovtovi rezki (285). Ogrske pogačice. 3. Dušena jabolka.

Zvečer: Pljučka v omaki (155). Polenta.

Četrtek.

Opoldne: 1. Ječmenčkova juha z zelenjavo (17). Kunec v papriki. Krompirjevi žličniki. 3. Sadje.

Zvečer: Palačinke s sirom.

Petek.

Opoldne: 1. Fižolova juha. 2. Pražena polenovka (134). Krompirjeva polenta (251). 3. Pečen orehov štrukelj (413).

Zvečer: Čespljeva kaša.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha s špinačnim sirom (72). 2. Polpete. Mešana krompirjeva solata. 3. Sadje.

Zvečer: Nadevani cmoki. Dušeno zelje.

Nedelja.

Opoldne: 1. Juha iz suhega graha. 2. Telečja pečenka. Riž s cvetačo in z masleno omako. 3. Kompot.

Zvečer: Mešana jajca. Kisle kumarice.

Opomba: številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Ocvrta nastrgana kaša.

Iz 25 dkg moke, enega jajca in malo vode zamesimo kolikor moči trdo testo. To testo nastrgamo s strgalnikom na drobno kašo, ki jo potresemo po deski, da se dobro osuši. Potem razbelimo v kozici kuhano maslo in zaručimo na njem nastrgano kašo, ki jo nato serviramo k juhi.

Rezančev narastek.

Iz $\frac{1}{4}$ kg moke, celega jajca, 3 dkg pšeničnega zdroba, $\frac{1}{2}$ litra sladkega sira in 5 dkg presnega masla zamesimo testo za rezance. Ko testo nekaj časa počiva, ga razvaljamo na bolj tanek mlinec, ki ga potem zrežemo na široke rezance. Te rezance skuhamo nato v slanem kropu in počakamo, da se dodobra odeede.

Medtem vmešamo 10 dkg stolčnega sladkorja, 2 rumenjaka in 10 dkg presnega masla ter pridenemo nazadnje še $\frac{1}{4}$ l kisle smetane, sesekljan olupek od polovice limone in sneg iz dveh beljakov.

V to zmes stresemo potem odcejene rezance, vse skupaj dobro premešamo in denemo v namazano kozico, nakar pečemo narastek približno 15 minut v vroči pečici.

Fižolica v omaki.

Pol kilograma fižolice (drobnega belega fižola) izberemo, operemo in namakamo čez noč v mrzli vodi. Zjutraj vodo odlijemo in fižolico še enkrat operemo, potem jo pa pristavimo v mrzli vodi na ogenj. Ko je voda vroča, jo še enkrat odlijemo in prilijemo drugo vročo vodo, nakar fižolico osolimo in jo kuhamo tako dolgo, da je mehka. Nazadnje naredimo iz 2 žlic masti in 3 žlic moke prežganje, na katerem opravimo še nekoliko sesekljane čebule. Potem stresemo prežganje v fižolico, ki jo nato še nekaj časa kuhamo. Preden fižolico odstavimo, prilijemo, če se nam zdi, še nekoliko kisa.

Ogrske pogačice.

Ogrske pogačice so okusna priloga k zelenjavi, bodisi mrzle ali pa tople.

Delamo jih takole: Ocvirke zmeljemo, pridenemo moke, mleka, 1—2 rumenjaka, ščepec soli, nekoliko zmletih nageljnovih žebic in 2 dkg drožja ter naredimo iz tega precej trdo in gladko testo. To testo potem razvaljamo in pri tem trikrat pregnemo tako kakor masleno testo, nakar izrežemo iz testa z obodcem pogačice, ki jih pokladamo sproti v pekačo, kjer naj potem vzhajajo. Preden jih denemo peči, jih pomazemo po vrhu z beljakom in zarezemo vsako počez rahlo z ostrim nožem, nakar spečemo v pečici, da so lepo rumene.

Kunec v papriki.

Mladega osnaženega kunca razrežemo na manjše kose in jih osolimo. Če pripravimo celega zajca naenkrat, opravimo na 15 dkg slanine, ki smo jo narezali na majhne kocke, 8 dkg drobno sesekljane čebule in žličko paprike. Na tem dušimo pripravljene kose kunca. Ko sok izpari, potresemo meso s 4 dkg moke, in ko ta zarumeni, zalijemo meso z vročo vodo ali pa z juho, v kateri dušimo potem kunca do mehkega. Nato zložimo kose mesa v skledo in jih polijemo s precejšenim sokom, v katerem lahko prevremo tudi $\frac{1}{8}$ l kisle smetane in dva pretlačena paradiznika.

Krompirjevi žličniki.

1 kg krompirja skuhamo, olupimo in pretlačimo. Nato vmešamo 3 jajca in 10 dkg presnega masla ali pa masti. Potem pridenemo pretlačeni krompir, 15 dkg moke in malo soli ter vse skupaj dobro premešamo. Iz tega testa zajemamo z žlico žličnike, ki jih skuhamo v slanem kropu. Ko so žličniki kuhani, jih ocedimo in zabelimo z drobtinami, ki smo jih opržili na presnem maslu.

Mešana krompirjeva solata.

Gomolj zelene očistimo in skuhamo v slanem kropu, ki smo mu prilili nekoliko kisa. Nato zeleno olupimo in zrežemo na ploščice. Prav tako narezemo na ploščice tudi 75 dkg kuhane ga in olupljenega krompirja. Posebej

pa skuhamo 5 dkg drobnega belega fižola.

Ko je še vse troje toplo, denemo polovico od vsakega v skledo in polijemo s pripravljeno mešanico, nakar potresemo po vrhu 5 dkg kuhanega in sesekljanega prekajenega mesa, polovico očiščenega in narezanega slanika, narezano kisló kumarico, narezano jabolko, sesekljan kuhan beljak, 2 dkg sesekljane čebule in $\frac{1}{2}$ dkg kaper.

Na to naložimo spet zeleno, krompir, fižol in ostalo ter postavimo solato za dve uri na hladno. Preden solato serviramo, jo opoprmo in okrasimo z zelenim peteršiljem.

Mešanica, s katero solato polijemo: Belo sredino slanika vmešamo z 2 žlicama olja in 2 pretlačenima kuhanima rumenjaka ter pridenemo $\frac{1}{8}$ l kisa (s sesekljanim beljakom pa potresemo solato po vrhu).

Nadevani cmoki.

Na 8 dkg narezane slanine opravimo pet na kocke narezanih rogljičkov in jih, ko se ohladi, polijemo z $\frac{1}{8}$ l mleka, v katerem smo razžvrkljali jajce in nekoliko soli. To zmes potem narahlo premešamo in ji pridenemo 8—12 dkg moke, da se zgosti, nakar naj testo dobro uro počiva. Nato razdelimo testo na enake kose in naredimo iz vsakega po en cmok, v sredino vsakega pa denemo pripravljene nadev. Ko so vsi cmoki narejeni, jih kuhamo v slanem kropu 12—15 minut. Kuhane cmoke razkosamo potem z vilicami, jih denemo v skledo in zabelimo po vrhu z ocvrto slanino ali pa z razbeljeno mastjo.

Nadev: Na $\frac{1}{2}$ dkg masti opravimo 1 dkg drobno sesekljane čebule, pridenemo 12 dkg bolj pustega prekajenega mesa, nekoliko popra, sesekljane zelenega peteršilja, 3 dkg drobtin in nazadnje še eno jajce. To zmes potem dobro premešamo in nadevamo, ko se popolnoma ohladi, z njo cmoke.

Riž s cvetačo in z masleno omako.

25 dkg riža izberemo, operemo in parimo. Medtem opravimo na 3 dkg presnega masla 3 dkg na drobno sesek-

ljane čebule ter stresemo nanjo poparjeni riž, ki ga takoj zalijemo z mrzlo vodo, nakar posodo pokrijemo in dušimo riž v pečici, dokler ni mehak.

Nato zdušimo na 2 dkg presnega masla dva na lističe narezana jurčka, na drugih 2 dkg presnega masla pa oprazimo 15 dkg na tanke rezine narezanih telečjih ali pa gosjih jeter. Potem stresemo v riž gobe in jetra ter 1 dkg nastrganega parmezanskega sira, nakar vse skupaj dobro premešamo, osolimo in opopramo.

Tako pripravljene riž stresemo nato v obliki venca v plitvo skledo. Na sredino tega venca denemo kuhano glavo cvetače, okrog venca iz riža pa razporedimo posamične cvete od polovice kuhane cvetače. Nato potresemo glavo cvetače z oprazenimi drobtinami in pokapamo z razbeljenim presnim maslom, venec pa okrasimo z vršički kodrastega peteršilja. Riž serviramo z masleno omako.

Maslena omaka: Iz 2 dkg presnega masla in 5 dkg moke napravimo svetlo prežganje, ki ga razredčimo z juho ali pa s slano vodo, in prilijemo sok od praženih jeter, nakar omako dobro prekuhamo. Nazadnje omako opopramo in, če je treba, še osolimo, pridenemo sok od polovice limone in prilijemo rumenjaki, medtem pa ne prestando mešamo. To omako serviramo k rižu.

Juvan Franc, Ljubljana:

Sobne rastline je treba tudi obrezovati

Spomladi pregledamo sobne rastline, jih očistimo ter odstranimo mah in alge, ki so se nabrale na loncu. Rastline same pravilno obrežemo, da jih

tako pripravimo za novo življenje. To delo opravimo na koncu februarja in v prvi polovici marca.

Pelargonijam, fuksijam, vanilijam, geranijam in drugim lončnicam moramo spomladi pravilno odrezati vse mladike, ki so bledezelene barve, pretegnjene, slabo razvite ali ki motijo lepi in pravilni habitus cele rastline. Ako želimo torej imeti res lepe, grmičaste in košate rastline, jim moramo prikrajšati vse odganjke vsaj na polovico, pri slabotnejših rastlinah pa pustiti 2—3 očesa. Neobrezane rastline divjajo, poganjajo zaradi preobilnih popkov slabe, tanke in dolge mladike, ki ne morejo napraviti in nositi lepših in večjih cvetov. Te rastline trpe vse leto na pomanjkanju hrane, ker je mnogoštevilni vršički preveč porabijo.

Sobne rastline obrezujemo navadno pred presaditvijo ali takoj potem v mesecu marcu in aprilu. Kasnejše obrezovanje ne škodi sicer rastlini, toda cvetje se nekoliko zakasni, je manjše in hitreje odcvete.

Za obrezovanje potrebujemo oster žepni nož. Rez mora biti gladka. Pri normalno razvitih kronah zdravih rastlin pustimo le polovico poganjka, pri slabejših rastlinah pa odrežemo več. Pregosto stoječe vejice odstranimo popolnoma. Tudi pri starejših lesnatih rastlinah kakor pri rododendronu, azeleji odstranimo le tiste vejice, ki motijo obliko rastline ali pa stoje pregosto.

Pelargonije obrezujemo po cvetenju! Mirte, dismeje in drugih lesnatih cvetic ne obrezujemo, ampak jim samo čistimo krono in izrežemo stare veje in vejice.

Vrtna dela v februarju

Mraz še zmerom pritiska, in zemlja je še zmrznjena. Skrbna gospodinja naj zdaj pregleda vrtno orodje in popravi, kar je pokvarjenega. Za vrtna dela je neogibno potrebno tole orodje: ravna lopata, motika, prelica (za rahljanje plevela), grablje in škropilnica. Predvsem je važno, da ima vrtno orod-

je močan in trden držaj. Če je pri lo-pati držaj razmajan, je delo zamudno. Manjše napake spretna gospodinja lah-ko samo popravi. Škropilnico lahko prevlečemo z barvastim lakom, da je ličnejša.

Ob prvem lepem sončnem dnevu se lotimo dela na prostem. Toplo gredo prezračimo, zemljo prekopljemo in po-mešamo s konjskim gnojem. Čez nekaj dni pa lahko že nasejemo: glavnatu solato, zelje, ohrovt, čebulo, zeleno, por, redkvico in paradižnike.

Če je vreme ugodno, nasadimo proti koncu meseca na prostem: čebulo, grab, črno redkev, nizki fižol, korenje, špinačo in petersilj. ab.

Otrok mora dihati skozi nos!

Zdrav otrok mora dihati skozi nos, ne pa skozi usta. V zraku je dosti pra-hu, ki se ustavi na sluznici v nosu in na dlačicah, ki jih ima sluznica v ta namen. Kako sijajno vrši nos svojo službo, vidimo iz nesnage pri čiščenju nosa. Otrok, ki diha skozi usta, sprej-me vase vso to nesnago. Nabira se mu v ustih in prehaja v sapnik, iz sapnika v bronhije, naposled se pa ustavi v pljučih, ki se kaj rada okužijo. Hkrati pa se tudi v nosu zrak ogreje in se nabere potrebna vlaga, kajti zrak, ki prihaja v pljuča, ne sme biti premrzel in tu... ne presuh. Da otrok lahko pravilno diha skozi nos, je potrebno, da mu ga večkrat otrebimo. Posebno zvečer, ko položimo otroka k počitku, mu izčistimo nos. Če otrok vkljub te-mu stalno diha skozi usta, je to zna-menje, da v nosu nekaj ne more biti v redu. Ali ima otrok prevelike bez-gavke ali pa ima polipe, izrastke v nosu ali pa kako podobno okvaro. V tem primeru ne smemo odlašati, tem-več moramo peljati otroka čimprej k zdravniku, najbolje k specialistu za nos in ušesa. Pravilno dihanje je prvi

pogoj za zdravo telo. Zato ne smemo omalovaževati funkcije nosu in dihal sploh. ab.

LEPOTIČJE

Vitki liniji je odklenkalo

Spoštovane vitke dame, odklenkalo vam je! Zdaj pridemo na vrsto me, ki rade kaj dobrega pojemo in ki smo leta in leta čakale, kdaj nas privede moda v ospredje. Dočakale smo, in zdaj nam ni več žal vseh tistih kosov belega kruha, ki se jim nismo in ni-smo mogle odreči! Nova moda poudar-ja polno linijo. Krila so kratka in moč-no zvončasta, da s tem še bolj podčr-tavajo zaokrožene boke. Novejši mod-ni listi nam kažejo bluze z raznimi aplikacijami, gubami, volani, ki moč-no poudarjajo prsi.

Vitka linija je gotovo nekaj lepega. Toda zdravje je še mnogo lepše. Ver-jemite, da je res tako! Razne kure za hujšanje so marsikateri ženski prezgo-daj postarale obraz in pokvarile občno zdravje. Primerno zalita postava pride v sedanjji modi do prave veljave. Na uho vam lahko povemo, da so moški z novo modo zelo zadovoljni. Posebno zakonski možje. Koliko zakonskih pre-pirov je nastalo iz preprostega razlo-ga, ker je ženska delala kuro, da bi shujšala! Ali ste že kdaj videli, da bi imel lačen človek nasmejan obraz? Ne! Zato so tudi vitke zakonske žene mnogokrat grdo gledale, v želodcu jim je krulilo in potlej jih je vse jezilo, kar jeze niti vredno ni bilo. Da, vitki liniji je odklenkalo, in zdaj se slad-kosnedne ženske ne bodo več odrekale zemeljskim dobrotam. Seveda pa s tem nočem trditi, da so prišle v modo žen-ske, ki tehtajo več ko 70 kg. Debelu-ške še niso v modi! Torej pazite! Pred-vsem pa glejte na zdravje in se zave-dajte, da je zdravje največja in naj-trajnejša lepota! yx.

«Kneippova sladna kava», ki je zdrava, izdatna in tečna za otroke kakor za odrasle, se dobi samo v originalnih kartonskih zavitkih s sliko znanega župnika Kneippa!

"Moj mož ni mogel verjeti svojim očem!"

izjavlja gospa Gaby Wagner.

"PRAVI, DA SEM VIDETI ZA 10 LET MLAJŠA.
EVO, KAKO SEM TO DOSEGLA."

Fotografija gospe Wagner pred uporabo nove kreme za kožo Tokalon z Biocelom.

"Zdi se mi res kakor čudež, to so bile Vladkove besede. Še pred dvema mesecima sem imela brazde in gube na čelu, okrog oči in ust — imela sem res videz »žene v srednjih letih«. Danes se vse prijateljice divijo moji jasni dekliški polti brez vsake gube. Vsem rečem, naj kakor jaz uporabljajo hrano za kožo Tokalon z Biocelom. Nekateri so se mi posmehovali, dokler niso same poizkusile. Ko so videle presenetljive učinke, so tako navdušene, kakor sem jaz."

Fotografija gospe Wagner, ki kaže presenetljivo izpremembo v nekaj tednih.

Vporabljajte za vsako noč rožnato hrano za kožo Tokalon, ki vsebuje Biocel, iznajdbo glasovitega dermatologa. Biocel je vitalni element mladosti, pridobljen iz kože mladih živali — enak je dragocenim in naravnim hranilnim elementom v Vaši lastni koži. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon, ki napravi kožo jasno in gladko ter jo očisti od zajedalcev in razširjenih znojnic. S kremami Tokalon so zajamčeni uspešni rezultati, ali pa se denar vrne.

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znamkah za poštino omot in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 16-A, Zagreb, Praška ulica 6.

Najlepši okras sobe je

knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami.

Telefon 24-87

lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam pa oskrbi knjigoveznica

Jože Žabjek

Ljubljana, Dalmatinova ulica 10

Izdela vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. — Lastni čitalni stroj.

V času splošne druginje ceneni „Beli teden“!

Naš „Beli teden“ je znan že skozi desetletja po vsej državi kot idealna priložnost za cenene nakupe. Naše že itak nizke cene znižujemo ob tej priliki še bolj.

Dejstvo, da se naši odjemalci že mesece prej zanimajo za naš „Beli teden“ in naročajo katalog „Belega tedna“, najbolje ilustrira popularnost te naše prireditve. Prvo naročbo za katalog „Beli teden 1940“ smo prejeli preteklo leto na dan 9. avgusta 1939, in do današnjega dne nam je došlo točno 19.767 naročil.

Kakor nas ni prejšnja leta, tako nas tudi letos „Beli teden“ ne bo razočaral. Vzlic druginjskemu valu, ki je zajel tudi našo državo in ki ni prizanesel niti eni vrsti blaga in kljub velikanskim težkočam, ki smo jih morali premostiti, da sortiramo našo izbiro, ker se je z druginjo pojavilo tudi pomanjkanje surovin, bo vendar naš letošnji „Beli teden“ prinesel stotisočim kupcev prijetna iznenadenja.

„Beli teden“ se prične v prvi polovici meseca februarja. Obveščujoč Vas o tem, Vam priporočamo, da še danes zahtevate katalog „Beli teden“, ki ga boste prejeli brezplačno, da izberete blago, katero Vas zanima in da to takoj naročite, ker Vam pozneje z istim blagom in za isto ceno na žalost ne bomo mogli več postreči.

V e l e b l a g o v n i c a

Kastner & Ohler

Z a g r e b, I l i c a 4 i n 6